

DIAGNÒSTIC D'IGUALTAT DE DONES I HOMES DEL MUNICIPI DE CALVIÀ

Pla de Conciliació
i Corresponsabilitat
de les Illes Balears
2021-2024

“El feminismo ha sido y es esa suma de acciones contra corriente, rebeldías y afirmaciones, que tantas mujeres han hecho y hacen sin tener para nada la conciencia de ser feministas. Esto es, tales acciones se realizan sin la conciencia de una voluntad común.”

Amelia Valcárcel (2001)

“El feminisme comença quan una dona cerca la ressonància de si mateixa en l'autenticitat d'una altra dona, perquè comprèn que l'única manera d'afirmar-se a si mateixa està en la seva pròpia espècie. I no per voler excloure l'home, sinó perquè s'adona que l'exclusió amb la qual l'home la castiga expressa un problema de l'home, una frustració, una incapacitat seva, un costum masculí de concebre la dona segons el seu equilibri patriarcal. El feminisme és la concepció i el naixement, com a subjectes, de les components singulars d'una espècie, aixafada pel mite de realitzar-se a si mateixes en la unió amb l'espècie al poder.”

M. G. Chinese . *Mi feminismo*. Rivolta Femminile, Milà (gener de 1972)

Índex

Introducció.....	4
Marc normatiu referencial	6
Àmbit internacional	6
àmbit comunitari	6
Àmbit estatal	7
Àmbit balear	7
Marc conceptual referencial.....	8
Metodologia	12
Mostra de l'Enquesta a la ciutadania.....	13
Anàlisi de les dades sociodemogràfiques.....	17
Diagnosi per àmbits	33
Servei d'Igualtat de l'Ajuntament de Calvià	33
Àmbit 1. Coeducació	33
Àmbit 2. Coresponsabilitat i conciliació.....	40
Àmbit 3. Protecció Social i mercat de treball (taules de la 3 a la 12).....	47
Àmbit 4. Participació ciutadana i salut comunitària (taules 20-24).....	62
Àmbit 5. Urbanisme feminista.....	69
Àmbit 6. Violència masclista	73
Consideracions finals.....	81
Bibliografia	83

INTRODUCCIÓ

El present estudi és fruit d'un procés de diagnosi participativa amb perspectiva de gènere del municipi de Calvià que ha de possibilitar el disseny de les accions i polítiques que conformaran el II Pla Estratègic d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes 2022-2026. Presentarem les dades obtingudes mitjançant diferents eines de recollida, que detallarem, i les conclusions que se n'extreuen, per tal d'arribar a idees que permetin assolir l'objectiu primer.

El període de recerca ha anat des del mes de gener fins al mes d'abril de l'any 2022 i s'ha basat en l'obtenció de dades, eminentment qualitatives, mitjançant diferents tecnologies creades amb aquesta finalitat i que s'expliquen en l'apartat de metodologia.

El dia 13 de març del 2020 entrava en vigor a Espanya l'estat d'alarma davant l'emergència sanitària provocada a escala mundial per la Covid-19. Es tancaven els centres escolars, les universitats, els centres formatius de tota mena, així com tots els comerços que no fossin essencials. La població quedava confinada a casa i es demanava el teletreball allà on fos possible, i que només els centres de treball considerats essencials restessin oberts. Començava una nova era marcada per la pandèmia i de la qual es desconeixia l'abast. Milers de treballadores i treballadors van entrar en ERTOS i els llocs de treball van tancar les portes.

Dos anys més tard, l'any 2022, període en el qual es duu a terme aquest estudi de diagnosi, la variable "afectació per Covid-19" esdevé quelcom que travessa totes les àrees i àmbits i sense la qual no podem entendre la fotografia actual. El present treball, doncs, introdueix aquesta afectació de manera natural i integrada en els diferents apartats i, cal dir-ho, acaba sent l'explicació a moltes qüestions, com ara la manca de dades quantitatives amb que s'ha hagut de bregar. Entenem que la nostra fotografia encara és primerenca i pot pecar d'apriorística, però obre la porta a futures comparacions que, de ben segur, permetran fer un dibuix de gran valor a l'hora d'implementar polítiques que responguin a la situació actual. Sabem, doncs, que la diagnosi que fem en aquest any 2022 del municipi no es pot entendre fora de la variable Covid-19 i d'aquesta manera s'ha de llegir i atendre en futures mirades retrospectives.

Parlem de diagnosi participativa, ja que la ciutadania, per una banda, i el personal tècnic per una altra, estan en el centre i han tingut veu a partir de diferents procediments. De fet, les dades provenen de cinc esferes:

1. Dades estadístiques estretes de l'IBESTAT, l'INE, l'EPA i l'Observatori del Treball de les Illes Balears. Han permès centrar la mirada en dades demogràfiques i sociodemogràfiques de gran valor. Les dades d'aquest apartat estan recollides en l'annex I.
2. Revisió documental: la implantació del I Pla Estratègic d'Igualtat de Gènere de Calvià va despertar les ànsies de conèixer la situació real del territori i, per tant, va promoure diferents estudis d'impacte en les àrees abastades. Els documents ens han permès obtenir dades quantitatives i qualitatives a partir de les diagnosis fetes, la majoria de les quals responen a processos participatius, com detallarem en l'apartat de metodologia. Les dades d'aquest apartat les trobarem en l'annex II.
3. Entrevista directa a caps d'àrea dutes a terme durant el mes d'abril de l'any 2022 i que han mostrat els detalls fonamentals de cada departament del consistori.

4. Entrevista estructurada a personal tècnic a través de la qual s'ha pogut enfocar la visió sobre els diferents assumptes tractats. Els documents d'aquest apartat es poden consultar en l'annex III.

5. Enquesta a la població amb un total de 437 persones participants. L'enquesta a la població és una eina molt poderosa a l'hora de conèixer quina és la pulsio real a hores d'ara al municipi i en quina situació estan les dones. La possibilitat de creuar i posar en relació els valors obtinguts amb els diferents ítems ens permet abundar en els coneixements de cada àmbit. D'aquesta manera, més enllà de generar les gràfiques dels resultats obtinguts amb cadascuna de les preguntes, s'ha procedit a creuar els resultats dels diferents ítems, i s'ha arribat a resultats complexos de gran interès per a aquesta diagnosi. Els resultats literals de l'enquesta es poden consultar en l'annex IV. L'anàlisi de les dades obtingudes es pot consultar en l'annex V.

El present document està estructurat al voltant de sis àmbits d'actuació mitjançant els quals s'obté una fotografia de la situació del municipi en relació a la igualtat d'oportunitats de dones i homes. Els eixos d'anàlisi han estat escollits atenent la necessitat de focalitzar la mirada en els aspectes fonamentals de la vida política de la ciutadania i la necessitat de conèixer l'impacte de les polítiques desenvolupades pel consistori a partir de la implantació del I Pla Estratègic d'Igualtat de Gènere de Calvià 2019-2021:

1r. Coeducació

2n. Coresponsabilitat i conciliació

3r. Protecció social i mercat de treball

4t. Participació ciutadana i salut comunitària

5è. Urbanisme feminista

6è. Violència masclista

Després d'aquesta introducció, que vol ser contextualitzadora, parlarem de la metodologia seguida per l'equip de treball per tal de fer la present diagnosi. La conclusió final serà el recull textual de les conclusions exposades en cadascun dels apartats d'aquesta diagnosi, a fi de simplificar la lectura del document.

Tanquem aquest treball amb la bibliografia consultada i els cinc annexos que contenen totes les dades mencionades

MARC NORMATIU REFERENCIAL

ÀMBIT INTERNACIONAL

La igualtat entre dones i homes és un principi jurídic universal reconegut en diversos textos internacionals sobre drets humans:

La Carta de les Nacions Unides, signada el 26 de juny de 1945 a San Francisco.

La Declaració Universal de Drets Humans, aprovada i proclamada per l'Assemblea General de Nacions Unides el 10 de desembre de 1948. En l'article 2.1, diu: “Tota persona té tots els drets i llibertats proclamats en aquesta Declaració, sense distinció de raça, color, sexe, idioma, religió, opinió política o de qualsevol altra índole, origen nacional o social, posició econòmica, naixement o qualsevol altra condició”.

I Conferència Mundial sobre la Condició Jurídica i Social de la Dona (Mèxic, 1975).

Convenció sobre l'Eliminació de totes les formes de Discriminació contra la Dona, aprovada per l'Assemblea General de l'ONU el 1979.

II Conferència Mundial sobre la Condició Jurídica i Social de la Dona (Copenhaguen, 1980).

III Conferència Internacional sobre la Condició Jurídica i Social de la Dona (Nairobi, 1985).

Conferència de Viena de Nacions Unides 1993 que estableix que els drets de les dones formen part inalienable, integral i indivisible dels drets humans universals.

IV Conferència Mundial sobre les Dones (Beijing, 1995). Punt d'inflexió en l'agenda internacional pel que fa a polítiques de dones. La Declaració de Beijing i la seva Plataforma d'Acció, aprovada per unanimitat pels 189 països, és una agenda per a l'empoderament de les dones i es considera el document de política global clau en la matèria. Hi apareix el concepte “mainstreaming” o transversalitat de gènere com una nova manera d'analitzar la realitat.

ÀMBIT COMUNITARI

La Convenció Europea de Drets Humans, adoptada pel Consell d'Europa l'any 1950, institueix el Tribunal Europeu de Drets Humans.

Carta Social Europea aprovada l'any 1961.

Directiva 92/85/CEE del 19 d'octubre de l'any 1992 per a l'aplicació de mesures de millora de la seguretat i la salut de la treballadora embarassada o en període de lactància.

Carta Social Europea de l'any 1996, en substitució de la del 1961, prohibeix la discriminació, directa o indirecta, per raó de sexe, ofereix una protecció especial en cas d'embaràs i maternitat i dedica un article al dret de la dignitat en el treball.

Convenció sobre l'Eliminació de totes les formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW), aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el desembre del 1979 i ratificada per Espanya el 1983.

Tractat d'Amsterdam (1999), en el qual es contextualitzen les discriminacions indirectes persistents. Legítima les accions positives. La igualtat d'oportunitats i de tracte de dones i homes es consolida formalment com a principi fonamental de la Unió Europea i es configura com a principi jurídic transversal.

Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea de l'any 2000. Consagra la igualtat de dones i homes en tots els àmbits.

Tractat de Niça (2001).

Directiva 2006/54/CEE, de 5 de juliol, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte entre homes i dones en assumptes de treball i ocupació. Prohibeix les discriminacions, directes i indirectes, entre homes i dones pel que fa a les condicions de contractació, acomiadament, formació i promoció professional i afiliació a les organitzacions de persones treballadores o empresàries.

Tractat de funcionament de la Unió Europea (TFUE). Prohibeix la discriminació per raó de sexe en matèria de remuneració per a un mateix treball o un treball d'igual valor. Aquest principi també s'aplica als sistemes de classificació professional utilitzats per a la determinació de remuneracions.

Conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i lluita contra la violència contra les dones (Conveni d'Istanbul), signat l'any 2011 i obert per a la ratificació per part de cada Estat. Representa el primer instrument de caràcter vinculant en l'àmbit europeu en matèria de violència masclista i la reconeix com una violació dels drets humans.

ÀMBIT ESTATAL

Constitució Espanyola. Propugna la igualtat com a valor superior de l'ordenament jurídic espanyol. Proclama el dret a la igualtat i fa una prohibició expressa a la discriminació per raó de sexe. L'article 9.2 estableix l'obligació dels poder públics de promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de la persona i dels grups en els quals s'integra siguin reals i efectives.

Llei 39/1999, de 5 de novembre, per promoure la conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores.

Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes. Té per objectiu establir el marc normatiu, institucional i de polítiques públiques per garantir el dret a la igualtat de les dones i els homes.

Article 3 de la Llei 9/2009, de 6 d'octubre, d'ampliació de la durada del permís de paternitat en els casos de naixement, adopció o acollida, que suprimeix la disposició transitòria novena de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març.

Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

Ratificació del Conveni d'Istanbul l'any 2014.

Reial decret llei 6/2019, d'1 de març, de mesures urgents per a la garantia de la igualtat de tracte i d'oportunitats de dones i homes en el treball i l'ocupació.

ÀMBIT BALEAR

Llei 11/2016, d'igualtat de dones i homes, que estableix i regula els mecanismes i dispositius adreçats a promoure i garantir la igualtat d'oportunitats i la no discriminació per raó de sexe en qualsevol dels àmbits, etapes i circumstàncies de la vida. Segons aquesta llei, les administracions de les Illes Balears han d'incorporar la perspectiva de gènere en totes les seves polítiques, tant en l'anàlisi com en la planificació i el disseny per a l'execució, tenint en compte la manera en què afecten dones i homes.

MARC CONCEPTUAL REFERENCIAL

Agent per a la Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes. Especialista amb màster MAIO que dissenya, avalua i implementa polítiques d'igualtat d'oportunitats de dones i homes.

Androcentrisme en el llenguatge. Consisteix en un punt de vista orientat pel conjunt de valors dominants en el patriarcat, és a dir, una percepció centrada i basada en normes masculines, prenent l'home com a mesura de totes les coses i considerant la dona com una desviació de la norma. Es materialitza fent anar el masculí com a pretès genèric.

Assetjament sexual. Qualsevol comportament, verbal o físic, de naturalesa sexual que tingui el propòsit o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una persona, en particular quan es crea un entorn intimidatori, degradant o ofensiu.

Assetjament per raó de sexe. Qualsevol comportament fet en funció del sexe d'una persona, amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la seva dignitat i de crear un entorn intimidatori, degradant o ofensiu.

Bretxa salarial. Diferència salarial entre dones i homes resultant del càlcul de la mitjana i la mediana en el total de les seves retribucions expressat percentualment.

Conciliació de la vida personal, familiar i professional. Possibilitat d'una persona de compatibilitzar els temps, interessos, obligacions i necessitats dels àmbits personal, familiar i professional i poder desenvolupar-se de la mateixa manera en tots els aspectes.

Coresponsabilitat. Distribució equilibrada en el si de la llar, de les tasques domèstiques, de la cura e persones dependents, dels espais educatius i de feina, que permeti al seus membres el desenvolupament d'opcions i interessos lliurement i plena, i que contribueixi a assolir la igualtat efectiva de dones i homes.

Dades desagregades per sexe. Recollida, sistematització i tractament de dades i informació estadística per sexe, per tal de fer possible una anàlisi comparativa de com afecten les mesures de manera diferenciada.

Discriminació directa per raó de sexe. Discriminació que es produeix quan una disposició, un criteri o una pràctica exclou explícitament una persona per raó de sexe. En aquest tipus de discriminació podem trobar la discriminació per embaràs o maternitat, que inclou qualsevol tracte desfavorable a les dones relacionat amb l'embaràs o la maternitat.

Discriminació indirecta per raó de sexe. Discriminació que es produeix quan una disposició, un criteri o una pràctica de caràcter aparentment imparcial exclou implícitament un treballador o treballadora per raó de sexe.

Divisió sexual del treball. Repartiment social de les tasques en funció del sexe, segons el qual històricament s'assignen a les dones les tasques reproductives i als homes les productives.

Doble jornada. Suma de la jornada laboral remunerada i una jornada posterior dedicada principalment a les tasques de la llar i a la cura de persones dependents de manera no remunerada.

Doble presència. Presència d'una dona al lloc de treball on fa la tasca d'assalariada mentre s'ocupa també de la major part del treball reproductiu.

Equitat de gènere. Imparcialitat de tracte a partir del gènere, que pot significar tant una igualtat de tracte com un tractament que, tot i ser diferent, es pot considerar equivalent en termes de drets, beneficis, obligacions i oportunitats.

Estereotips de gènere. Conjunt d'idees simples, prèvies i irracionals que s'atribueixen a les persones en funció de la seva adscripció sexual, i que prescriuen característiques definitòries sobre la seva manera de ser (identitat) i de comportar-se (paper social),

d'acord amb la prescripció del sistema de gènere, com a mecanisme activador de la ideologia patriarcal.

Feminisme. Moviment social que denuncia la desigualtat social de gènere i exigeix canvis polítics i socials en els hàbits relacionals entre els sexes per tal que les dones puguin desenvolupar-se plenament en la societat.

Gènere. Concepte que fa referència a les diferències, socialment construïdes, assignades a dones i homes de manera diferenciada, que han estat apreses, canvien amb el temps i presenten grans variacions, tant entre diverses cultures com dins d'una mateixa cultura. Normalment té associat un encàrrec social que organitza la realitat.

Igualtat formal. Es coneix com la igualtat davant la llei i parteix de la convicció que els éssers humans són iguals, tenen els mateixos drets i són lliures. Es correspon amb l'article 14 de la Constitució espanyola: “Els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social”.

Igualtat de gènere. Possibilitat que dones i homes i la resta de persones que es defineixen com a no binàries puguin desenvolupar-se en igualtat de condicions.

Igualtat real. Existeix quan es produeix una igualtat efectiva que canvia els costums i les estructures de desigualtat que hi ha entre dones i homes.

Igualtat de tracte. La igualtat de tracte entre dones i homes suposa l'absència de qualsevol discriminació, directa o indirecta, per raó de sexe.

Indicador de gènere. Mesura, nombre, fet, opinió o percepció que mostra la situació específica de les dones, dels homes i les persones que es defineixen com a no binàries, així com els canvis que es produeixen en els dos grups a través del temps. L'indicador de gènere és una representació d'un fenomen determinat que mostra totalment o parcial una realitat i que té la funció de fer visibles els canvis socials en termes de relacions de gènere al llarg del temps.

Masclisme. Conjunt d'actituds i comportaments que atribueixen superioritat a l'home i que rebaixen la dignitat de les dones per raó de sexe i sense cap altra justificació.

Mainstreaming o transversalitat de gènere. Implica la incorporació de la perspectiva de gènere a tots els instruments i intervencions, en tots els àmbits i els nivells, amb l'objecte de generar condicions que garanteixin la igualtat d'oportunitats entre dones i homes i l'absència d'un tracte discriminatori.

Mesures d'acció positiva. L'article 11 de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes estableix que “amb la finalitat de fer efectiu el dret constitucional de la igualtat, els poders públics han d'adoptar mesures específiques a favor de les dones per corregir situacions patents de desigualtat de fet respecte als homes. Aquestes mesures, que s'han d'aplicar mentre subsisteixin aquestes situacions, han de ser raonables i proporcionades en relació amb l'objectiu perseguit en cada cas”.

Representació equilibrada. Presència de dones i homes als diferents àmbits de la societat, sense que hi hagi cap privilegi o discriminació. Aquest equilibri consisteix en el fet que cap dels dos sexes no sigui representat per més del 50 % ni menys del 50 %.

Perspectiva de gènere. Consideració de les diferències socioculturals entre les dones i els homes en una activitat o àmbit per a l'anàlisi, la planificació, el disseny i l'execució de polítiques que tenen en compte les diverses actuacions, situacions i necessitats que afecten les dones. En definitiva, la perspectiva de gènere permet visualitzar dones i homes en la seva dimensió biològica, psicològica, històrica, social i cultural, a fi de trobar línies d'acció per a la solució de desigualtats.

Polítiques d'igualtat. Polítiques que incorporen la perspectiva de gènere en la planificació, el desenvolupament i l'avaluació de les decisions. Transversalitzen la igualtat en la implementació de tota l'acció política.

Pla d'igualtat. L'article 46 de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, defineix els plans com un conjunt ordenat de mesures, adoptades després de dur a terme una diagnosi de situació, amb l'objectiu d'eliminar els desequilibris i les desigualtats existents entre dones i homes dins de l'empresa; i d'introduir la perspectiva de gènere en els processos de gestió de persones.

Pla de Polítiques de dones. Un pla és una estratègia institucional destinada a assolir la igualtat real entre homes i dones als diferents àmbits de la societat, eliminant estereotips, actituds i obstacles que dificulten a les dones accedir als diferents escenaris que conformen la nostra societat en igualtat de condicions que els homes. El pla es desenvolupa a llarg termini i requereix la definició d'uns eixos concrets que permetin el seu desenvolupament i es concretin en objectius específics traduïts en accions determinades, que seran totes aquelles mesures que han de permetre facilitar la igualtat de gènere al territori on es desenvolupi.

Representació equilibrada. La situació que garanteix una presència de dones i homes segons la qual cap sexe no supera el 60 % del conjunt de persones a què es refereix ni és inferior al 40 %, i que ha de tendir a assolir el 50 % de persones de cada sexe.

Segregació horitzontal. Concentració en determinades ocupacions que, en el cas de les dones, generalment es caracteritzen per una remuneració, un reconeixement i un valor social inferiors.

Segregació vertical. Concentració en determinats llocs de treball que, en el cas de les dones, generalment es caracteritzen per ser els de responsabilitat més baixa i menys remuneració.

Sexe. Característiques biològiques que defineixen un ésser humà com a dona o com a home. Depèn de la càrrega cromosòmica, de la genitalitat i de la càrrega hormonal.

Sexisme en el llenguatge. Actitud caracteritzada pel menyspreu i la desvalorització del que són o fan les dones. És una actitud derivada de la supremacia masculina i es basa en totes les creences que la suporten i la legitimen.

Sostre de vidre. Barrera invisible que dificulta o obstaculitza l'accés de les dones als nivells més alts de poder, de decisió o de responsabilitat d'una empresa, de manera que les seves carreres professionals queden estancades en les categories o els nivells organitzatius més baixos com a conseqüència dels prejudicis sobre la seva capacitat professional.

Terra enganxós. Fa referència a les circumstàncies originades per les responsabilitats i càrregues familiars que mantenen moltes dones atrapades en la base de la piràmide econòmica. Aquestes circumstàncies imposen a les dones una "adhesivitat" a les responsabilitats i càrregues afectives i emocionals que en l'àmbit domèstic acaben per recaure sobre elles, les atrapen i en dificulten, alenteixen o impedeixen la sortida i realització personal lluny de l'àmbit familiar.

Treball d'igual valor. Assignació econòmica igual de diferents feines malgrat que les característiques en siguin diferents.

Treball productiu. Conjunt d'activitats remunerades que produeixen bens i serveis a l'economia mercantil i formal però també a la submergida i informal.

Treball reproductiu. Conjunt d'activitats no remunerades relacionades amb la feina domèstica i la d'atenció i cura de persones dependents en el si de la família.

Violència masclista. És la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de discriminació i situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder

dels homes sobre les dones, que siguin per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, i que tinguin com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat (Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista).

METODOLOGIA

La present diagnosi es basa en l'anàlisi de les dades quantitatives i qualitatives obtingudes a aquest efecte en el decurs del període que va de l'1 de gener al 30 d'abril de l'any 2022. Les eines emprades han estat:

1. Dades estadístiques estretes de l'IBESTAT, de l'INE, de l'EPA i de l'Observatori del Treball de les Illes Balears dels anys 2019, 2020, 2021 i 2022. L'obtenció d'aquestes dades es va fer en el període comprès entre els mesos de febrer i març de l'any 2022. A partir d'aquestes fonts s'han extret dades quantitatives de diferents àmbits, especialment les que han permès posar el municipi en xifres pel que fa a demografia i situació econòmica, entre d'altres. En aquest apartat només s'han treballat les dades que han estat publicades desagregades per sexes i no s'han tingut en compte les que en el moment de l'extracció encara no apareixien desagregades. Cal, doncs, ampliar els resultats en el moment en què aquestes informacions estiguin a l'abast. Les dades d'aquest apartat estan recollides en l'annex I.

2. Revisió documental: s'han analitzat un total de 51 documents de diverses característiques: diagnosi d'impacte de gènere en diferents àrees fetes entre els anys 2019 i 2021 encarregades per l'Ajuntament de Calvià, memòries de departaments municipals dels anys 2019, 2020 i 2021, articles publicats, resolucions de batlia, publicacions en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, publicacions del Govern de les Illes Balears, entre d'altres. Tots els documents analitzats han estat proporcionats per personal tècnic responsable dels departaments requerits. La majoria dels informes han estat publicats i estan a l'abast de la ciutadania. D'altres seran publicats en breu i alguns corresponen a dades internes proporcionades per a l'ocasió. Els estudis publicats seran referenciats en l'apartat de bibliografia. Les dades d'aquest apartat les trobarem en l'annex II.

3. Nou entrevistes directes a caps d'àrea dutes a terme durant el mes d'abril de l'any 2022, que han mostrat els detalls fonamentals de cada departament del consistori. Han estat trobades telefòniques i han durat al voltant d'una hora. Parlam d'entrevistes semiestructurades, és a dir, aquella en què existeix una certa orientació sobre les qüestions a tractar però que, tant l'entrevistadora com l'entrevistat o entrevistada, tenen llibertat per a fer preguntes i respondre-les, segons la definició de Festinger i Katz (1978). Amb les entrevistes semiestructurades volíem conèixer uns esdeveniments i les sensacions viscudes pel personal tècnic encarregat d'implementar les accions i polítiques. No s'ha pretès fer una interpretació de les respostes, sinó considerar que allò que deia l'entrevistada era el que volia dir. Per tant, podem definir el mètode d'obtenció de dades com a entrevista semiestructurada directa i interpretada de forma literal. Tal com argumenta Schorderet (1975), “la entrevista, aun la más superficial, es sumamente compleja, y, a la vez que técnica, en muchos casos se convierte en un arte”. Les respostes de les entrevistes van ser recollides en un bloc de notes per part de l'entrevistadora per tal d'analitzar-ne les argumentacions. Tenint en compte el pes de les persones entrevistades dins l'organigrama de l'Ajuntament de Calvià, s'ha optat per referenciar el nom i càrrec de les persones implicades, així com comentaris literals recollits per considerar que aporten idees fonamentals per a aquesta diagnosi.

4. Entrevista estructurada a personal tècnic a través de la qual s'ha pogut enfocar la visió sobre els diferents assumptes tractats. Els documents d'aquest apartat es poden consultar en l'annex III.

5. Enquesta a la població confidencial i anònima, amb un total de 437 persones enquestades, i dividida en un total de set àmbits d'investigació corresponents a les àrees de treball que inclou el I Pla Estratègic d'Igualtat de Gènere del Municipi de Calvià 2019-2021. Les preguntes incloses en cada àmbit van ser revisades pel personal tècnic del Servei d'Igualtat de l'Ajuntament de Calvià. Les persones que hi han participat han hagut d'especificar el seu sexe per tal de poder obtenir dades desagregades per sexe i apreciar l'impacte de les polítiques de manera diferenciada entre dones i en homes. Les preguntes que formen part de cada àmbit han estat numerades per facilitar-ne el tractament a l'hora d'obtenir les dades d'aquest procés de diagnosi. Les taules resultants també han estat referenciades numèricament. En el document que conté la diagnosi de l'enquesta, i que podem trobar en l'annex V, cada eix d'anàlisi menciona quines són les preguntes d'on surten les dades. La majoria dels ítems són de resposta obligada i s'acompanyen d'altres voluntaris que corresponen, en la majoria dels casos, a preguntes obertes que han servit per ampliar els coneixements aportats pels primers i que facilitaran el disseny de les accions a incloure en el II Pla Estratègic d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes del Municipi de Calvià 2022-2026. Els resultats literals de l'enquesta es poden consultar en l'annex IV. L'anàlisi de les dades obtingudes es pot consultar en l'annex V.

La ciutadania ha pogut respondre l'enquesta en línia mitjançant dispositiu mòbil, tauleta o ordinador. Un cop acabat el termini per poder respondre l'enquesta, les respostes a cada ítem han estat recollides en taules simples per a la seva anàlisi. Per tal d'aprofundir en la diagnosi, els ítems de cadascun dels àmbits han estat creuats entre si depenent dels interrogants que es volien aclarir.

Segons les respostes obtingudes, l'enquesta a la població va arribar a tots els nuclis del municipi de Calvià amb incidència variable. La comunicació de la proposta participativa es va fer a través dels canals indicats pel Departament de Comunicació del consistori i mercès a la implicació de la ciutadania interpellada pel Grup Transversal de Treball creat per a la redacció del II Pla Estratègic d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes del Municipi de Calvià, que té les seves arrels en els grups motors del municipi de Calvià sorgits d'altres processos participatius.

S'ha acceptat un marge d'error d'estimació màxim del 5 % i un nivell de confiança del 95 % amb una constant Z d'1,9.

A partir de totes les informacions obtingudes mitjançant les cinc diferents vies, han estat analitzades i posades en diàleg en l'apartat de consideracions finals d'aquest document.

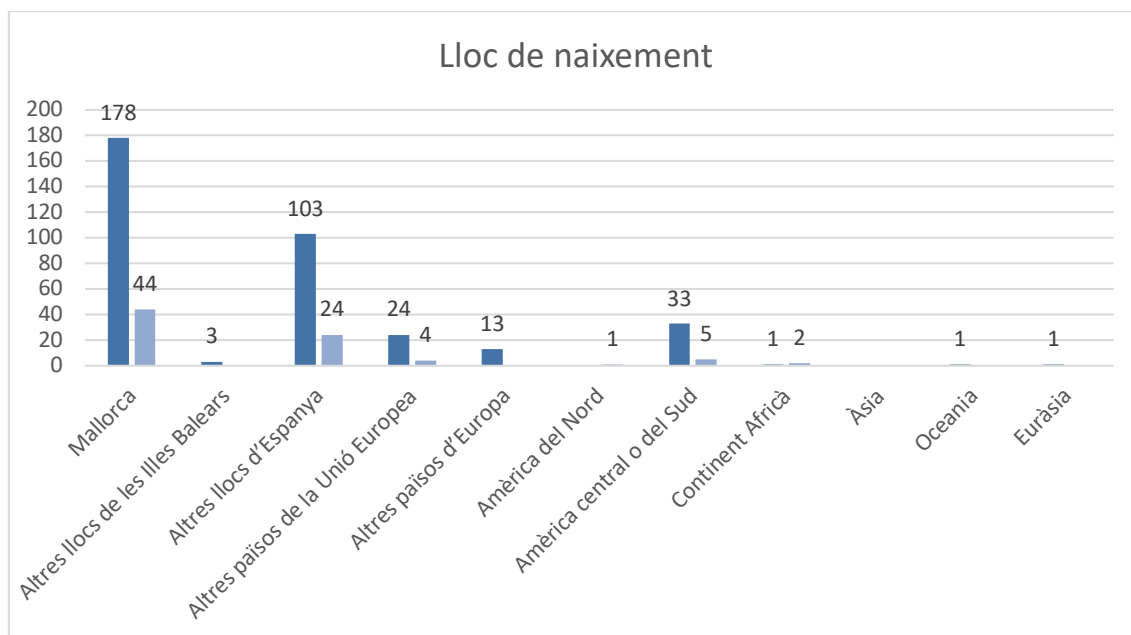
MOSTRA DE L'ENQUESTA A LA CIUTADANIA

L'Enquesta a la ciutadania ha estat resposta per un total de 437 persones, de les quals 357 són dones, és a dir, el 82 % sobre el total, i la resta, 80, són homes, és a dir, el 18 %. Ateses les dades, hi podem llegir la poca interpellació que senten els homes convidats a formar part d'una diagnosi participativa en matèria d'igualtat d'oportunitats de dones i homes aplicada a les polítiques municipals. Aquesta és una dada significativa, que ha de ser atesa i que travessa la següent diagnosi.

Un total de 79 persones (63 dones i 16 homes) han respost l'enquesta en català, mentre 358 (294 dones i 64 homes) ho han fet utilitzant la llengua castellana.

La meitat de les persones enquestades (222, amb 178 dones i 44 homes) han nascut a Mallorca. El 29 % en altres comunitats autònomes del territori espanyol, que, en xifres, són 127 persones, de les quals 103 són dones i 24 homes. Un 6,5 % tenen procedència de països comunitaris (amb 24 dones i 4 homes). Fora de les fronteres de la CE, Amèrica Central o del Sud, amb un 8,6 % de les persones participants, de les quals 33 són dones i 5 homes, és la procedència majoritària, seguida d'altres països europeus extracomunitaris amb un 3 % de la prevalença (amb 13 dones). La resta de procedències es fixen en petits percentatges que no arriben a l'1 %, en què podem trobar: altres llocs de les Illes Balears, el continent africà, Oceania i Euràsia.

Figura 1. Lloc de naixement

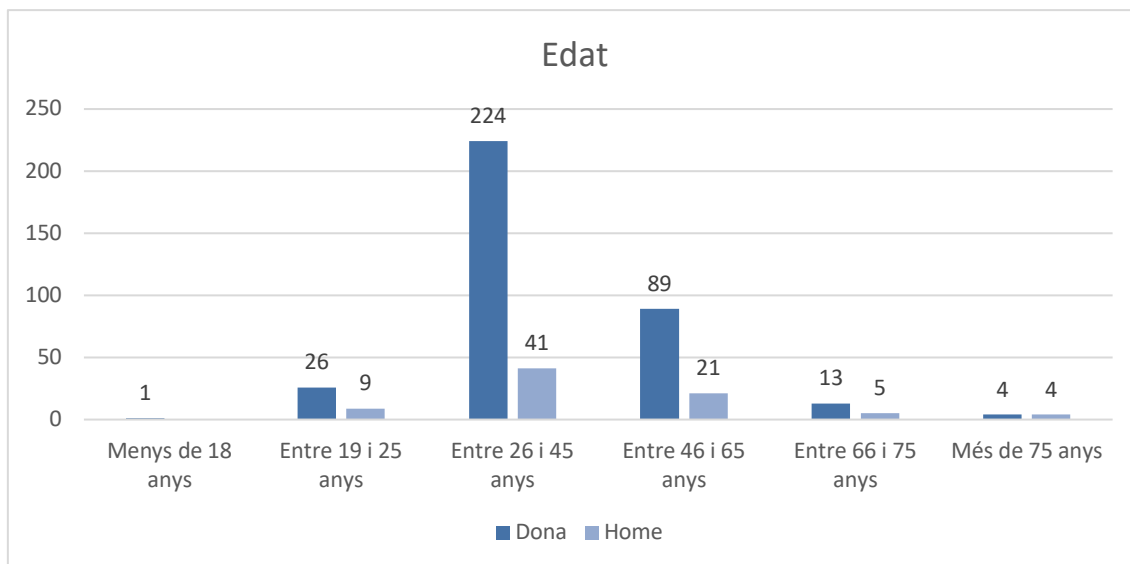

Gràfica d'elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta a la ciutadania. Taula "Lloc de naixement"

Pel que fa a l'edat, el 60 % de les persones que han contestat l'enquesta a la ciutadania tenen entre 26 i 45 anys, concretament 224 dones i 41 homes. El 25 % tenen entre 46 i 65 anys (89 dones i 21 homes). El 6 % de la mostra pertany a persones majors de 65 anys (17 dones i 9 homes). El 8 % restant tenen entre 19 i 25 anys (26 dones i 9 homes).

En tot cas ressaltem que, si bé els percentatges de participació per edats són molt diferents i, per tant, no podem parlar d'equilibri per edat de la mostra, satisfà el fet que l'enquesta ha arribat a persones de totes les franges d'edat.

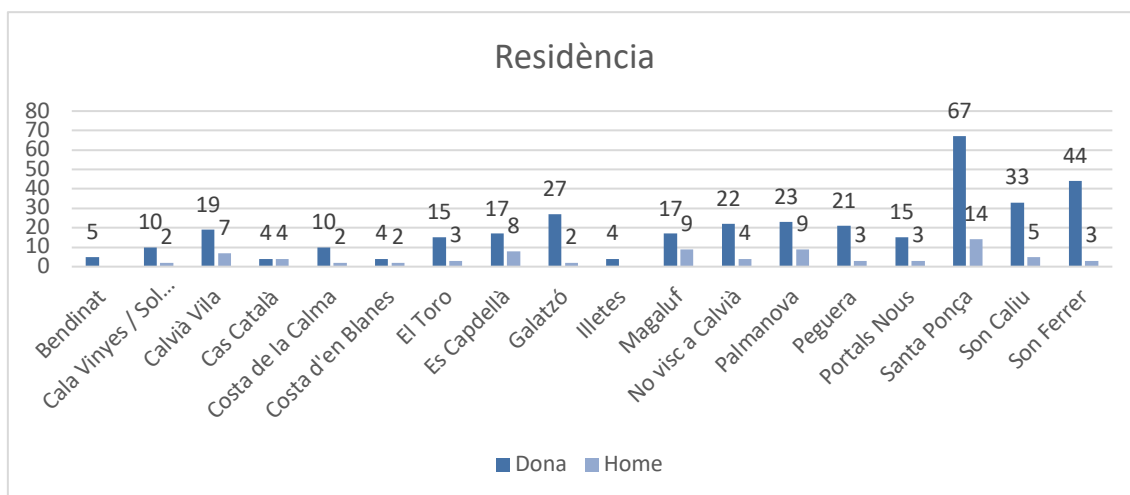
Figura 2. Edat

Gràfica d'elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta a la ciutadania. Taula "Edat"

Si focalitzem la mirada en el nucli de residència, el 18,5 % de les persones enquestades viuen a Santa Ponça, amb 67 dones i 14 homes, el 10,1 % a Son Ferrer, amb 44 dones i 3 homes, i la resta es disseminen en els 16 nuclis restants. La dada més interessant, en aquest sentit, és que l'enquesta ha arribat a tots els nuclis que formen el municipi de Calvià i que totes les poblacions hi estan representades. Ressaltem, tot i això, que no comptem amb participació masculina ni a Bendinat ni a Illetes.

Figura 3. Residència

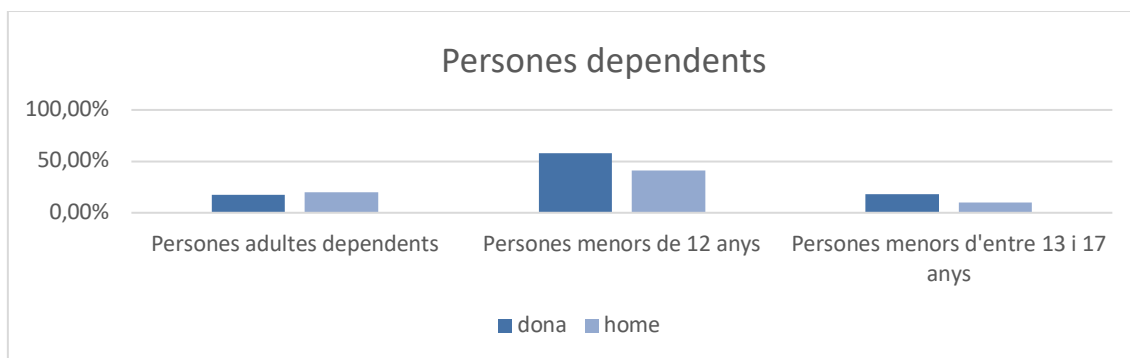

Gràfica d'elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta a la ciutadania. Taula "En quin nucli de Calvià resideixes?"

Quant a la tipologia de famílies a les quals pertanyen les persones que han participat en l'enquesta a la ciutadania, atenent a la circumstància que l'eina de recollida de dades dona errors, ja que, en preguntar sobre "la quantitat de persones adultes no dependents que resideixen al mateix domicili comptant-te a tu", trobem un total de 41 respostes que indiquen 0 i un total de 53 que indiquen 1. Davant aquestes dades no podem indicar amb precisió si les persones enquestades viuen en llars compostes per una sola persona adulta, ja que, en aquest cas, la resposta esperable seria el valor 1 i mai el 0. No obstant això, proposem una lectura aproximada que, sense voler ser definitiva, ens pot donar un dibuix que caldria contrastar. D'aquesta manera considerem que en el 90 % dels casos les unitats

familiars estan formades per dos o més persones adultes no dependents i en un 9,3 % parlem de llars unipersonals. En tot cas, el 81 % de les persones enquestades reporta que no té persones adultes dependents (83 % de les dones i 80 % dels homes). El 17,3 % de les dones manifesten tenir persones adultes dependents enfront del 20 % dels homes. Pel que fa a tenir persones a càrrec menors de 12 anys, el 58 % de les dones manifesten que en tenen, així com el 41 % dels homes. Si ens fixem en persones menors a càrrec d'entre 13 i 17 anys, el 18 % de les enquestades en tenen, enfront del 10 % dels homes. Veiem, doncs, que són les dones les que, majoritàriament, formen part de comunitats de convivència amb persones dependents a càrrec.

Figura 4. Persones dependents a càrrec

Gràfica d'elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta a la ciutadania. Taula: "Quantes persones viu al mateix domicili?"

Si parlem de la situació administrativa dins les fronteres espanyoles, el 20 % de les persones enquestades ha respost a la pregunta "En cas de no tenir la nacionalitat espanyola, en quina situació administrativa et trobes?". D'aquesta manera, podem considerar que aquest és el percentatge de persones migrades que no tenen la nacionalitat espanyola, concretament el 21 % de les dones enfront del 17,5 % dels nous nadius. I d'aquestes, el 7 % de les dones es troben en situació irregular, el que, sens dubte, aboca a estats de vulnerabilitat social molt alta.

Taula 1. Situació administrativa

Taula de En cas de NO TENIR la nacionalitat espanyola, en quina situació administrativa et trobes?			
	Dona	Home	Total general
Regular (tinc el NIE)	70	14	84
Irregular	5		5
Total general	75	14	89

Taula d'elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta a la ciutadania

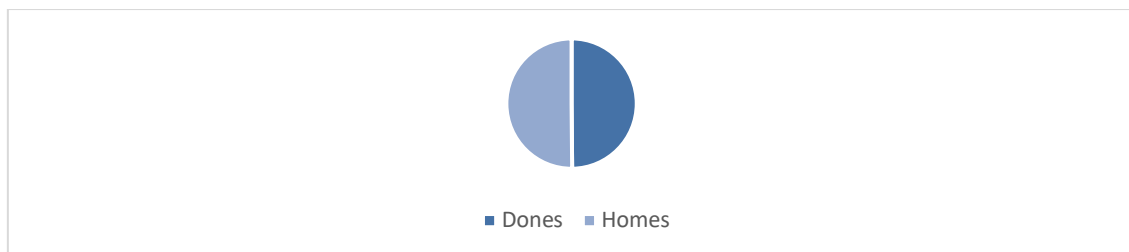
Finalment i pel que fa al nivell d'estudis assolit per les persones que formen part de la mostra, el 48,55 % de les enquestades i el 45 % dels enquestats tenen estudis universitaris. El 32,5 % de les ciutadanes tenen estudis secundaris o equivalents, així com el 29 % dels ciutadans. El 18 % de la mostra femenina ha completat exclusivament els seus estudis formals bàsics, així com el 24 % dels homes. En tot cas, veiem que les persones atretes a participar en projectes de diagnòstic vinculats al disseny de polítiques amb perspectiva de gènere majoritàriament tenen estudis, ja siguin secundaris o universitaris.

ANÀLISI DE LES DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES

Calvià és un municipi costaner situat a la serra de Tramuntana de Mallorca ric en jaciments arqueològics que expliquen la seva història des del període pretalaiòtic fins al període islàmic i fins arribar al naixement del Regne de Mallorca. El seu nom prové de la paraula llatina *calvus*, que vol dir “pelat”, com a testimoni d'una terra erma, segons el filòleg Antoni Maria Alcover.

El municipi de Calvià, l'any 2021, tenia un total de 51.567 habitants, dels quals 25.709 eren dones (49,9 %) i 25.858 homes (50,1 %), segons dades publicades per l'Institut d'Estadística de les Illes Balears (IBESTAT) i que podem trobar en l'annex I d'aquest document.

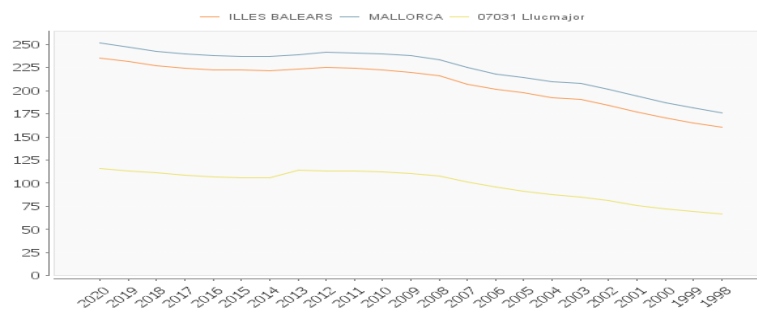
Figura 5. Quantitat d'habitants segregats per sexe

Gràfica d'elaboració pròpia. Font: IBESTAT 2021

Si tenim en compte que el territori té una superfície de 145 km², la densitat demogràfica és de 355,58 habitants per quilòmetre quadrat, molt per sobre dels 235,65 h/km² del conjunt de les Illes Balears o dels 251,80 de Mallorca. De fet, les Illes Balears viuen un augment constant de la seva densitat demogràfica, tal com podem veure en la següent gràfica publicada per IBESTAT.

Figura 6. Informació demogràfica

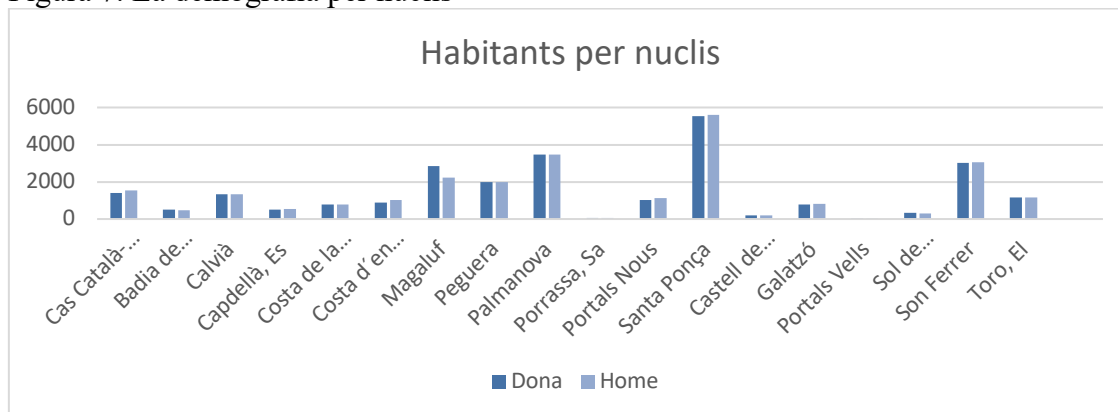
Fuente: Institut d'Estadística de les Illes Balears (IBESTAT). España (CC BY 3.0)

El municipi del Calvià acull el 5,5 % de la població total de Mallorca, la més poblada de les illes de l'arxipèlag balear, amb un total de 947.000 habitants, segons dades de l'any 2021. En tot cas, és el segon nucli poblacional de les Illes Balears, pel que fa a la quantitat de persones, després de la ciutat de Palma, que en té 419.000.

Administrativament, el municipi de Calvià es distribueix en divuit nuclis de dimensions variades. Santa Ponça concentra el 22 % de la població, seguida de Palmanova, amb un 13,5 %, Son Ferrer, amb el 12 %, i Magaluf, amb el 10 %. La resta de la població es dissemina en quinze poblacions més, que no arriben als 4.000 habitants. Portals Vells és el nucli més petit, amb un cens de 41 persones. Pràcticament els divuit nuclis presenten

una distribució equilibrada de dones i homes. Portals Vells és el que presenta la proporció menys equilibrada, ja que les dones hi suposen el 60,1 % de la població total.

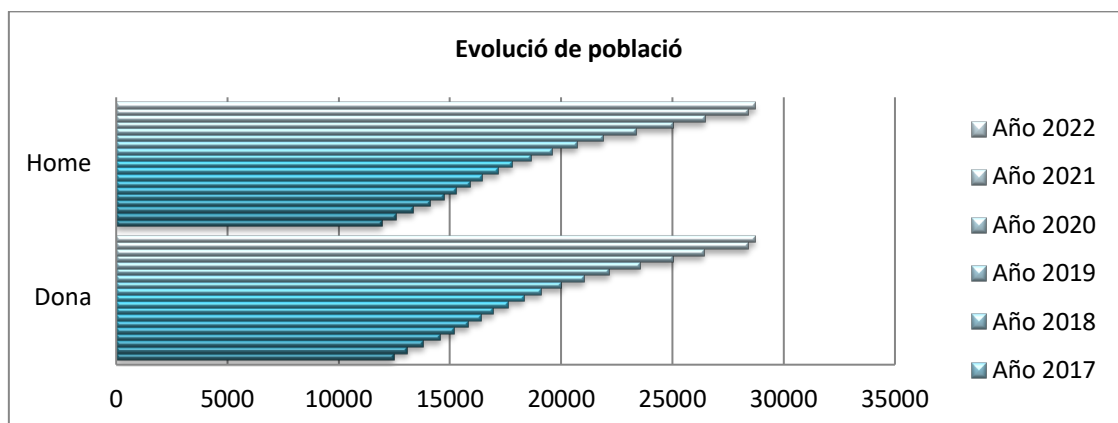
Figura 7. La demografia per nuclis

Gràfica d'elaboració pròpia. Font: IBESTAT 2021

Tal com podem veure en la següent gràfica, hi ha una evolució constant de la població i és la femenina la que viu una desacceleració més significativa en referència a l'any 2013.

Figura 8. Evolució de població

Gràfica d'elaboració pròpia. Font: IBESTAT 2021

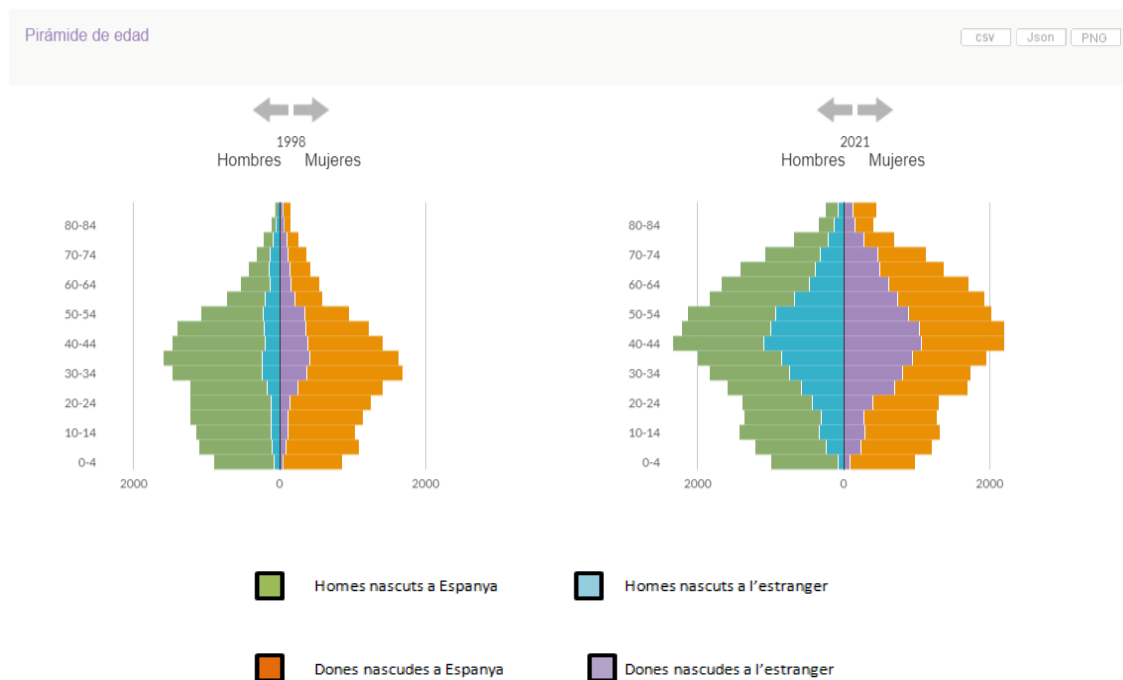
En l'estudi *Revisión del Plan General de Ordenación Urbana del municipio de Calvià en matèria de Impacto de Género*, obra del Col·lectiu Punt 6, podem llegir-hi (pàg. 86) que el municipi de Calvià està constituït per “núcleos residenciales dispersos con características sociales, urbanas y funcionales muy heterogéneas. De esta manera se identifican tres tipos de núcleos: Calvià y Capdellà, están en el interior, vive principalmente población residente y conserva ciertas características de pueblo tradicional; Galatzó y Son Ferrer, que són núcleos residenciales de población de clase trabajadora; Santa Ponça, Palmanova, Magaluf, Peguera, Cala Vinyes... en los que se mezcla la población residente con la estacional en diferentes grados según el núcleo”.

En l'àmbit polític, el Ple de l'Ajuntament està format per 21 membres, entre regidors i regidores, i, des de les eleccions de l'any 2019, el Partit Socialista de les Illes Balears n'hi té 10, el partit Popular, 5, Vox, 2, Ciutadans, 2, i la coalició Més per Mallorca - Podem, 2.

Edat de la població

Les dades demogràfiques del territori dibuixen una piràmide regressiva que ens parla d'un envelliment progressiu de la ciutadania. En la següent imatge, extreta de les publicacions de l'IBESTAT per a l'any 2021, apreciem com les dones migrades hi estan representades amb el color violeta, mentre que les nascudes dins les fronteres espanyoles hi estan en color taronja. De la mateixa manera, els homes migrats els trobem en color turquesa i els nascuts dins el territori de l'Estat Espanyol en color verd.

Figura 9. Piràmide d'edat

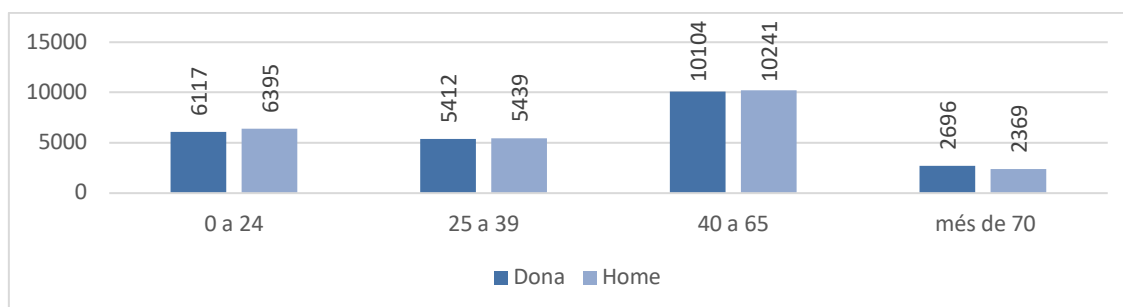

Gràfica elaborada per l'IBESTAT 2021

El gruix dels calvianers i les calvianeres se situa en la franja d'edat que va dels 40 als 65 anys, amb un 39,5 % sobre el total. La població de 0 a 25 anys representa el 24,3 % del total, la de 25 a 39 anys el 21 % i la de més de 70 anys el 10 % restant.

A la franja dominant, és a dir, de 40 a 65 anys, el 49,7 % de la població és femenina i el 50,3 % són homes. La paritat es manté a les franges més joves i, a partir dels 70 anys, el percentatge de dones augmenta per sobre del dels homes, i arriba a ser d'un 65 % enfront del 35 % d'homes. Ateses aquestes dades, podem parlar de feminització de l'envelliment a Calvià.

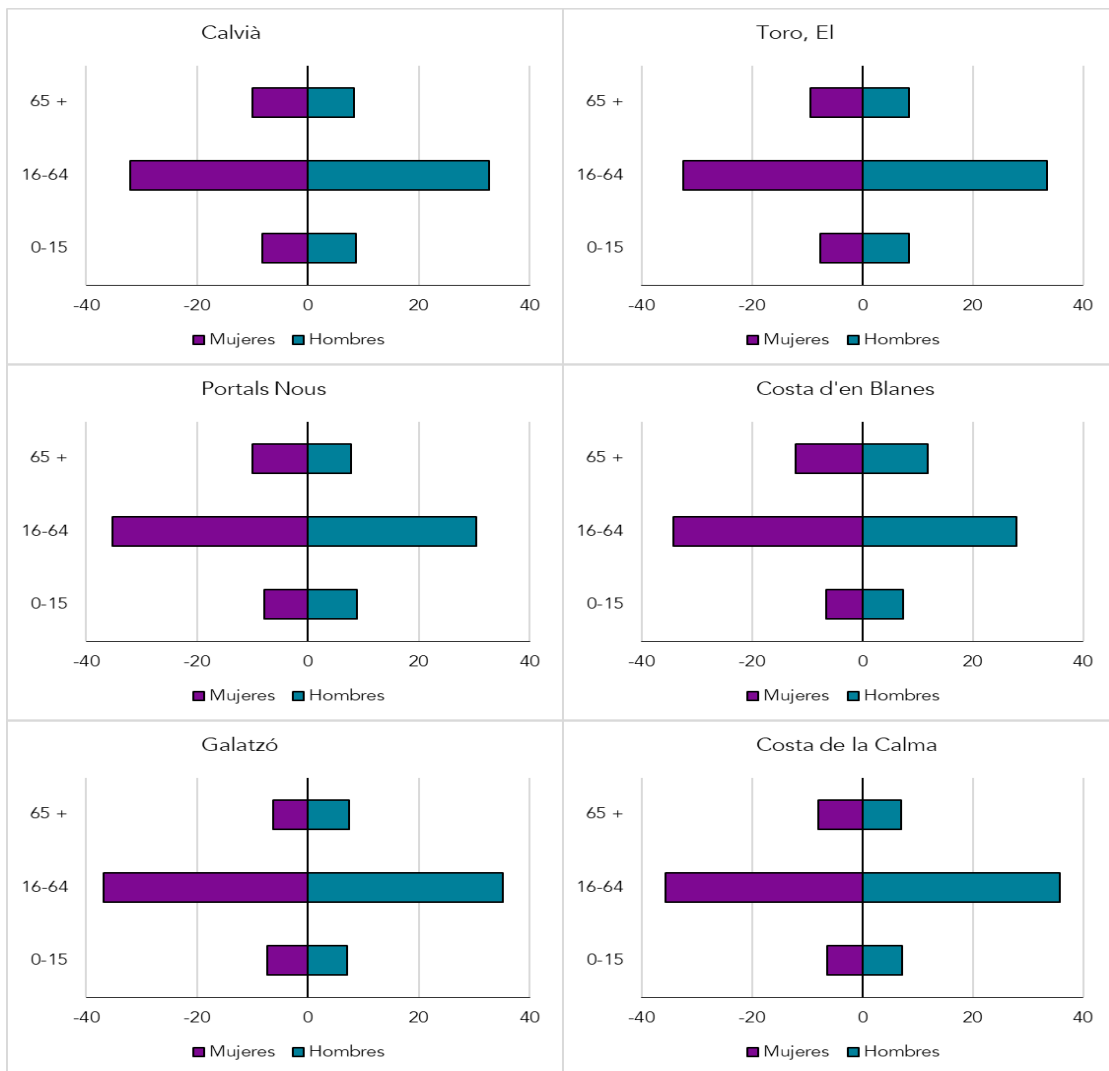
Figura 10. Les franges d'edat

Gràfica d'elaboració pròpia a partir de les dades publicades per l'IBESTAT 2021

En l'estudi ja citat, *Revisión del Plan general de Ordenación Urbana del Municipio de Calvià en Materia de impacto de Género*, podem apreciar-hi la distribució de la població per sexes i edats en els diferents nuclis que conformen el municipi de Calvià.

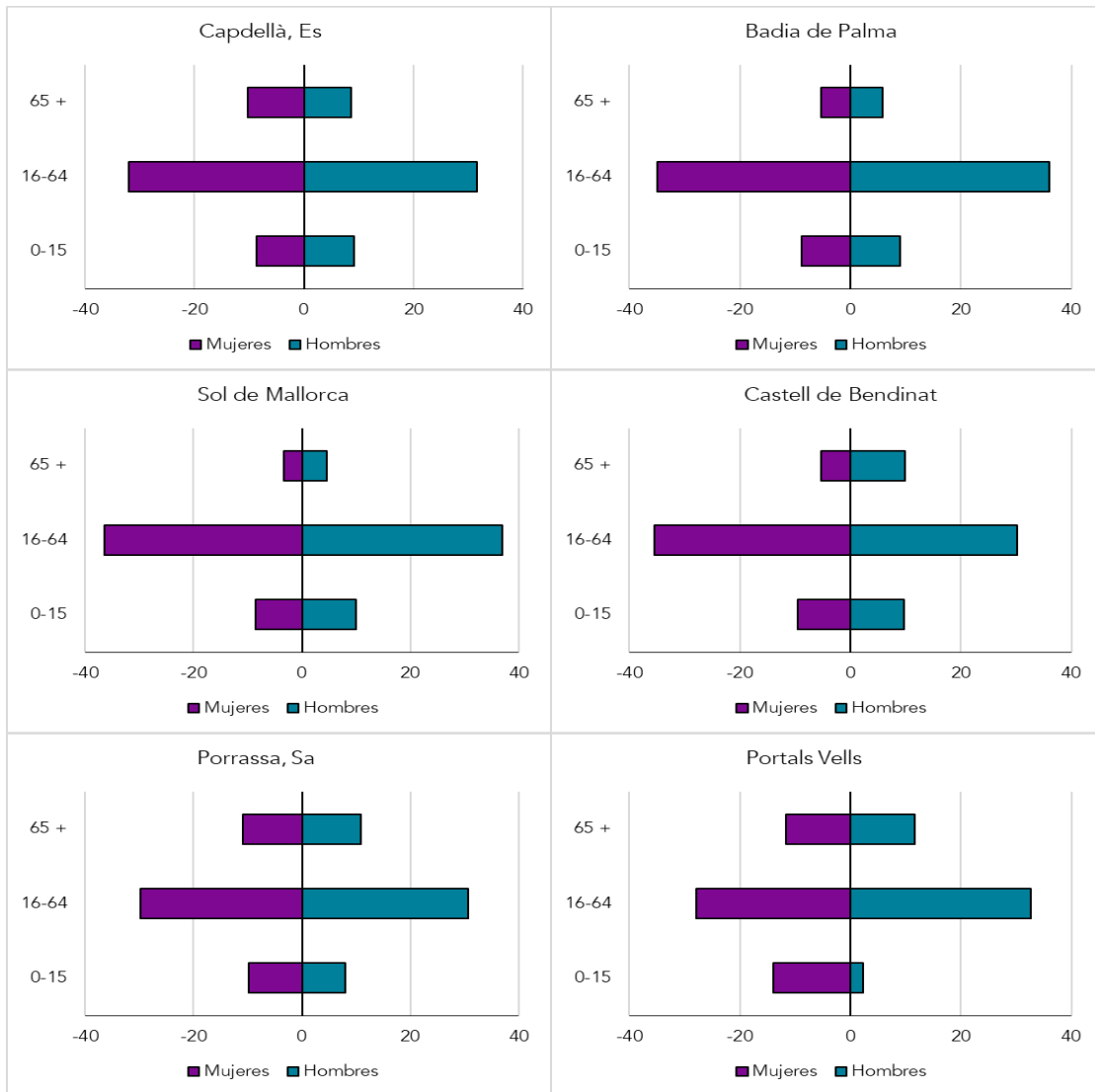
Figura 11. Piràmides de població segons grans grups d'edat als diferents nuclis de

Calvià

Font: *Revisión del Plan General de Ordenación Urbana del Municipio de Calvià en materia de Impacto de Género*, del Col·lectiu Punt6

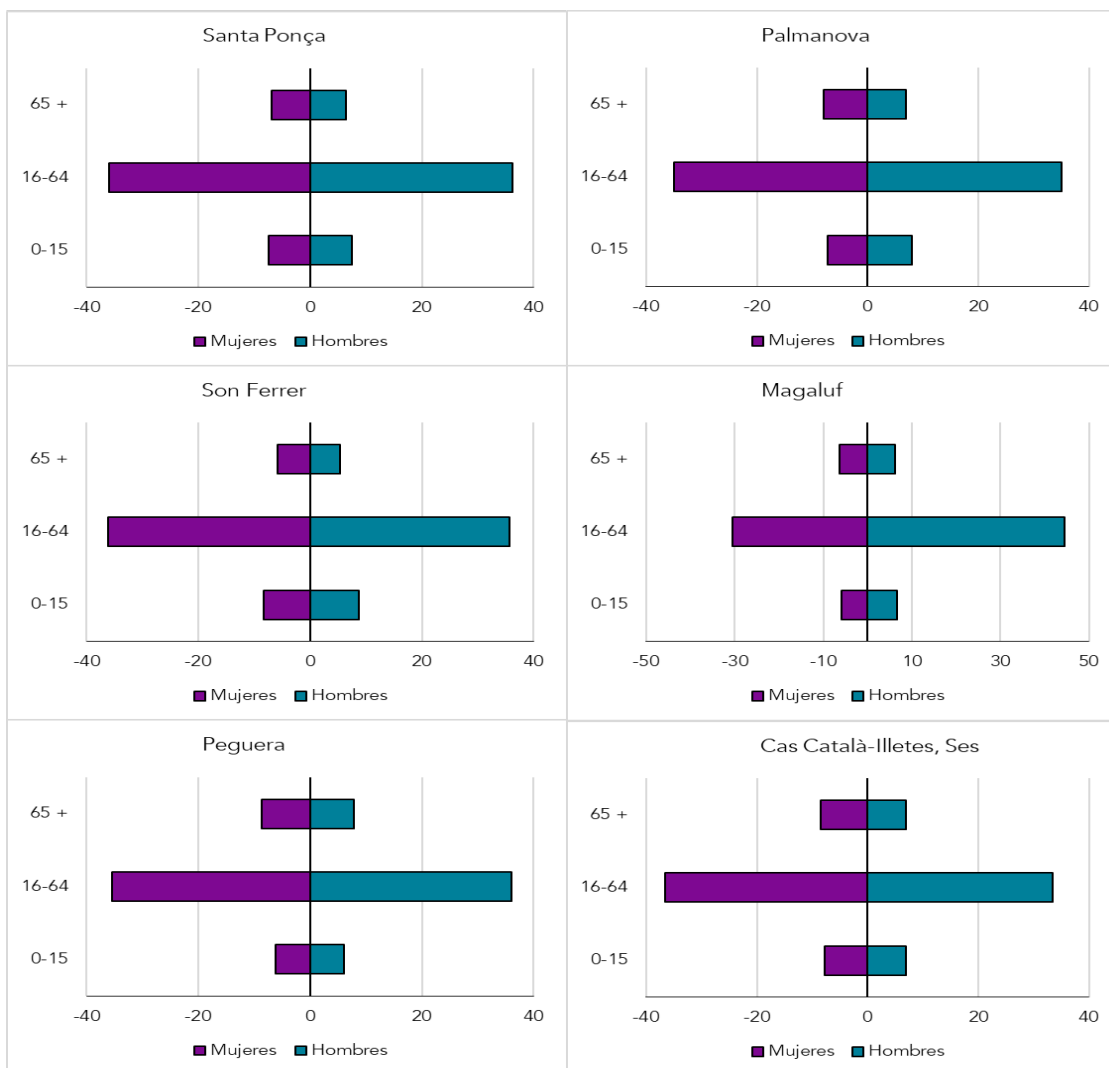
Figura 13. Piràmides de població segons grans grups d'edat als diferents nuclis de

Calvià

Font: Revisión del Plan General de Ordenación Urbana del Municipio de Calvià en materia de Impacto de Género, del Col·lectiu Punt6

Figura 14. Piràmides de població segons grans grups d'edat als diferents nuclis de

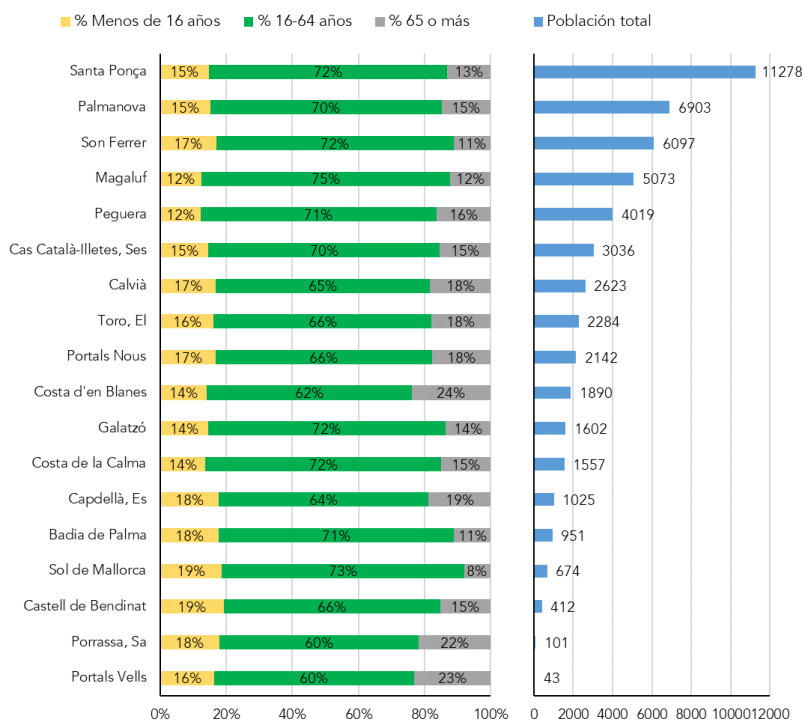
Calvià

Font: Revisión del Plan General de Ordenación Urbana del Municipio de Calvià en materia de Impacto de Género, del Col·lectiu Punt6

Segons s'extreu d'aquest document, que s'aprovarà al Ple de l'Ajuntament de Calvià al mes de juliol de l'any 2022, la dependència de les persones grans és del 20,8, xifra molt similar a la dependència juvenil, que se situa en el 21,3. D'aquesta manera l'índex de dependència global al municipi de Calvià està en un 42,2, per sota del de Mallorca (47,3) i el de les Illes Balears (45,9).

Per nuclis i edats, veiem com els nuclis que tenen més gent gran són la Costa d'en Blanes (24 %), Portals Vells (23 %) i sa Porrassa (22 %). Per la seva banda, Sol de Mallorca (19 %), Castell de Bendinat (19 %), sa Porrassa (18 %), Badia de Palma (18 %) i es Capdella (18 %) són els nuclis que concentren major índex de població menor de 16 i, per tant, amb més dependències.

Figura 15. Dades demogràfiques per edat i per nuclis

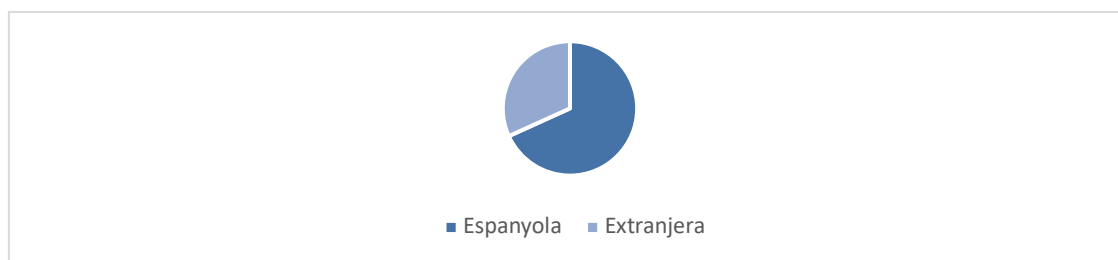

Font: Revisió del Plan General de Ordenación Urbana del Municipio de Calvià en materia de Impacto de Género, del Col·lectiu Puntó

Migració

El percentatge de població migrada al municipi de Calvià és del 32 %, si considerem com a migrades les persones que no han nascut a l'Estat Espanyol i atenent les dades publicades per l'IBESTAT per a l'any 2021.

Figura 16. Comparativa de la població estrangera i espanyola

Gràfica d'elaboració pròpia a partir de les dades publicades per l'IBESTAT 2021

Si consultem les dades exposades per l'Institut Nacional d'Estadística (INE) de l'any 2020, el percentatge de població migrada era del 36 %, és a dir, 4 punts percentuals superior al de l'any 2021, el que representa un total de 2.182 persones menys. Amb tot, el que queda molt clar és que l'índex de persones nouvingudes al municipi de Calvià supera amb escreix el percentatge d'altres municipis de les Illes Balears, que està sobre el 18 %.

Tal com observem a la taula, el total de la població nouvinguda es distribueix entre un 51 % de dones i un 49 % d'homes.

Taula 2. Població per municipi, sexe i tipus de nacionalitat

Població per municipi, sexe i tipus de nacionalitat			
Calvià	Total nacionalitat	Espanyola	Estrangera
Ambdós sexes	51.567	35.187	16.380
Homes	25.858	17.861	7.997
Dones	25.709	17.326	8.383

Taula extreta de l'INE 2021

Pel que fa a la procedència de les persones, el 38,5 % de la població ha nascut a les Illes Balears, amb el 49 % de les dones i el 51 % dels homes. El 25,5 % de la població ha nascut en una altra comunitat autònoma, dins el territori espanyol, amb en 25 % de les calvianeres i el 6,4 % dels calvianers totals. La resta, és a dir, el 36 % de la població, arriba fronteres enllà de l'Estat Espanyol. Del total de població migrada, el 52 % són dones, el que suposa el 37,38 % del total de les ciutadanes del municipi de Calvià.

Taula 3. Població per municipi de residència, sexe i zona de naixement

Població per municipis de residència, sexe i zona de naixement			
Revisió del padró 1/01/2021			
07011 Calvià	Ambdós sexes	Homes	Dones
Total zona de nacimiento	51.567	25.858	25.709
Nacidos en Illes Balears	19.881	10.198	9.683
Nacidos en otra CA	13.252	6.838	6.414
Nacidos en el extranjero	18.434	8.822	9.612

Taula extreta de l'INE 2021

Els països d'origen als quals pertanyen la majoria de les persones migrades residents a Calvià són, per ordre de quantitat de població aplegada, el Regne Unit seguit d'Alemanya, Itàlia, Bulgària, França i Romania. La resta ja es va disseminant en una amalgama de nacionalitats gens menyspreable.

Taula 4. Població per sexe, municipis i nacionalitat (principals nacionalitats) a 1 de gener de 2021

	Total	Dona	Home
Alemanya	2.397	1.308	1.089
Bulgària	864	448	416
França	504	261	243
Itàlia	1.281	562	719
Polònia	432	245	187
Portugal	115	53	62
Romania	459	247	212
Rússia	431	276	155
Regne Unit	4.068	2.112	1.956
Ucraïna	148	87	61
D'Àfrica	802	277	525
Algèria	199	87	112
Marroc	282	103	179
Nigèria	23	11	12
El Senegal	140	35	105

Bolivia	20	9	11
D'Amèrica	1.417	775	642
Argentina	310	161	149
Brasil	116	77	39
Colòmbia	254	136	118
Cuba	111	64	47
Xile	43	22	21
Equador	32	11	21
Paraguai	40	29	11
Perú	42	22	20
República Dominicana	27	12	15
Uruguai	120	67	53
Veneçuela	112	66	46
Oceania i apàtrides	104	41	63
D'Àsia	1.284	499	785
Xina	334	171	163
Pakistan	317	69	248

Font: Instituto Nacional de Estadística 2021

Pel que fa al percentatge de població migrada per nucli, tal com veiem en la següent taula, la zona integrada pels nuclis de Cas Català i ses Illetes en té el major índex, és a dir, que, amb dades de l'any 2020, el 49 % de la seva població és migrada. Un gran nombre de persones arribades de fora de les fronteres espanyoles les trobem a l'àrea de Magaluf, Costa de la Calma, sa Porrassa i Sol de Mallorca. Veiem com, en línies generals, la gran majoria dels nuclis del municipi de Calvià tenen un índex de població migrada molt més elevat que la resta de les Illes Balears i que qualsevol indret de la geografia espanyola.

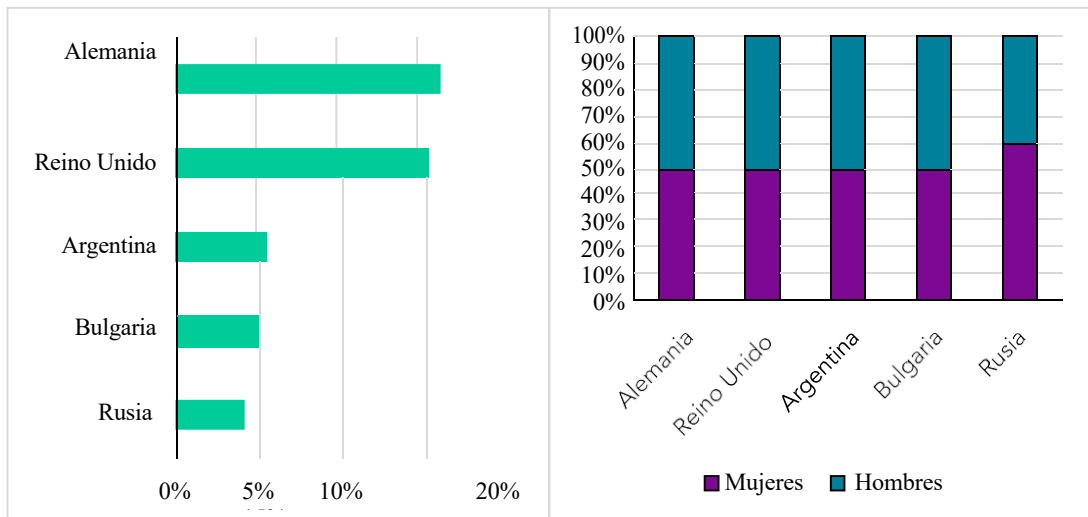
Taula 5. Percentatge de la població d'origen estranger en cada nucli de població de Calvià

% personas de origen extranjero	
Santa Ponça i Costa Calma	43%
Magaluf, Badia de la Calma, Sa Porrassa, Sol de Mallorca	47%
Cas Català-Ses Illetes	49%
Calvià (nucli)	25%
Es Capdellà	32%
Costa d'en Blanes	39%
Peguera	35%
Palmanova	38%
Portals Nous	38%
Castell de Bendinat	35%
Galatzó	10%
Son Ferrer	16%
El Toro	28%

Font: Revisión del Plan General de Ordenación Urbana del Municipio de Calvià en materia de Impacto de Género, del Col·lectiu Punt6

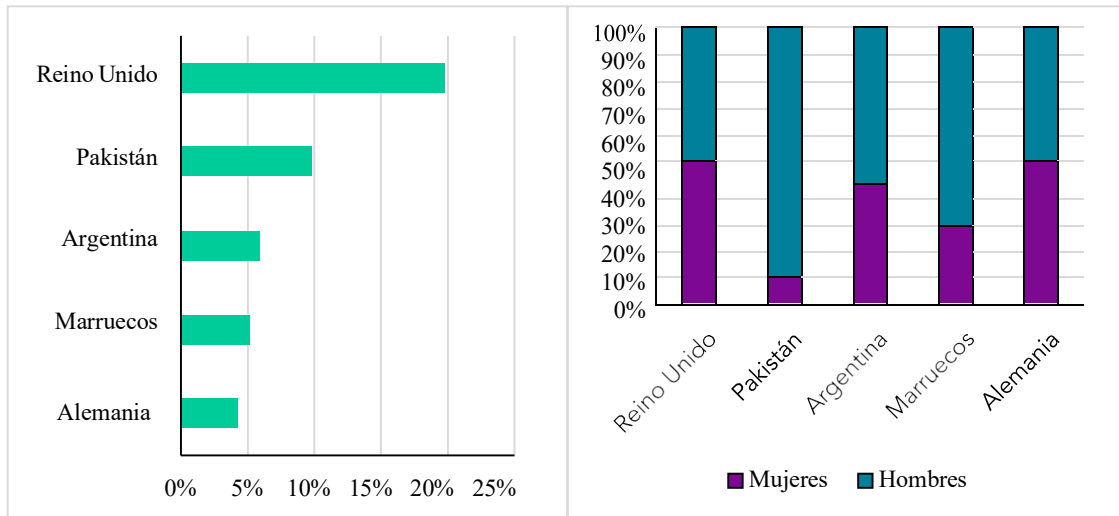
En les següents figures presentem les dades exposades en el document *Revisión del Plan General de Ordenación Urbana del Municipio de Calvià en materia de Impacto de Género* respectant l'agrupació de municipis que hi ha fet l'equip d'investigació, per a presentar la distribució per nacionalitats d'origen de les persones migrades que es concentren en els diferents nuclis del municipi de Calvià.

Figura 17. Principals nacionalitats estrangeres Santa Ponça i Costa de la Calma

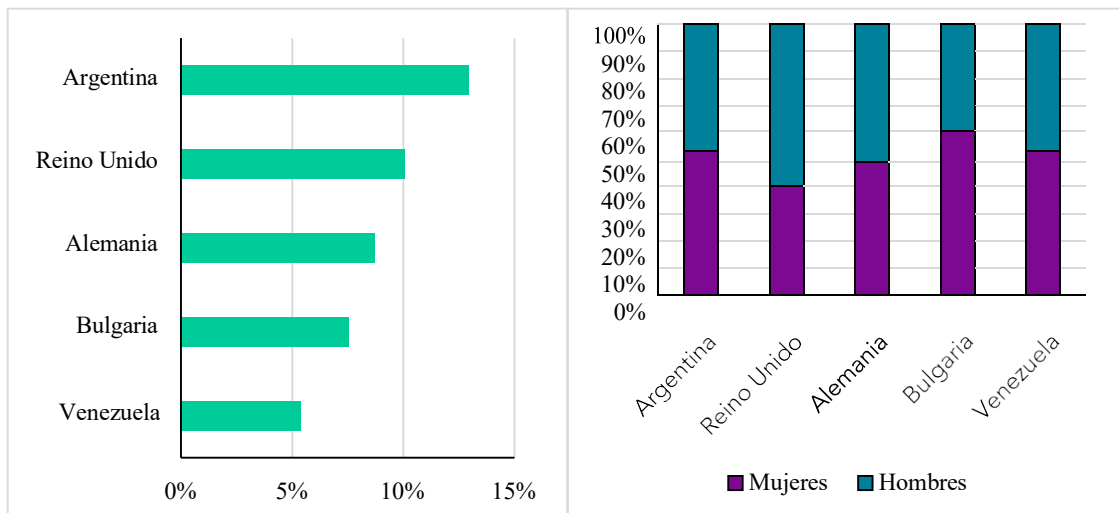
Fuente: Revisión del Plan general de Ordenación Urbana del municipio de Calvià en materia de impacto de género hecho por Colectiu Punt6

Figura 18. Principals nacionalitats estrangeres Magaluf, Bahía de Palma, Sa Porrassa, Sol de Mallorca

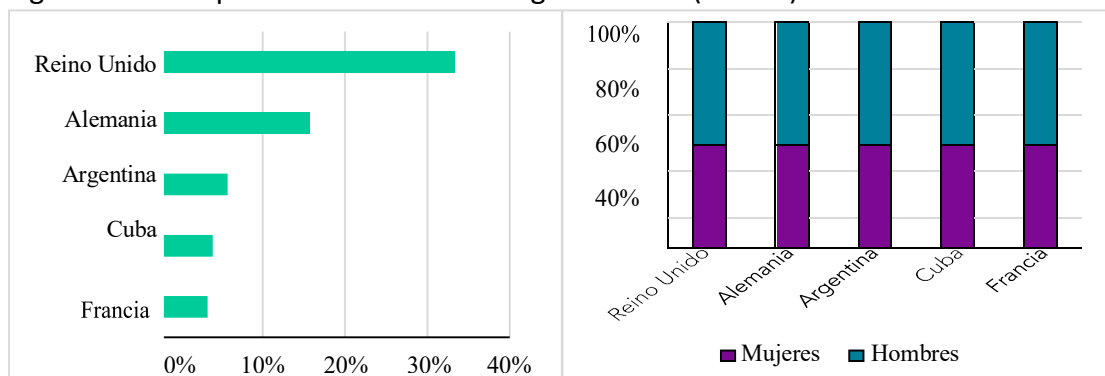
Fuente: Revisión del plan general de ordenación urbana del municipio de Calvià en materia de impacto de género hecho por Colectiu Punt6

Figura 19. Principals nacionalitats estrangeres Cas Català-Ses, Illetes

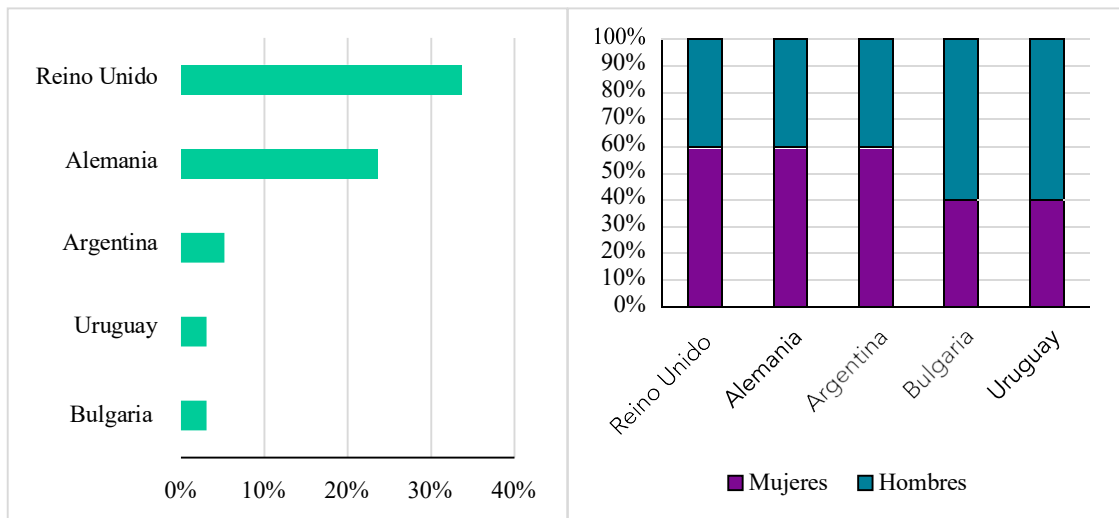
Fuente: Revisión del plan general de ordenación urbana del municipio de Calvià en materia de impacto de género hecho por Colectiu Punt6

Figura 20. Principals nacionalitats estrangeres Calvià (núcleo)

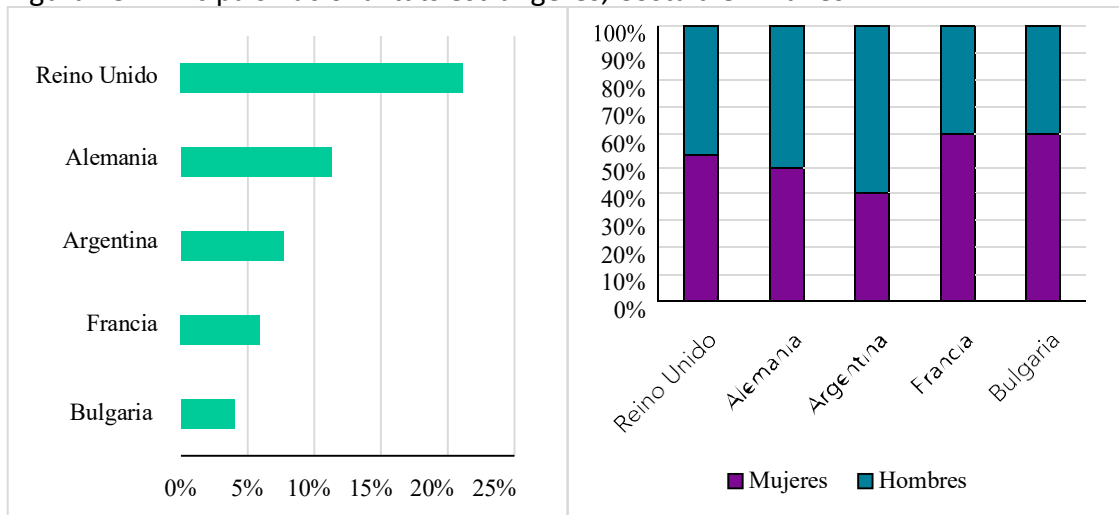
Fuente: Revisión del plan general de ordenación urbana del municipio de Calvià en materia de impacto de género hecho por Colectiu Punt6

Figura 21. Principals nacionalitats estrangeres, Es Capdellà

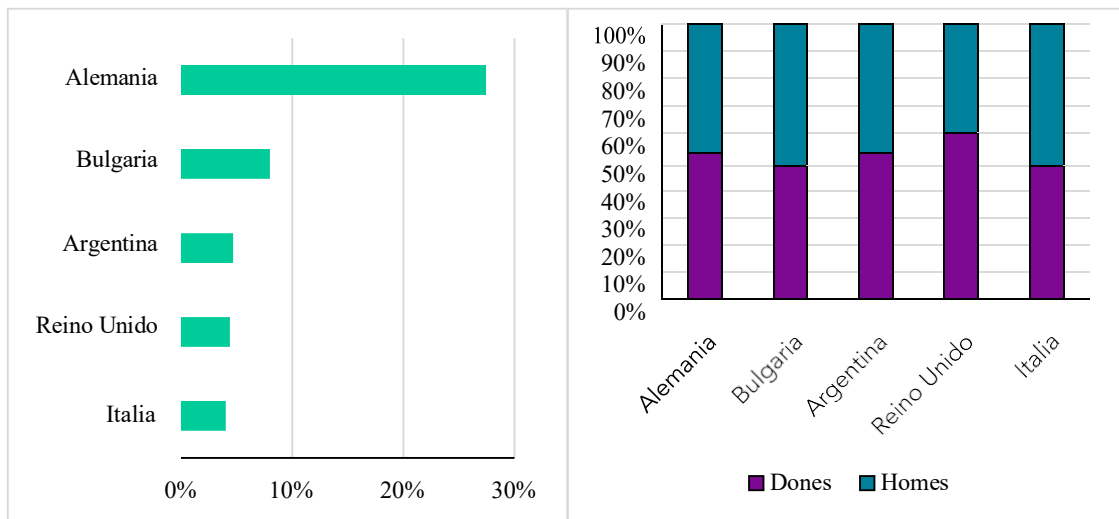
Fuente: Revisión del plan general de ordenación urbana del municipio de Calvià en materia de impacto de género hecho por Colectiu Punt6

Figura 23. Principals nacionalitats estrangeres, Costa d'en Blanes

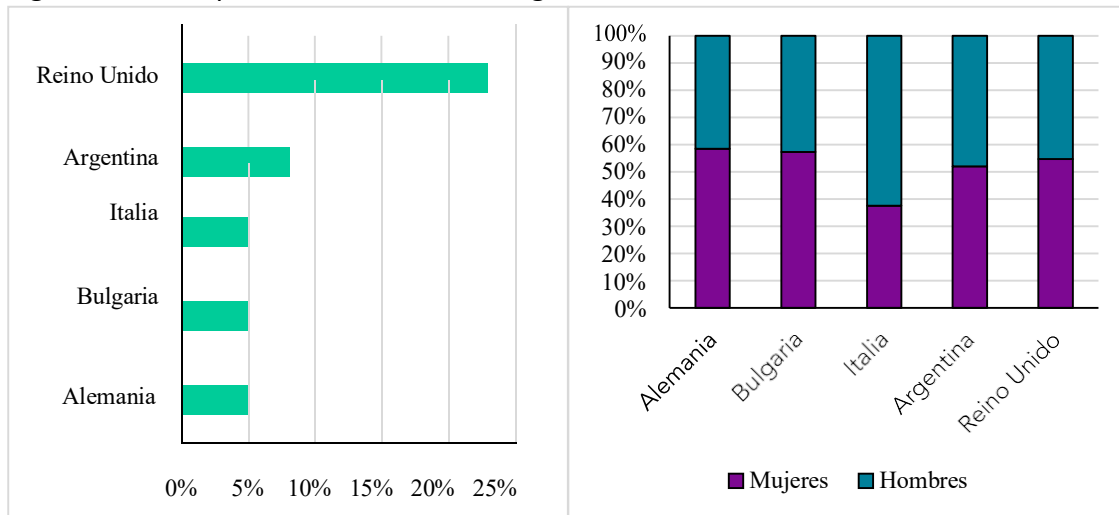
Fuente: Revisión del plan general de ordenación urbana del municipio de Calvià en materia de impacto de género hecho por Colectiu Punt6

Figura 24. Principals nacionalitats estrangeres, Peguera

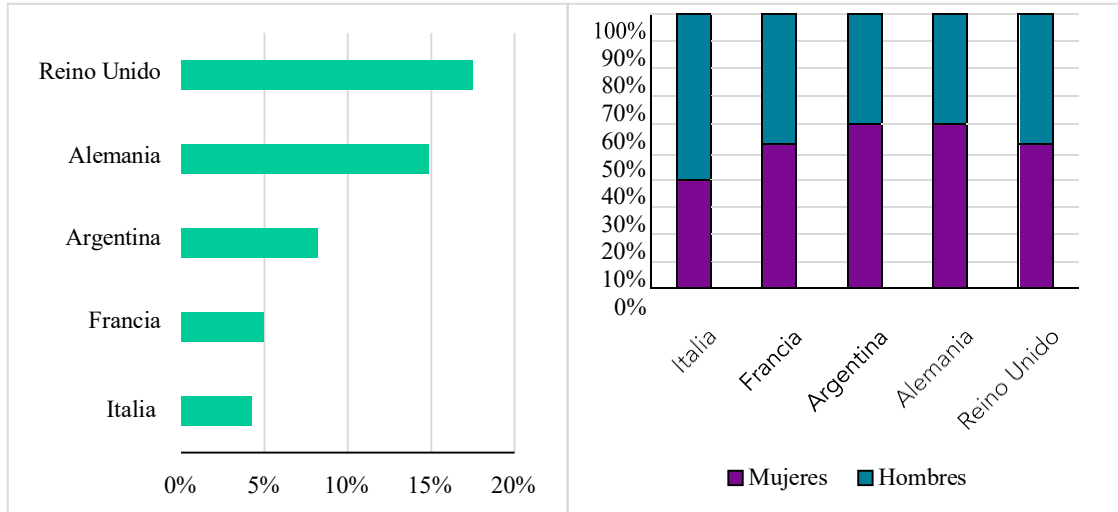
Fuente: Revisión del plan general de ordenación urbana del municipio de Calvià en materia de impacto de género hecho por Colectiu Punt6

Figura 25. Principals nacionalitats estrangeres, Palmanova

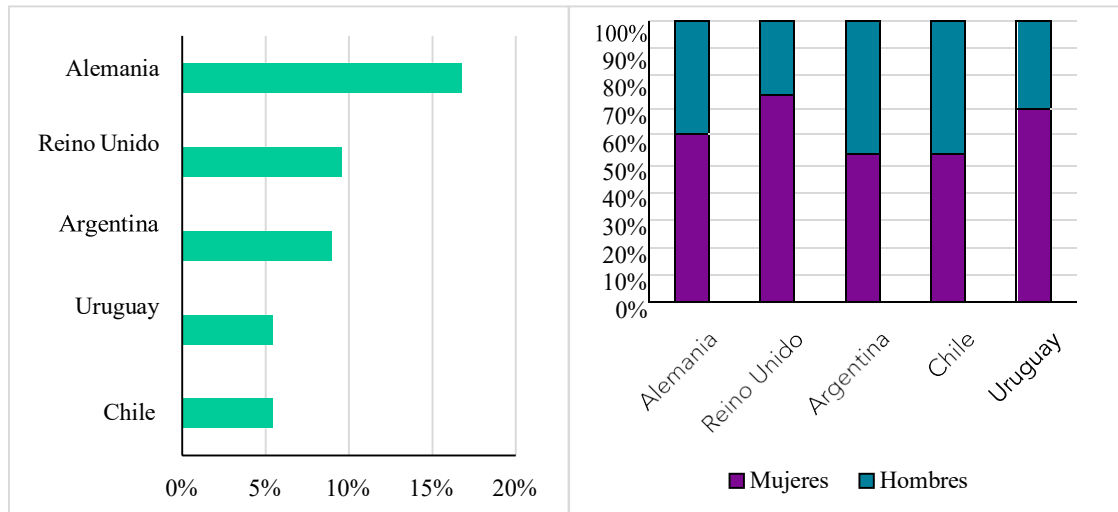
Fuente: Revisión del plan general de ordenación urbana del municipio de Calvià en materia de impacto de género hecho por Colectiu Punt6

Figura 26. Principals nacionalitats estrangeres, Castell de Bendinat

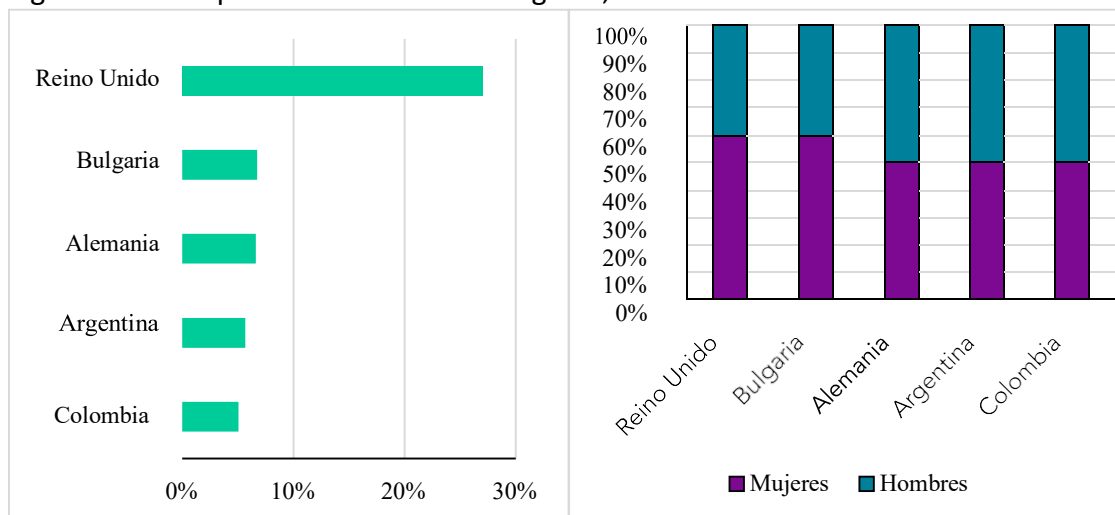
Fuente: Revisión del plan general de ordenación urbana del municipio de Calvià en materia de impacto de género hecho por Colectiu Punt6

Figura 27. Principals nacionalitats estrangeres, Galatzó

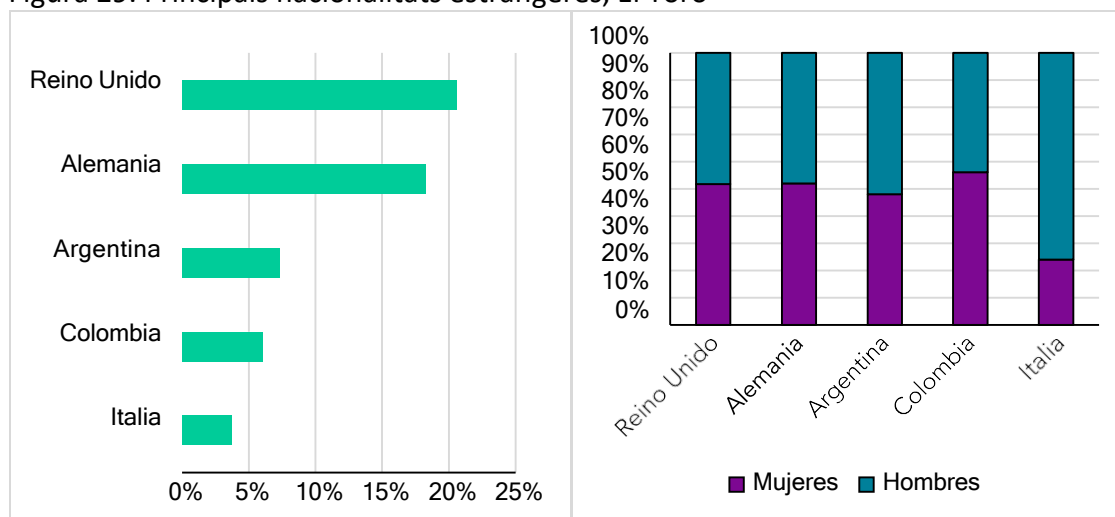
Fuente: Revisión del plan general de ordenación urbana del municipio de Calvià en materia de impacto de género hecho por Colectiu Punt6

Figura 28. Principals nacionalitats estrangeres, Son Ferrer

Fuente: Revisión del plan general de ordenación urbana del municipio de Calvià en materia de impacto de género hecho por Colectiu Punt6

Figura 29. Principals nacionalitats estrangeres, El Toro

Fuente: Revisión del plan general de ordenación urbana del municipio de Calvià en materia de impacto de género hecho por Colectiu Punt6

Amb tot, segons les dades de IBESTAT 2021 tenim que la població va augmentant ja que arribem més persones de les que marxen.

Taula 6. Saldo migratori

Nom	Període	Dada
Nombre total d'emigracions	2020	57.151
Nombre total d'immigracions	2020	66-056
Saldo migratori	2020	8.905

Taula extreta de l'IBESTAT 2021

DIAGNOSI PER ÀMBITS

SERVEI D'IGUALTAT DE L'AJUNTAMENT DE CALVIÀ

Optem per començar aquesta diagnosi per àmbits parlant del Servei d'Igualtat de l'Ajuntament de Calvià, en considerar que és el nexa comú a tots els departaments del consistori pel que fa a l'aplicació de la perspectiva de gènere en les polítiques i accions implantades. Amb un treball transversal, aquesta àrea, que penja de la Primera Tinenta de Batllia de Cohesió social, Igualtat, Comunicació i Policia Local i que es va crear l'any 2016, esdevé un veritable motor que va impregnant l'ens d'una mirada obertament feminista. La tossuderia del seu personal tècnic en donar resposta, per una banda, a la legislació vigent en matèria d'igualtat d'oportunitats de dones i homes, i, per l'altra, a la responsabilitat social de les administracions, que en algunes comunitats autònomes, com la catalana, s'ha denominat *diligència deguda*, es tradueix en un ingent treball des de la redacció del I Pla Estratègic d'Igualtat de Gènere de Calvià, l'any 2019. Tres anys més tard han augmentat exponencialment les accions dutes a terme, malgrat que no podem precisar la quantitat de persones impactades per manca de dades desagregades per sexe en l'any 2021. Tot i això, serveix la comparativa dels anys 2019 i 2020 per entendre la magnitud de les tasques desenvolupades. A més, en aquest recull cal afegir una substancial quantitat d'estudis promoguts, articles publicats, jornades organitzades, que ja compten amb una certa tradició, entre d'altres. No podem entendre la diagnosi de cadascun dels àmbits que s'analitzen a continuació sense la presència, en major o menor mesura, del Servei d'Igualtat de l'Ajuntament de Calvià. Hi aprofundim abastament en els apartats següents.

Taula 7. Memòria del Servei d'Igualtat

Any	Quantitat d'activitats	Quantitat participants			Fulletes, cartells, etc.
		Dones	Homes	Total	
2019	17	265	47	312	3200
2020	33 (4 activitats sense dades sobre participants)	904	511	1415	50 llibres i 750 fulletes
2021	291	No hi ha dades segregades per sexe		No es diu quantitat total	

Taula d'elaboració pròpia a partir de les dades de les memòries del Servei d'Igualtat dels anys 2019, 2020 i 2021.

ÀMBIT 1. COEDUCACIÓ

“La selecció s'exerceix també amb les persones que no s'ajusten al model humà dominant, o bé perquè procedeixen de països més pobres, perquè la seva pell no és blanca o els seus trets no són els típicament europeus, o bé perquè les seves capacitats no són les normatives. I més encara: fins i tot el fet de ser home o dona marca unes diferents possibilitats en l'àmbit escolar. No perquè les noies tinguin resultats escolars inferiors als dels nois; en aquest moment, és just el contrari. Les noies obtenen de mitjana unes notes superiors a les dels nois, tenen menys fracàs escolar, duen a terme els estudis en un temps menor; és a dir, rarament han de repetir cursos. Però, malgrat tot això, la socialització escolar els trasllada un conjunt de

missatges que fa que estiguin més insegures d'elles mateixes, que tinguin menys autoestima i que sovint es considerin culpables de fets negatius que passen al seu voltant”.

Marina Subirats (2020): “Cap a una escola inclusiva i coeducativa. Què ens ha ensenyat el confinament”. *Anuari de l'Educació de les Illes Balears*.

Per abordar l'eix de coeducació cal centrar-nos en dos departaments diferenciats de l'Ajuntament de Calvià que treballen sota un horitzó comú que va marcar en el seu dia el I Pla Estratègic. Es tracta del Servei d'Igualtat creat l'any 2016, i l'IMEB (Institut Municipal d'Educació i Biblioteques). Si bé l'àrea de Biblioteques depèn de IMEB, optem per referenciar-lo de manera diferenciada, ja que la gestió de les biblioteques té una entitat pròpia que ha anat guanyant autonomia amb el temps i que dissenya projectes amb una marcada identitat pròpia.

Segons podem llegir en l'article de Sandra Sedano “Calvià, municipi compromès amb l'educació efectiva i sexual”, publicat a Dialnet, l'IMEB és l'encarregat de la gestió directa i descentralitzada de les competències municipals en matèria d'educació i biblioteques i, com a tal, gestiona les deu escoles infantils municipals i cada any dissenya un catàleg d'activitats complementàries de diferents àmbits que es desenvolupen en els diferents centres en horari lectiu.

D'aquesta manera, l'IMEB i l'àrea de gestió de Biblioteques responen a la crida transversal que des de l'any 2019 fa la Regidoria d'Igualtat per defensar tant una manera d'aplicar la transversalitat de gènere en tots els seus projectes com una motivació forta i arrelada d'impactar a la ciutadania de manera comunitària.

Efectivament, a través dels projectes desenvolupats per cadascuna d'aquestes àrees veiem com la coeducació està en l'ADN de l'Ajuntament de Calvià i es dona una voluntat tossuda d'estendre aquest concepte al gruix de la ciutadania des de diferents vessants, com són alumnat, professorat, famílies i ciutadania en general.

Des de l'IMEB, consultant la informació publicada a la pàgina web i facilitada per les persones responsables, veiem com des de l'any 2019 es duen a terme un nombre important d'accions en diferents àrees, ~~com el consell del medi ambient, l'educació artística o esportiva, o el desenvolupament social, entre d'altres~~. A més, ofereix altres serveis com les escoles d'educació infantil municipals, el Servei de Reforç Educatiu a Infantil i Primària (REIP), el Centre de Reforç Educatiu (CREC), el Centre Universitari de Calvià (CUC), les biblioteques municipals, el Servei de Vacances, el programa de beques d'assessorament i informació a les AMIPA, entre d'altres. D'entre totes les activitats complementàries per a centres educatius ~~d'infantil i primària (CEIP)~~, a més, destaquen l'apartat del Servei d'Igualtat, a través del qual la Regidoria d'Igualtat inclou la formació i sensibilització en coeducació. ~~Pel que fa a les activitats complementàries adreçades a instituts (IES), no trobem un apartat diferenciat en temàtiques que tinguin a veure amb la igualtat d'oportunitats de dones i homes, però sí diferents activitats que en fan referència i que queden integrades en els diferents apartats~~. Veiem, per tant, com l'IMEB representa l'estructura a través de la qual es vertebreren diferents polítiques municipals que afecten els centres educatius formals i informals, així com la comunitat educativa, i que dona recursos a professorat i famílies.

Cal recordar en aquest moment que l'any 2019 va entrar en vigor el I Pla Estratègic d'Igualtat de Gènere de Calvià 2019-2021, que concretava el full de ruta que haurien de seguir els diferents departaments afectats per a cadascun dels eixos abastats. La coeducació hi apareix com el primer dels eixos estratègics: “Els centres educatius i les famílies conformen el primer marc de desenvolupament de les relacions socials entre dones i homes”.

De les trenta actuacions en coeducació contingudes en el I Pla, en catorze l'IMEB apareix com a departament gestor i deu es reparteixen entre els diferents departaments implicats i, segons els documents que ens han facilitat que fan referència al seguiment de la implantació del Pla, s'ha aconseguit:

1. Impactar en un total de deu centres d'educació infantil tot donant formació al personal educatiu en matèria de coeducació.
2. Impactar en un total d'onze CEIP a través de les activitats complementàries.
3. Impactar en els CREC formant tutores i tutors en temàtica de coeducació.
4. Impulsar el programa pilot Pla EAS (Educació Afectiva i Sexual) que abastarem en l'àmbit de salut comunitària, però que bé es pot tenir en compte des de l'àrea de coeducació per tractar-se de projectes tan transversals que travessen diferents àmbits.

També s'han facilitat espais municipals per tal de desenvolupar accions formatives sobre gènere i coeducació, concretament el saló d'actes de l'IES Bendinat.

S'han creat activitats complementàries amb perspectiva de gènere com ara la “Biblioteca Efimera”, que analitzarem més endavant. Cal esmentar que l'IMEB, pel que fa a les bases reguladores per a la realització d'aules d'estiu, inclou el requisit que els projectes han de tenir com a objectiu la coeducació.

L'IMEB també ha centrat els seus esforços en la població universitària mitjançant programes d'orientació vocacional per a joves per rompre estereotips laborals i formatius tradicionalment masculinitzats o feminitzats, com ara les Jornades d'Orientació Vocacional del CUC o les beques de formació en coeducació, amb les quals s'ha impactat en un total de 250 alumnes i amb el qual col·laboren els tres instituts de secundària de Calvià.

Tanmateix, properament es farà difusió d'un decàleg per al bon tracte i les relacions igualitàries i s'incorporarà la perspectiva de gènere al programa TEI (Tutories entre Iguals).

Però l'IMEB també desenvolupa accions dins la resta d'eixos descrits en el I Pla Estratègic d'Igualtat de Gènere de Calvià 2019-2021, per donar resposta a les necessitats de conciliació de les famílies tot dissenyant activitats extraescolars als CEIP, per exemple, que han impactat en més de 750 criatures, tot i que no podem concretar-ne el sexe per manca de registres desagregats. O el servei de ludoteques, que permet millorar el temps lliure i la qualitat de vida de les famílies.

Des de gerència de l'IMEB, Borja Martorell afirma que l'IMEB té una vocació transversal que impacta en la comunitat des de diferents àrees. Així, si un dels treballs que està essent fonamental és l'acompanyament a les AMIPA en la incorporació d'una mirada coeducativa, els horaris flexibles en les escoles ajuden a la conciliació de les famílies i les mesures de suport a les famílies monomarentals suposen una millora de la vida dels col·lectius vulnerables.

~~El gerent de l'IMEB creu que les qüestions relacionades amb la igualtat d'oportunitats de dones i homes o la violència masclista no són prioritats en les demandes del centres i de les AMIPA i, per tant, cal fer una feina de sensibilització i formació en tota la comunitat educativa en aquest sentit que arrenca gràcies al I Pla Estratègic.~~ Cal, diu Borja Martorell, “pensar programes d'Igualtat per impactar en l'entorn”.

En tot cas, asseguren els professionals d'aquesta àrea, cal apostar per desagregar les dades per sexe, de manera que es pugui conèixer de quina manera diferenciada estan impactant les diferents mesures en dones i homes. Segons aquestes fonts, els serveis s'estan duent a terme, però no hi ha informacions de si tothom té les mateixes oportunitats per accedir-hi o quines són les prioritats per a cada sexe, entre d'altres.

Per al futur, marquen els objectius en donar ajudes en estudis postobligatoris en matèria d'igualtat ~~d'oportunitats.~~

Pel que fa a l'àrea de Biblioteques, cal indicar que n'hi ha un total de set al municipi de Calvià i en cadascuna hi ha un espai destacat a temàtica d'igualtat d'oportunitats de dones i homes. Es tracta el projecte **Biblioigualtat**, que va néixer l'any 2019 d'una manera totalment informal, ~~i que en l'apartat de còmics té un departament dedicat a dones i il·lustradores~~. De mica en mica s'hi van anar introduint autores i, actualment, tres anys més tard, compta amb un espai permanent i projectes tan sòlids com la Biblioteca Efimera, que arriba als instituts d'estudis secundaris (IES) per aportar la mirada feminista en dates assenyalades com el 8 de març o el 25 de novembre a través de la provocació i la genealogia, i que es crea i desapareix a demanda dels centres.

En tot cas, Biblioigualtat, segons la seva màxima responsable, Cristina López, ara té una entitat pròpia i funciona per si mateixa amb una organització que respon a la ~~normativa~~ vigent en aquest camp. López manifesta que Biblioigualtat s'ha pogut “consolidar gràcies a tenir una Regidoria d'Igualtat i que sense la voluntat institucional no seria una realitat”. En l'actualitat hi ha tot un seguit de projectes a damunt la taula, com ara la signatura del conveni amb Clásicas y Modernas (associació per a la igualtat de gènere a la cultura, formada per escriptores professionals de la literatura, del periodisme, de la música, del teatre o del cinema, tal com es defineix el col·lectiu en el seu web) per fer una col·laboració i una adhesió simbòlica a la xarxa de “Biblioteques en Igualtat” d'aquesta entitat. D'altra banda també hi ha un intent perquè, en la compra de nous llibres, les autories siguin paritàries, o, si més no, que hi hagi una presència equilibrada d'escriptores i escriptors. En tot cas, s'està fent un esforç per aconseguir que s'especifiqui el sexe de l'autoria en els diferents exemplars per tal de poder fer aquesta biblioteca equitativa i paritària. Aquesta qüestió, però, no depèn exclusivament de les biblioteques de Calvià sinó del Consell de Mallorca, que comanda la Xarxa de Biblioteques de Mallorca en la qual s'inscriuen les calvianeres.

Pel que fa als reptes del futur, Cristina López, declara que cal:

1. Tenir eines de recollida de dades desagregades per sexe que permetin obtenir registres d'impacte diferencial, ja que cal sistematitzar l'aplicació de la perspectiva de gènere en el futur.
2. Adaptar el funcionament de les biblioteques a les noves realitats de les dones que, de manera especial, són les que tenen càrregues familiars. La biblioteca, segons López, ha de ser un indret per a la creació de xarxes de dones que s'autogestionin. D'aquesta manera, insisteix, la biblioteca esdevé un indret viu de gran impacte social.
3. ~~Cal apostar per un model descentralitzat que assegurí que les dones tenen accés a la biblioteca i que ha de formalitzar-se en el pla director (en procés de redacció en l'actualitat).~~

Un protagonisme especial té, en matèria de coeducació, el **Servei d'Igualtat** inscrit dins la Tinença de batllia de Cohesió Social, Igualtat, Comunicació i Policia Local. Efectivament, aquest departament impacta de manera especial dins la temàtica de coeducació, ja sigui a través de la diversa oferta de cursos que s'inclouen dins el catàleg d'activitats complementàries de l'IMEB per a les etapes d'educació Infantil, primària i secundària, ja sigui a través del grup de treball en coeducació, que depèn de la subcomissió de prevenció de la Mesa de Coordinació de la Violència Masclista i del qual parlarem en l'apartat corresponent.

Sigui com sigui, veiem com la coeducació es treballa, al municipi de Calvià, en diferents entorns i des de diferents plataformes, de manera que l'impacte a la ciutadania és com una pluja fina que arriba de tot arreu. Malgrat aquesta realitat tot el personal tècnic coincideix a assenyalar la necessitat de continuar treballant per a facilitar un canvi en l'imaginari col·lectiu que defineixen com a poc sensible a la igualtat d'oportunitats de dones i homes i de poc respecte a la diferència.

En l'eix de coeducació destaquen:

Any 2019: els “Passos de vianant per a la Igualtat”, organitzats en el marc del 25 de novembre, Dia Internacional per l'Eradicació de la Violència Masclista, en els exteriors dels centres educatius. Calia escollir una frase en favor de la igualtat d'oportunitats de dones i homes i de la coeducació i l'alumnat la plasmava en els diferents passos de vianants d'accés. Van participar-hi els catorze centres educatius del municipi.

Any 2020: compra de llibres en temàtica feminista per a biblioteques municipals i dins el projecte Biblioigualtat, amb la voluntat de fomentar la coeducació, la sensibilització i la prevenció a través de la literatura.

Jornades de formació en coeducació per a personal docent dels centres educatius de Calvià. Atesa la situació de confinament parcial i de restriccions per pandèmia mundial per Covid-19, les formacions es van dur a terme en format telemàtic. En les valoracions d'aquesta acció, que podem trobar en les esmentades memòries, es destaca la poca participació d'homes, i és que de 53 participants només n'hi havia un.

Acció “Treballam les masculinitats”, que es va concretar en un taller destinat a alumnat i famílies amb la finalitat d'integrar els coneixements i les estratègies que desenvolupa la formació, per a generar una visió personal i relacional més conscient i igualitària, que previngui de conductes futures derivades de la pressió social del concepte dominant de masculinitat, pel seu propi món relacional, tal com assenyala el document. En total hi van participar 33 persones de 4t d'ESO (15 dones i 18 homes).

Taller “Jo juc al que m'agrada”, que pretenia educar en igualtat de gènere, observar la dicotomia masculí-femení, els rols de gènere, la relació entre iguals a l'escola i la resolució de conflictes a l'alumnat de primer cycle. Es van fer un total de cinc actuacions repartides en tres CEIP amb alumnat del primer curs d'educació primària, amb un total de 188 discents, sense poder precisar, però, el sexe.

Estudi sobre els coneixements i la percepció de la ciutadania de Calvià sobre l'educació efectiva i sexual (EAS). Tot i que gran part de l'estudi es va centrar en avaluar les formes de relacions afectives entre nins, adolescents i joves, tenint en compte les violències masclistes, les situacions de risc i les actituds sexistes, i que durant l'any 2020 es va fer la recollida de dades a partir d'enquestes a grups d'alumnat, professorat i famílies, per tant, citem aquesta acció dins l'eix de coeducació, apostem per parlar d'aquest projecte d'una manera més detallada en l'apartat corresponent a l'eix de participació ciutadana i salut comunitària, ja que l'impacte d'aquesta acció tindrà, de ben segur, conseqüències directes en aquest eix. De tota manera, aquesta elecció no deixa de ser un posicionament estratègic per a la present diagnosi, ja que ens permet distribuir de manera més equilibrada la gran quantitat de projectes amb perspectiva de gènere duts a terme des de l'Ajuntament de Calvià en els darrers tres anys.

L'any 2021 va participar a les reunions convocades per la Mesa Infància i Adolescència i la subcomissió de prevenció de la Mesa de Coordinació de la Violència Masclista amb, que va organitzar les Jornades de Coeducació “La docència i la família en la prevenció de les violències sexuals” en col·laboració amb l'IBDona i Convivexit, i destinades a docents, famílies i professionals que treballen en matèria d'igualtat d'oportunitats de dones i homes i lluita contra violències masclistes. D'altra banda, va continuar apareixent en el catàleg de l'IMEB amb quinze tallers més, quaranta-tres hores de treball en tallers de masculinitats per a centres educatius, etc. A més, va organitzar el cycle de conferències en coeducació dutes a terme entre el 10 de maig del 2021 i l'1 d'abril del mateix any amb un total de sis ponències, que van impactar en 108 persones participants, més 77 professionals de la docència.

Sobta, un cop més, que les dades de participació no estiguin desagregades per sexe, fet que no ens permet conèixer de quina manera diferencial estan impactant les accions i actuacions dutes a terme a calvianeres i calvianers.

Segons l'entrevista feta al personal tècnic de l'IMEB, trobem que es destaquen com a:

PUNTS FORTS	ÀREES DE MILLORA	II PLA ESTRATÈGIC
<ul style="list-style-type: none"> ○ Augment de presència femenina a les activitats. ○ Espai Biblioiguat ○ El treball en eradicació de la prostitució. ○ Plan EAS. ○ Activitats complementàries i de coeducació amb els alumnes i professorat de les escoles, els CEIP i els IES del municipi. ○ Commemoració conjunta amb els centres educatius del Dia de la Dona i Contra la Violència de Gènere. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Formació de professionals en l'aplicació de la perspectiva de gènere. ○ Més oferta de transport públic. ○ Horaris més adients a les necessitats de les dones. ○ Increment de les accions per afavorir la conciliació de la vida laboral i familiar. Activitats conjuntes amb els fills i filles en el mateix horari (gimnàs, biblioteques...). ○ Intensificació dels temes de coeducació als centres educatius, ○ Dimensionament de les necessitats de les famílies monomarentals 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Coeducació

Vegem ara què és allò que pensa la ciutadania sobre la coeducació a través de les dades extretes de l'enquesta a la població:

El 85 % de les calvianeres que han participat en l'enquesta a la població han contestat l'opció correcta que defineix què és la coeducació. Només el 20 % dels calvianers han encertat la resposta, és a dir, el 80 % dels homes no saben definir què és la coeducació. Quan es pregunta sobre la importància de treballar en coeducació, el 88 % de les ciutadanes creuen que és important treballar en coeducació, a l'igual que el 81 % dels homes. Sobta, com podem veure a la taula 43 de l'annex IV, que només el 14 % dels ciutadans declaren no saber què és la coeducació, quan a la taula 42, en l'annex IV, podem veure que el 62,5 % dels enquestats pensen que es tracta d'educar nins i nines en aules diferents, separades per sexe. Les conclusions que en podem inferir són diferents i susceptibles d'un gran debat en aquest sentit i és que el terme no és prou clar per als calvianers. Veiem com, per ara, la població masculina del municipi no se sent interpel·lada per les temàtiques que tenen a veure amb la igualtat d'oportunitats de dones i homes.

Si es canvia el terme i demanem si la població creu que als centres educatius del municipi es treballa en el foment de la igualtat de dones i homes i en la prevenció de la violència masclista, el 50 % de les enquestades considera que poc i el 45 % que molt. La mateixa proporció percentual en el nivell de contradicció es dona entre els enquestats que en el 49 % dels casos considera que poc i en el 42,5 % que molt. Observem, en aquestes dades expressades en la taula 44, la gran confusió que hi ha en les percepcions de la població enquestada, qüestió que s'haurà d'abordar al II Pla Estratègic d'Igualtat de Dones Homes del municipi de Calvià 2022-2026.

Preguntada la població sobre el Programa d'Educació Afectiva i Sexual (EAS), el 23 % de les dones i el 16,25 % del homes en tenen coneixement enfront d'un 77 % de les veïnes i un 83,5 % dels veïns, que no el coneixen.

D'especial rellevància són les dades extretes de la taula 46 quan es demana a la ciutadania si creu que l'Ajuntament de Calvià promou accions adreçades a millorar la situació de les dones i la igualtat d'oportunitats de dones i homes. El 44 % de les enquestades s'expressen amb claredat afirmativament, enfront d'un 47 %, que no ho sap i un 9 % que considera que no. Els enquestats, per la seva banda, pensen, en el 55 % de les ocasions, que sí, un 6,25 que no i el 39 % no ho saben. Tenim dues conclusions clares davant aquestes xifres. La primera consideració fa referència a la contradicció que tornen a marcar les xifres i que ens parlen de confusió, és a dir, que el gruix de la ciutadania té opinions radicalment contràries sobre un mateix concepte, el que genera una polarització de les respostes. La segona idea és que les calvianeres es mostren més crítiques davant la feina que s'està fent des del consistori en matèria d'igualtat d'oportunitats de dones i homes, amb onze punts percentuals de diferència. Veiem, d'altra banda, com es va confirmant la idea d'una major desafecció per part dels calvianers en aquests temes.

Veiem com els esforços fets des de les diferents àrees en la qüestió de la coeducació no està arribant a la ciutadania, ni de manera especial a la població masculina.

En les taules 47, que pertanyen al tractament de dades de la pregunta oberta *Què milloraries?*, tant en la versió catalana com en la castellana apareixen algunes manifestacions de manera reiterada en matèria de coeducació:

- La manca d'informació sobre les accions que s'estan fent des del consistori en matèria de coeducació.
- La necessitat de treballar en matèria d'igualtat d'oportunitats de dones i homes.
- La necessitat d'aprofundir les accions en educació afectiva i sexual.
- La dificultat d'accedir als diferents serveis del consistori, sobretot a serveis socials, que és una de les demandes que podem llegir també en la taula 47.

Recapitulant,

PUNTS FORTS	ÀREA DE MILLORA
<ul style="list-style-type: none">○ Aposta per la coeducació des del Servei d'Igualtat de l'Ajuntament de Calvià.○ Abundància del treball fet en coeducació des de l'Institut Municipal d'Educació i Biblioteques.○ Motivació del personal tècnic de l'àrea d'educació pel treball en coeducació.○ Existència i consolidació de la Biblioigualtat.○ Gran volum d'activitats desenvolupades pel que fa a la coeducació.	<ul style="list-style-type: none">○ Manca d'aplicació de la variable sexe en les eines de recollida de dades.○ Manca de dades desagregades per sexe en alguns dels estudis i memòries fets que dificulta les diagnòstics diferencials.○ Manca de competències del personal tècnic en l'aplicació de la perspectiva de gènere en els projectes educatius.○ Necessari canvi en l'imaginari col·lectiu de la població pel que fa a la coeducació.○ Baix nivell de coneixement del que és la coeducació per part de la població, que es manifesta en un alt grau de confusió.○ Manca de coneixement per part de la població sobre els projectes que l'Ajuntament està duent a terme en matèria de coeducació.○ Desafecció per part de la ciutadania masculina en matèria de coeducació.

ÀMBIT 2. CORESPONSABILITAT I CONCILIACIÓ

“Entenem la conciliació i la coresponsabilitat com la participació equilibrada entre dones i homes en la vida familiar i en el mercat laboral, aconseguida mitjançant la reestructuració i la reorganització dels sistemes laboral, educatiu i de recursos socials, amb la finalitat d'introduir la igualtat d'oportunitats en el treball, variar els rols i els estereotips tradicionals i cobrir les necessitats d'atenció i cura a persones dependents”.

“La conciliació personal, familiar, social i laboral facilita que qualsevol treballador o treballadora pugui mantenir una carrera professional plena i, a la vegada, exercir el seu dret a la cura de la seva família, el desenvolupament de la seva personalitat, la seva formació o el gaudi del seu oci i temps lliure”.

Pla de Conciliació i Coresponsabilitat de les Illes Balears 2021-2024. p. 21

El Govern de les Illes Balears ha estat molt clar en la seva definició del que és la coresponsabilitat i la conciliació, tal com podem llegir en la cita que encapçala aquest apartat. Segons aquests línies, les cures es posen al centre de tot, és a dir, se'n reconeix la importància vital per tal de fer possible la vida. D'aquesta manera se supera la definició, que l'ecofeminista Yayo Herrero titlla de fantasmagòrica per irreal, de les persones com a éssers independents, per apostar per una nova concepció més humanista, que sosté la seva interdependència. Des d'aquest paradigma la coresponsabilitat i la conciliació esdevenen valors i no càrregues, millores i no obstacles per al desenvolupament dels individus, especialment dones. Esdevenen, doncs, el fonament de la convivència.

Tal com assenyala el mateix document, en parlar de conciliació, d'usos del temps, de possibilitats de gaudir de temps personal i familiar, però també de tenir l'oportunitat de gaudir del temps laboral, d'una carrera professional que pugui ser viscuda sense patiment, no podem obviar que les dones no parteixen de la mateixa casella de sortida, ja que suporten càrregues, tant en l'àmbit privat com en el públic, que els homes no comparteixen. Podem veure en aquestes càrregues la base de les asimetries entre dones i homes. Conceptes com ara “conciliació” i “coresponsabilitat” esdevenen fonamentals si volem aconseguir l'equitat que hem dibuixat en l'horitzó com a estrella polar del rumb d'una democràcia real.

Segons es desprèn dels compromisos recollits en el citat Pla de Conciliació i Coresponsabilitat de les Illes Balears 2021-2024, es vol:

1. Donar resposta a la manca d'equilibri existent entre dones i homes en el desenvolupament de la vida familiar i personal i en el desenvolupament de la vida professional.
2. Aconseguir un gran pacte social entre tots els agents implicats, públics i privats, amb l'objectiu d'adoptar tot un conjunt de propostes encaminades a harmonitzar el desenvolupament de la vida personal, familiar i laboral.
3. Atendre la diversitat familiar, en especial les famílies monoparentals, nombroses, en risc social o en situació de vulnerabilitat.
4. Reconèixer i promoure la tasca dels sindicats i de les empreses i de les organitzacions compromeses amb l'objectiu de facilitar l'harmonització del temps.
5. Incentivar l'adopció de mesures que impulsin la igualtat d'oportunitats i que permetin la gestió compatible de l'espai i del temps amb la vida personal, familiar i laboral.
6. Intercanviar i difondre coneixements i experiències entre empreses i organitzacions en l'àmbit de la gestió del temps i la conciliació, presencialment i virtualment.
7. Fer xarxa i sensibilització amb altres organitzacions públiques, privades i del tercer sector, en l'àmbit local, insular i autonòmic, per generar sinergies i avançar conjuntament.

8. Millorar el rendiment escolar i fomentar la cultura, l'oci i la participació en activitats associatives i de compromís social.

9. Fomentar els serveis regulats de cura i atenció de les necessitats de la tercera infància, les persones grans i les persones en situació de dependència, i donar-los suport.

Destaquem, finalment, una citació textual del mateix document, quan a la pàgina 14 manifesta el següent: “l'Administració pública ha de continuar apostant i, per tant, treballant conjuntament amb els agents socials per impulsar i dur a terme accions encaminades a garantir la conciliació i la coresponsabilitat de la vida personal, familiar, social i laboral dels treballadors i treballadores a les organitzacions laborals”.

Dins d'aquesta aposta del Govern Balear per fer realitat els objectius que es proposa el Pla de Conciliació i Coresponsabilitat de les Illes Balears 2021-2024, destaca, dins el Pla Coresponsables, la creació de la figura de l'agent de coresponsabilitat i conciliació municipal. I, seguint aquest requeriment, l'Ajuntament de Calvià, el dia 27 de gener de l'any 2022 va publicar al Butlletí Oficial de les Illes Balears (BOIB) un decret de batlia pel qual s'aproven les bases per a la convocatòria de dos llocs de treball temporals (dotze mesos prorrogables) d'agent de coresponsabilitat i conciliació amb categoria de funcionari interí associat a la convocatòria de subvencions publicada el dia 4 de novembre de l'any 2021 per la Conselleria de Presidència, Funció Pública i Igualtat del Govern Balear. En aquesta publicació se n'enumeren les funcions, que es concreten en:

- a) Identificar els recursos municipals per a la conciliació existents actualment al municipi.
- b) Revisar i millorar les condicions econòmiques d'accés a l'oferta dels recursos de conciliació.
- c) Conscienciar i sensibilitzar a favor d'un comportament social corresponsable en l'àmbit municipal.
- d) Impulsar la creació de departaments de gestió de recursos per a la conciliació.
- e) Elaborar el Pla de Coresponsabilitat i Conciliació del municipi, amb el contingut que preveu el Pla de Conciliació i Coresponsabilitat de les Illes Balears 2021-2024.

Tot i la importància de l'aplicació de la perspectiva de gènere en aquesta matèria, atesa la gran càrrega que suporten les treballadores en comparació als seus companys treballadors, sobta que no aparegui la formació en matèria d'igualtat d'oportunitats de dones i homes en els requisits per desenvolupar aquestes tasques. Els coneixements en aquesta àrea es consideren mèrits dins l'apartat de cursos (que sempre suposen una formació més superficial) que apareixen citats com “igualtat de gènere” i que es valoren a partir de trenta hores amb distància significativa a les cent hores que es valoren com a experiència en l'àrea informàtica.

Consultant el web de l'Ajuntament de Calvià veiem com, a hores d'ara, la coresponsabilitat i la conciliació no tenen entitat pròpia dins de tota l'estructura publicada del consistori, tot i que hi apareixen referents com poden ser alguns recursos formatius, com ara la conferència a càrrec de David Kaplún “Com generar homes corresponsables pas a pas”.

De ben segur la creació de les dues noves places com a agents de coresponsabilitat i conciliació i l'elaboració del Pla per al municipi de Calvià obrirà nous i necessaris horitzons.

El II Pla Estratègic d'Igualtat d'Oportunitats del Municipi de Calvià està cridat a ser el document que marqui l'inici d'una nova etapa a l'Ajuntament de Calvià pel que fa a les polítiques en l'àrea de coresponsabilitat i conciliació. Si el I Pla Estratègic d'Igualtat de

Gènere de Calvià 2019-2021 incloïa l'eix de temps lliure i qualitat de vida, el nou document aposta de manera decidida per aquesta matèria i inclou l'eix de corresponsabilitat i conciliació, al qual atorga tota la importància que mereix i el posa en la primera línia de feina a desenvolupar. En el primer pla estratègic podem llegir: “Encara que les dones han anat recobrant un protagonisme actiu en la vida pública, continua sent per a elles molt difícil, ja que la societat continua assignant-los el paper de cuidadores a l'entorn domèstic com a activitat “natural”, i les mateixes dones ho interioritzen com a propi, amb tot el que això comporta en el terreny de la culpabilitat i la renúncia més o menys sublimada” (pàg. 38).

Pel que fa a la percepció que té la ciutadania sobre la qüestió, atenent els resultats de l'enquesta a la ciutadania que podem llegir de manera íntegra en l'annex V, podem veure com el 34,5 % de les calvianeres enquestades i un 22,2 % dels calvianers han hagut de canviar el treball presencial pel teletreball en el decurs de la crisi produïda per la pandèmia mundial per Covid-19. Cal precisar, però, que un 36,5 % de les dones i un 22 % dels homes declaren que no tenen opció a fer aquest tipus de canvi. En total, per tant, tenim que, de facto, el 65,5 % de les treballadores i el 65,5 % dels treballadors no han canviat la manera de treballar. Veiem com la tipologia de feines marca la possibilitat de teletreballar en situacions d'urgència. Interessa la possibilitat de fer-ho, i en aquest sentit, tal com veiem en les dades, les dones, amb major prevalença, declaren tenir més dificultats per gaudir d'aquesta opció.

Dins del grup de persones que han pogut o hagut de teletreballar veiem com el 47 % de les treballadores han compaginat el teletreball amb la cura de menors o de persones adultes dependents, mentre que en el cas dels treballadors la prevalença se situa en el 32 %, és a dir, 15 punts percentuals menys.

Perfilem més en aquest camp de les cures a persones dependents. En cas de tenir persones dependents, el 52 % de les dones declaren tenir ajuda d'altres familiars i un altre 43 % asseguren que no tenen cap suport. En el 2,5 % dels casos, les administracions són el recurs d'empara. En el cas dels homes que han participat en l'enquesta, el 48 % tenen ajuda d'altres familiars, mentre que el 45 % declara no tenir cap suport i les administracions són l'opció escollida en un 3 % dels casos. Veiem com les xifres no varien gaire i cal esperar tots els ítems proposats en aquesta enquesta per anar perfilant aquestes qüestions.

Dins les unitats familiars amb infants, ens interessem per saber com s'organitzen les tasques de cura dins la quotidianitat. El 79 % de les ciutadanes en aquesta tessitura manifesten que s'encarreguen de planificar i organitzar majoritàriament el dia a dia de la unitat familiar. Un 20,5 % del total assegura, d'altra banda, que és una responsabilitat tan compartida que costa saber qui se n'ocupa més. Els percentatges varien en el cas dels homes. Segons les declaracions d'aquests, el 15 % s'ocupa de planificar i organitzar el dia a dia, mentre que el 73 % declara que és una feina totalment compartida. Veiem com la percepció sobre les responsabilitats de cures varien de manera substancial segons el sexe. A la pregunta de qui executa les tasques diàries, un cop planificades i organitzades, trobem un altre desencontre en les percepcions segons el sexe. Mentre el 63 % de les ciutadanes asseguren que són elles les encarregades d'executar les tasques i un 36 % considera que és una responsabilitat perfectament compartida, en el cas dels ciutadans només el 22 % assegura fer-se'n càrrec de manera exclusiva i el 64 % considera que són tasques compartides. Sembla, tenint en compte les dades, que hi ha una diferència sensible pel que fa a la percepció de quines són les tasques invisibles pròpies de les cures i, segons les dades, la sensació de solitud la reporten les dones amb una diferència important.

En el cas hipotètic de tenir criatures en edat escolar que s'haguessin de confinar a causa de la Covid 19, el 23 % de les mares declaren que se'n podrien ocupar, ja que tenen

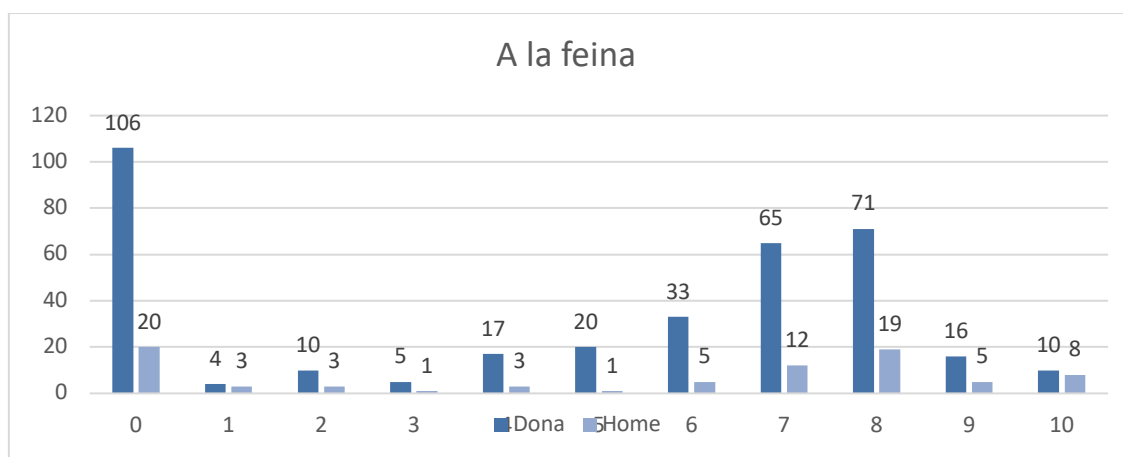
disponibilitat per a fer-ho. L'altre 20 % asseguren que faltarien a la feina i un 20 % diuen que no saben com ho farien. Només el 9 % de les enquestades deixarien els infants amb l'altre progenitor, per sota d'opcions com teletreballar i deixar-los amb la padrina. El 24,3 % dels pares optarien per faltar a la feina, i el 22 % els deixarien amb la mare. Només un 12 % dels enquestats no saben com s'ho farien. Podem observar com les dones no confien tant en la seva parella com els homes per encarregar-se de les tasques de cures, amb una diferència de 13 punts percentuals. A més, segons veiem en la taula 18 de l'annex IV, en cap cas es comptaria amb el padrí per desenvolupar la tasca de cura dels infants en cas d'haver-los de confinar.

Si posem les taules en diàleg veiem com els estereotips de gènere tenen força pes en la ciutadania de Calvià a l'hora de desenvolupar tasques de cures, tant en el que es considera que cal fer perquè la llar funcioni com en qui sent que desenvolupa les tasques o qui es té com a suport significatiu en un cas hipotètic. Mentre els homes, ho hem vist, pensen en les seves parelles dones com a suport en la cura de criatures, aquesta no és l'opció majoritària per a les dones. A més, els ciutadans semblen més segurs de les opcions alternatives que les ciutadanes que manifesten més prevalença de desempara. Curiosament, els padrins no apareixen com a opció de cura dels menors en cap cas.

Si ens fixem, finalment, en el rellotge de les ocupacions del temps diari, també trobem diferències:

En l'àmbit laboral, veiem com les calvianeres tenen major prevalença en les franja horàries dedicades a la feina retribuïda a partir de 4 hores i fins arribar a 8. En el cas dels calvianers, el percentatge comença a ser significatiu a partir de 7 hores i fins a 10. Tenim, doncs, que els homes tenen jornades laborals més llargues que les dones. A més, el 30 % de les enquestades se situa en el valor 0, enfront d'un 25 % dels enquestats, amb la qual cosa tenim que les dones són les que amb major prevalença no tenen feina retribuïda i, en el cas de tenir-la, tenen jornades laborals més petites i, per tant, menys ingressos, tal com havíem determinat ja en l'àmbit de protecció social i mercat laboral.

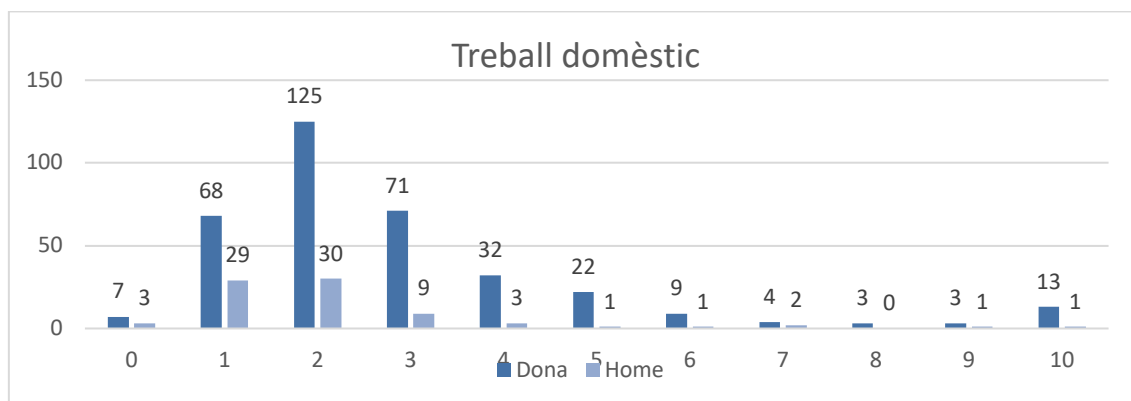
Figura 30 Quantes hores vas dedicar DIMECRES a fer cadascuna de les accions que et proposem a continuació: a la feina (figura 5, annex IV).

Gràfica d'elaboració pròpia a partir dels resultats de l'Enquesta a la ciutadania, taula 19.

Si fixem la mirada en el treball domèstic ens adonem que la major prevalença entre les dones és una dedicació que se situa entre les 1 i 5 hores diàries, essent entre 2 i 3 la màxima concentració. En el cas dels homes, la major prevalença la trobem entre 1 i 2 hores amb una mateixa concentració. Veiem com, de manera general, les dones dediquen més temps al treball domèstic que els seus companys.

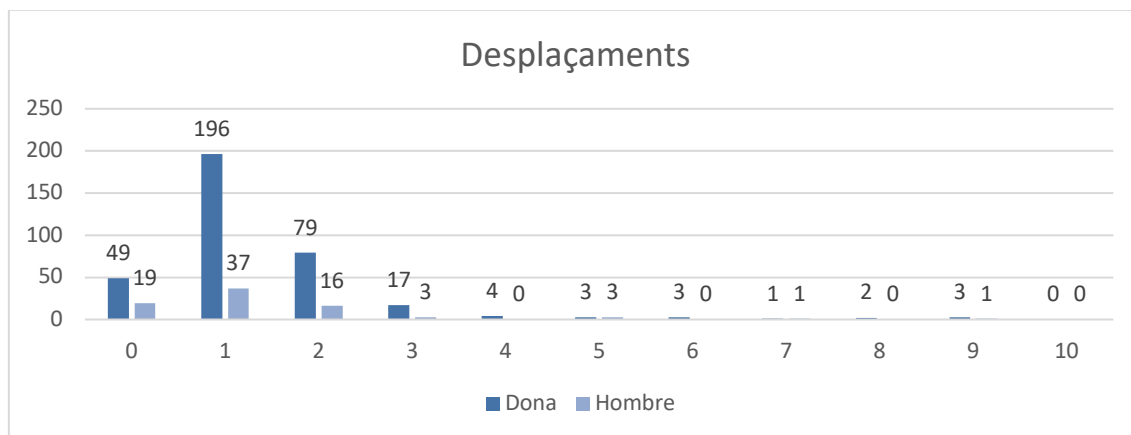
Figura 31 Quantes hores vas dedicar DIMECRES a realitzar cadascuna de les accions que et proposem a continuació: treball domèstic (figura, 6 annex IV).

Gràfica d'elaboració pròpia a partir dels resultats de l'Enquesta a la ciutadania, taula 19.

Pel que fa als desplaçaments, qüestió que és molt interessant conèixer, atesa la seva importància a l'hora de dissenyar polítiques de mobilitat, el 81 % de les dones passen entre 1 i 3 hores en els desplaçament. En el cas dels homes, el gruix de temps utilitzat en els desplaçaments és d'entre 1 i 2 hores. De fet, el 14 % de les ciutadanes no es desplacen, enfront del 24 % dels ciutadans. Per tant, les calvianeres són les que més es desplacen pel municipi.

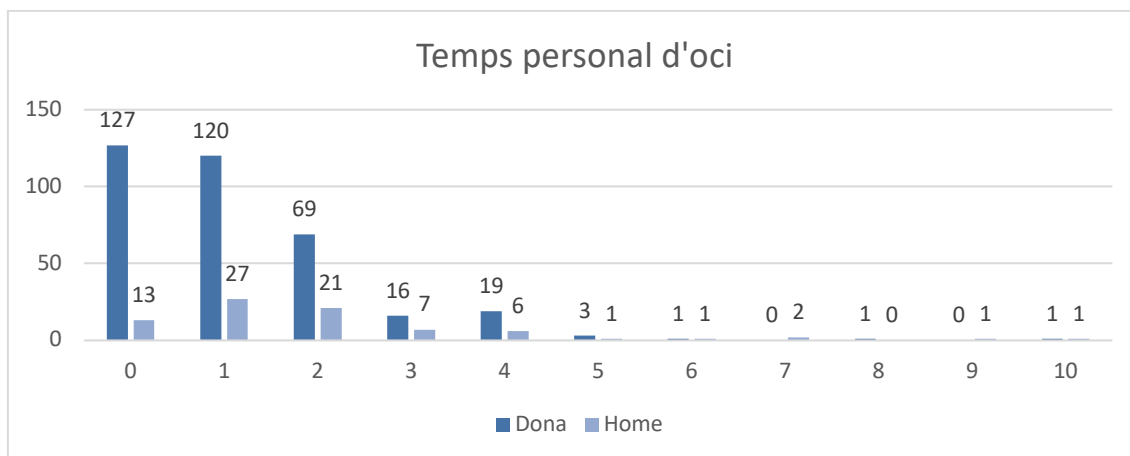
Figura 32. Quantes hores vas dedicar DIMECRES a fer cadascuna de les accions que et proposem a continuació: desplaçaments (figura 7, annex IV).

Gràfica d'elaboració pròpia a partir dels resultats de l'Enquesta a la ciutadania, taula 19

Fixem-nos ara en el temps personal d'oci de què gaudeixen les persones. El 36 % de les calvianeres declaren tenir 0 hores de temps personal d'oci al dia, a l'igual que el 16 % dels calvianers. Entre les dones que tenen temps d'oci, el 34 % el xifra en una hora, amb una prevalença de gairebé 15 punts percentuals respecte de la segona opció, que seria de 2 hores. En el cas dels homes, la prevalença en una ràtio d'1 hora és de 34 %, i de 2, del 26,5 %, amb una diferència de 7 punts. Per tant, hi ha més dones que no gaudeixen de cap hora de temps d'oci al dia i, d'entre les que en gaudeixen, si calculem la mediana de les tres prevalences majors de cada categoria (dona/home), el més habitual és disposar-ne d'una. En el cas dels homes, el més habitual és tenir-ne entre 1 i 2 hores al dia, a banda de ser més generalitzat el gaudi.

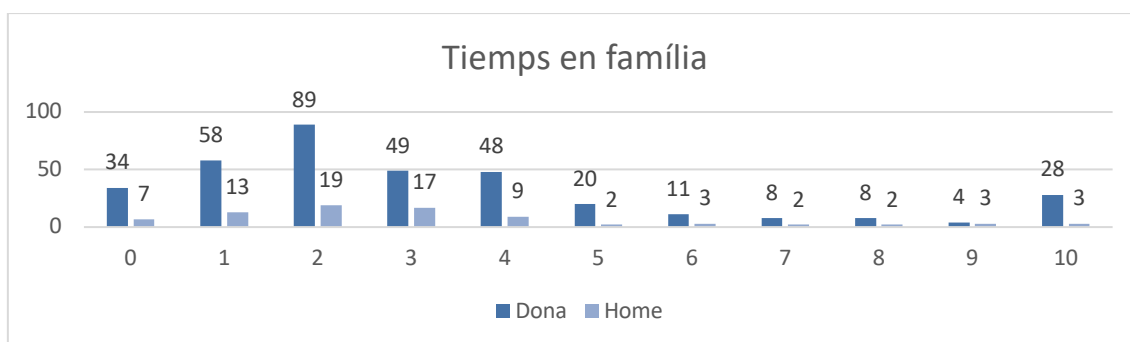
Figura 33. Quantes hores vas dedicar DIMECRES a fer cadascuna de les accions que et proposem a continuació: temps personal d'oci (figura 8, annex IV).

Gràfica d'elaboració pròpia a partir dels resultats de l'Enquesta a la ciutadania, taula 19.

Parlant dels temps en família, les xifres entre les persones que no hi dediquen cap temps són molt semblants, amb una diferència mínima de 0,75 punts percentuals (9,5 % dones i 8,75 % homes). Si utilitzem un altre cop l'estratègia de calcular la mitjana en valors que van des d'una fins a cinc hores, veiem com, en el cas de les ciutadanes, el temps destinat a la família que podria ser més generalitzat seria de 3 hores, a l'igual que els seus companys. Tampoc no trobem diferència en la prevalença en més de 5 hores de dedicació a la família, en què trobem el 16,5 % de les dones i el 16,25 dels homes.

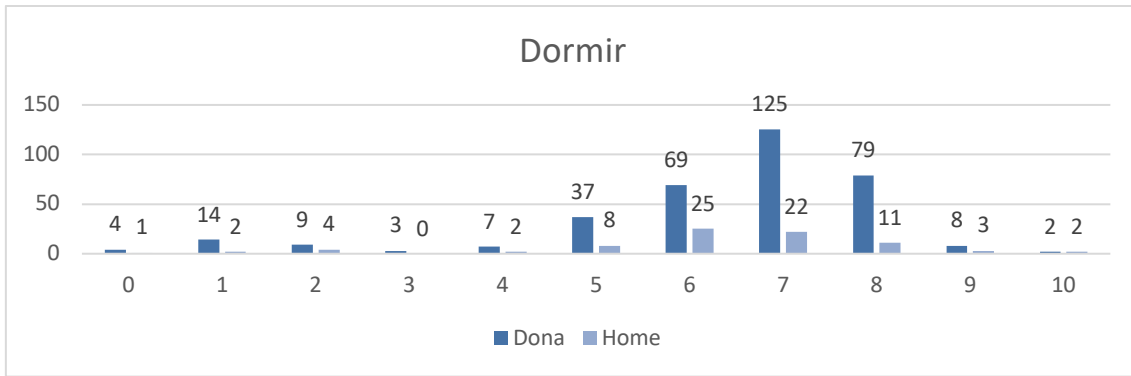
Figura 34. Quantes hores vas dedicar DIMECRES a fer cadascuna de les accions que et proposem a continuació: temps en família (figura 9, annex IV).

Gràfica d'elaboració pròpia a partir dels resultats de l'Enquesta a la ciutadania, taula 19

Per acabar d'analitzar les dades extretes de les taules corresponents a la pregunta “quantes hores vas dedicar DIMECRES a fer cadascuna de les accions que et proposem a continuació”, ens centrem en la quantitat d'hores que destinen a dormir ciutadanes i ciutadans. El primer que cal considerar és que les dones que poden dormir entre 6 i 8 hores, temps recomanat per al manteniment de la salut, suposa el 76,5 % del total i el 72,5 % dels homes. Si ens situem en més de 8 hores, trobem el 6,25 % dels homes i el 2,8 % de les dones. És l'únic tram en el qual podem trobar diferències més clares. Són, sens dubte, més extraordinàries.

Figura 35. Quantes hores vas dedicar DIMECRES a fer cadascuna de les accions que et proposem a continuació: dormir (figura 10, annex IV).

Gràfica d'elaboració pròpia a partir dels resultats de l'Enquesta a la ciutadania, taula 19.

Recapitulant ,

PUNTS FORTS	ÀREA DE MILLORA
<ul style="list-style-type: none"> ○ Aprovació de les bases per a la convocatòria de dos llocs de treball temporals (12 mesos prorrogables) d'agent de coresponsabilitat i conciliació. ○ Objectiu d'elaboració del Pla de Coresponsabilitat i Conciliació del municipi de Calvià 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Diferències en la percepció de la ciutadania, segons els sexes, sobre el que suposen les responsabilitats i les tasques invisibles de les cures. ○ Incidència important dels estereotips de gènere patriarcals en els usos del temps per part de la ciutadania. ○ Manca de temps lliure per a les calvianeres.

ÀMBIT 3. PROTECCIÓ SOCIAL I MERCAT DE TREBALL (TAULES DE LA 3 A LA 12)

“La pobresa té cara de dona” és una de les frases que un cop i un altre podem llegir a les pàgines dels diferents estudis, articles i investigacions que radiografien les societats. Com apunta el I Pla Estratègic d'Igualtat de Gènere de Calvià, el risc de l'exclusió social és un dels aspectes que d'antuvi diferencia més dones i homes. D'aquesta manera les administracions han d'actuar amb una mirada calidoscòpica, ja que no es tracta d'una realitat simple, sinó d'una complexitat que demana abordatges multidimensionals.

Sabem, d'altra banda, que la coherència interna d'un mercat de treball travessat encara per la distinció sexual i els estereotips patriarcals relega les treballadores a uns tipus de feina desprotegida i escassament valorada.

Com ja declarava l'anterior pla estratègic, cal, també, incidir sobre l'imaginari col·lectiu de manera que s'elimini la sobrecàrrega que pateixen les dones encarregades, per tradició, de les feines de cures i reproductives, que han de compaginar amb les altres esferes de la seva vida sense suport.

Comencem aquest apartat tot indicant que, malgrat els nostres esforços per aconseguir dades quantitatives oficials pel que fa a xifres de població vulnerable, cal indicar que les estadístiques que ofereix la Conselleria d'Afers Socials i Esports del Govern Balear no estan desagregades per sexe, i, per tant, de poca cosa ens serveixen en el nostre afany de fer una fotografia acurada sobre la situació de les dones al municipi de Calvià. Així les coses, hem hagut de focalitzar la mirada en altres fonts contrastades que ens han estat facilitades pel personal tècnic de Benestar Social de l'Ajuntament de Calvià.

Segons l'informe redactat pel grup de recerca Desigualtat, Gènere i Polítiques Públiques de la Universitat de les Illes Balears, que pretenia fer una aproximació diagnòstica a la situació econòmica i social del municipi de Calvià, a més d'identificar els principals problemes socials dels col·lectius més vulnerables del terme, l'any 2018 no es percebien, al municipi, situacions d'extrema pobresa i només un 21,3 % de la població reportava situacions de pobresa, tot i que sobtava l'elevat contrast entre rendes baixes i altes, a l'hora que es definia l'habitatge com a principal element desestructurant pel seu elevat preu, un 5,9 % més car que en la resta de les Illes Balears. L'estudi també assenyalava la precarietat del mercat de treball com un assumpte que estava al centre de la discussió, atesa la temporalitat i les condicions (treballs sense contracte, assegurar menys hores treballades que les reals, temporalitat, etc...), a banda de la manca de formació de les plantilles i de la baixada en les rendes per càpita, atès el desajust entre ingressos i despeses de les famílies. El document destaca que la manca de formació afectava de manera especial les dones, ja que tenen possibilitats de treballar com a cambreres de pis i altres ocupacions satèl·lits de la restauració, per a les quals no es demana qualificació. Cal precisar que es tracta, invariablement, d'ocupacions amb salaris baixos i escasses possibilitats de promoció, de manera que els homes aconseguien tenir trajectòries laborals més sòlides, tal com indica el document.

Més enllà de les dades purament econòmiques, l'*Estudi exploratori sobre les necessitats socials i vulnerabilitat socioeconòmica al municipi de Calvià* deia el següent: “Les necessitats socials no

poden ser enteses únicament en un sentit material i economicista, l'acció política ha d'incloure una concepció més àmplia de la qualitat de vida, segons la qual les relacions comunitàries i les estratègies de cura són eixos imprescindibles per millorar la qualitat de vida de les persones”(pàg. 34). Tenint en compte aquest aspecte, l'informe assegurava que Calvià és un municipi amb una alta mobilitat de la població, cosa que dificulta la

consolidació de xarxes de suport i, per tant, l'acció de l'administració esdevenia fonamental. Com a grups més vulnerables, l'estudi en destacava les persones amb problemes de salut mental, persones amb addiccions, gent gran, dones migrades i dones amb llars monomarentals. El desconeixement de la llengua catalana i castellana era una de les majors dificultats per a les dones migrades a l'hora de relacionar-se i fer xarxa. D'altra banda, també s'assenyalava el nivell d'estrès de les dones que havien de fer front elles soles a les càrregues familiars i es detectava que moltes criatures havien de passar llargues estones soles, ja que la mare no podia conciliar feina amb llar. L'alta presència de dones en situació d'explotació sexual lligada a l'oferta turística també és una de les xacres que pateix el municipi i que aprofundirem en l'apartat corresponent.

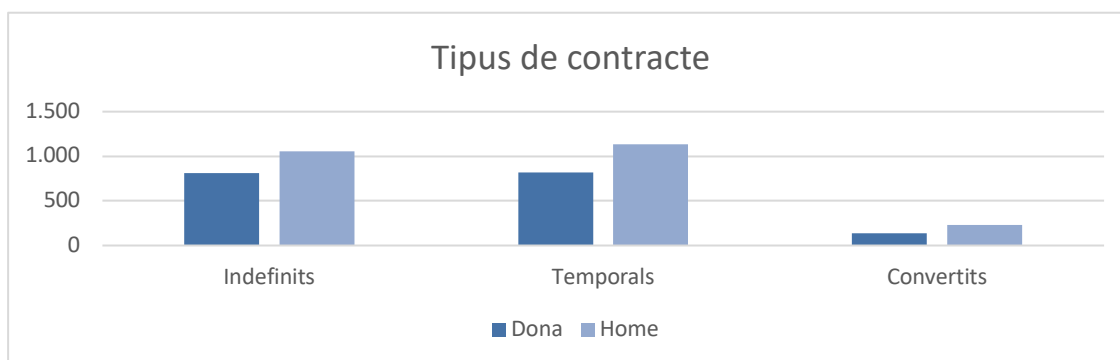
L'any 2020, i de manera global, el món va patir una emergència provocada per la pandèmia del Covid-19. Els diferents confinaments que es van succeir, i que encara estan presents en la realitat de l'Estat Espanyol, van provocar massives pèrdues de llocs de treball i entrades en ERTO, que han afectat de manera diferenciada la població. Ara, l'any 2022, i segons l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'Institut Nacional d'Estadística per al quart trimestre de l'any 2021, mentre a l'Estat Espanyol el nombre de persones amb feina va augmentar en un 0,77 % al quart trimestre de l'any 2021, l'índex d'ocupació va baixar a les Illes Balears, amb un descens de -73.200. D'altra banda, va augmentar l'atur en més de 21.900 persones i se situà en una taxa del 14,9 %, significativament per sobre dels 13,33 punts de l'Estat Espanyol, segons dades publicades el dia 27 de gener de l'any 2022. Aquest informe també ens parla de com, a tot l'Estat Espanyol, les taxes d'atur de les treballadores van augmentar substancialment l'any 2020 i a poc a poc es van recuperant a nivells de l'any 2019, moment en el qual ja eren superiors a les dels treballadors. L'atur de les persones majors de 55 anys és el que menys es recupera, segons aquest informe.

Pel que fa a Calvià, i segons dades extretes de l'Observatori del Treball de les Illes Balears SOIB, l'any 2022 l'atur afecta de manera especial les calvianeres, sobretot a partir dels 45 anys, com ja havíem apuntat anteriorment.

En la següent gràfica es ratifica la gran incidència dels contractes temporals, que responen al model econòmic més prevalent al municipi de Calvià.

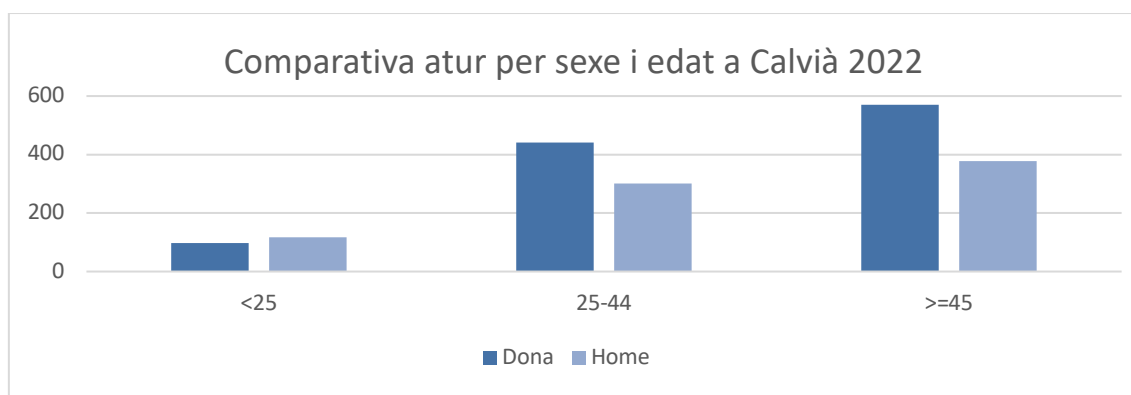
Figura 36. Tipus de contracte

Gràfica de creació pròpia. Font: Observatori del Treball de les Illes Balears SOIB

Els índex d'atur també tenen un impacte diferencial per sexes. Observem com els percentatges més importants de manca de lloc de feina afecten les dones de manera significativa, i de manera especial a partir dels 45 anys.

Figura 37. Comparativa de l'atur per sexe i edat a Calvià 2022.

Gràfica de creació pròpia. Font: Observatori del Treball de les Illes Balears SOIB.

L'Àrea d'Urbanisme de l'Ajuntament de Calvià va encomanar l'any 2021 un estudi, pendent d'aprovació del Ple municipal en el moment de la redacció d'aquest document, titulat *Revisión del Plan General de Ordenación Urbana del Municipio de Calvià en materia de Impacto de Género*. Després d'una exhaustiva diagnosi participativa, el grup de treball afirma que “la dependencia económica del sector turístico hace que la población sea muy vulnerable a crisis como la vivida recientemente por el Covid-19. Una parte muy importante de la población residente tiene trabajos vinculados con el turismo, ya sea de manera directa o indirecta. Esta dependencia hace que sea difícil salir del modelo territorial vinculado con el turismo” (pàg. 87).

Els Serveis Socials Comunitaris Bàsics a Calvià (SSCB) estan composts per un equip tècnic conformat per professionals de diferents àmbits de l'atenció a persones, com són treball social, psicologia, educació social i personal administratiu. Els centres municipals de serveis socials comunitaris estan dividits en tres centres, que abasten diferents àrees: Centre Municipal de Serveis Socials de Palmanova (Palmanova, Magaluf, Son Caliu, Badia de Palma i Sol de Mallorca). Amb el punt d'atenció complementari de Can Verger, que abasta Calvià i es Capdellà.

Centre Municipal de Serveis Socials ses Rotes Velles (Santa Ponça, Costa de la Calma i Urbanització Galatzó), amb punt d'atenció complementari a la Biblioteca de Peguera.

Centre Municipal de Serveis Socials Àliga (el Toro, Son Ferrer i sa Porrassa), amb el punt d'atenció complementari a la Biblioteca de Bendinat, que abasta Cas Català, Portals Nous, Illetes, Bendinat i Costa d'en Blanes.

A banda de la ingent quantitat de serveis que ofereixen a la ciutadania i que es distribueixen per àmbits (família, infància i joventut, persones amb discapacitat, persones immigrants, persones amb addiccions, inserció laboral i persones sense sostre), destaquem els dedicats de manera particular a les dones. Segons el document que explica l'estructura i les prestacions dels SSCB, publicat en el web del consistori, l'Ajuntament de Calvià, a través dels SSCB dona suport professional a les dones amb dificultats socials, a més de fer intervencions grupals d'autoajuda i suport social per a dones amb càrregues familiars no compartides i altres tipus de dificultats socials associades. A banda, com veurem en l'apartat corresponent, un capítol important del SSCB és el paquet de mesures específiques destinades a l'atenció de dones que han patit violència masclista i les seves criatures.

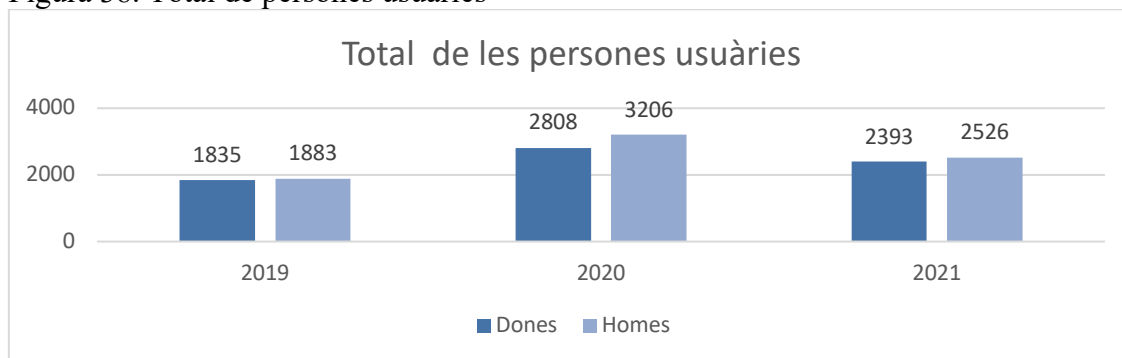
Segons la justificació tècnica publicada per la Conselleria d'Afers Socials i Esports del Govern Balear, els Serveis Socials Comunitaris Bàsics de l'Ajuntament de Calvià van atendre un total de 4.578 persones l'any 2021, de les quals 2.176 eren dones (47,5 %) i 2.402 homes (52,5 %). Cal pensar que les persones ateses durant l'any 2015, tal com es detalla en el *Diagnòstic Participatiu de Gènere* redactat l'any 2017, encarregat per l'Ajuntament de Calvià, van ser un total de 3.763, de les quals 1.881 eren dones (50 %) i 1.882 homes (50 %). Per tant, es manté una evolució a l'alça, que va ser especialment significativa l'any 2020, any travessat per la pandèmia mundial de la Covid-19, tal com veure en les següents taules.

Taula 8. Persones ateses pels Serveis Socials Comunitaris Bàsics de Calvià.

Persones ateses pels Serveis Socials Comunitaris Bàsics de Calvià					
	Dones		Homes		Total
2019	1835	(49%)	1883	(50,6%)	3.718
2020	2808	(47%)	3206	(53%)	6.014
2021	2393	(48,5%)	2526	(51,5%)	4.919

Taula d'elaboració pròpia a partir de les memòries publicades per l'Ajuntament de Calvià.

Figura 38. Total de persones usuàries

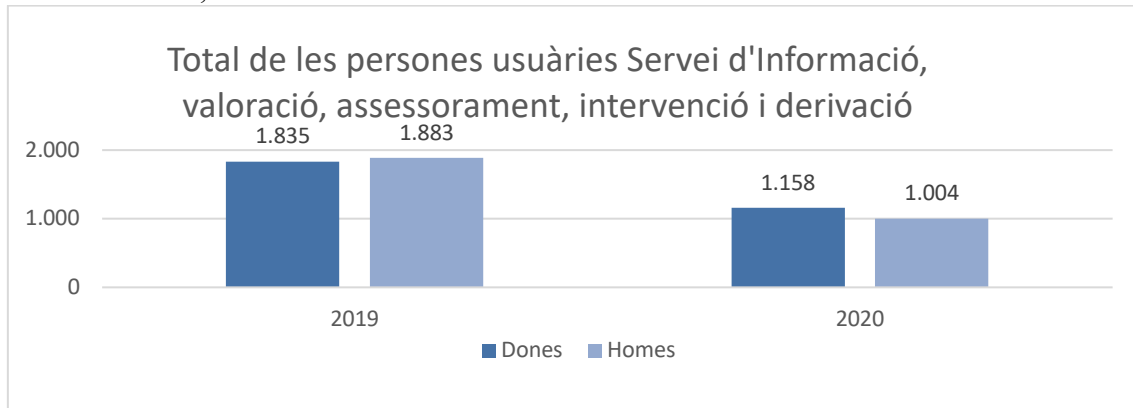

Gràfica d'elaboració pròpia a partir de les memòries publicades per l'Ajuntament de Calvià.

A partir d'aquestes dades, veiem que les xifres de persones usuàries dels Serveis Socials Bàsics són paritàries pel que fa al sexe, tot i que la tendència de l'assistència a dones va disminuint, mentre que la dels homes va augmentant.

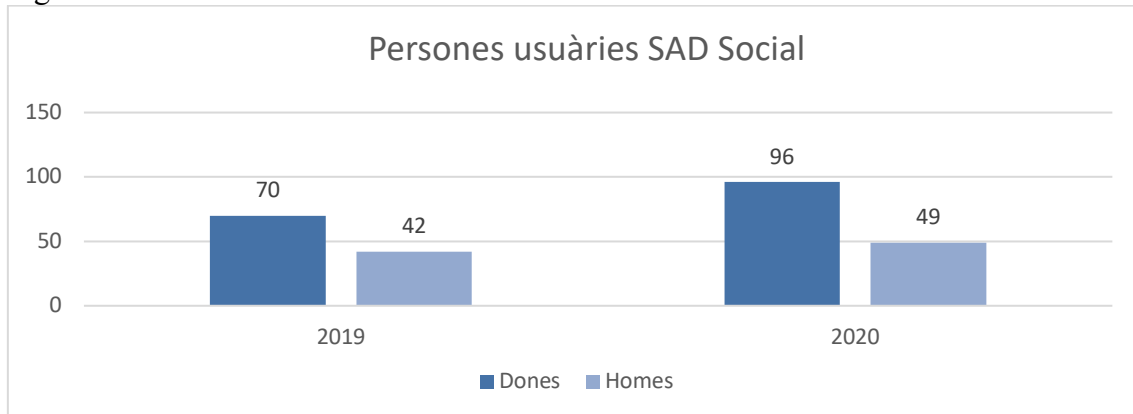
Extraient dades de les citades memòries, veiem com, l'any 2020, les usuàries demanden, amb xifres sensiblement majors que els homes, el Servei d'Assistència Domiciliària (SAD) i la Teleassistència (TA), atesa la major esperança de vida de les dones. Els usuaris destaquen, per la seva banda, en la necessitat de menjar a domicili (MD) i el servei d'allotjament alternatiu, especialment en albergs o centres d'acollida. No podem oferir les dades globals de l'any 2021, ja que en el moment de redactar aquesta diagnosi encara no estan publicades, segons ens informa la Direcció General de Serveis Socials de l'Ajuntament de Calvià.

Figura 39. Total de les persones usuàries del Servei d'Informació, Valoració, Assessorament, Intervenció i Derivació

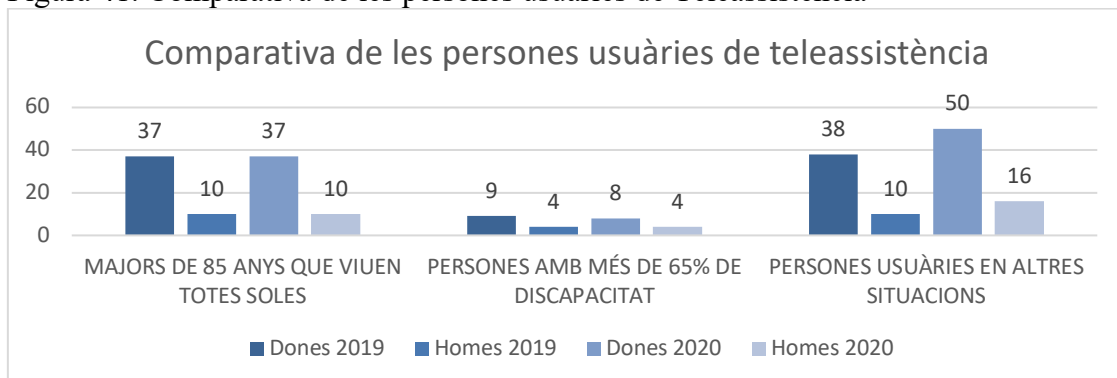
Gràfica d'elaboració pròpia a partir de les memòries publicades per l'Ajuntament de Calvià.

Figura 40. Persones usuàries del SAD Social

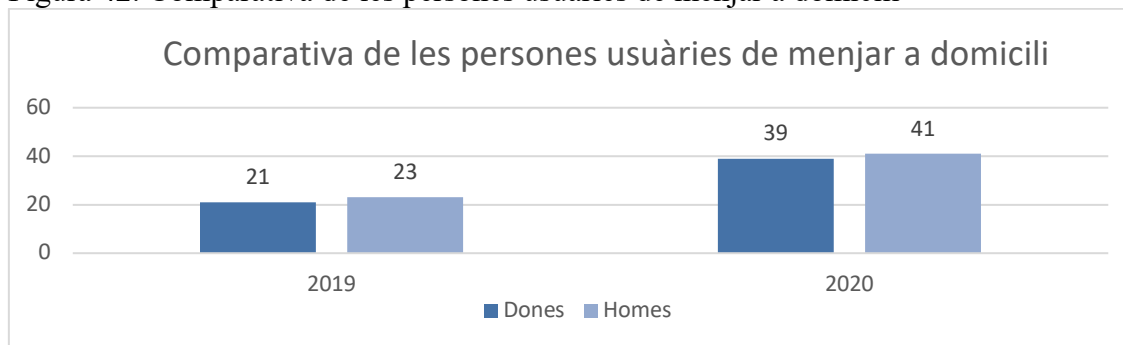
Gràfica d'elaboració pròpia a partir de les memòries publicades per l'Ajuntament de Calvià.

Figura 41. Comparativa de les persones usuàries de Teleassistència

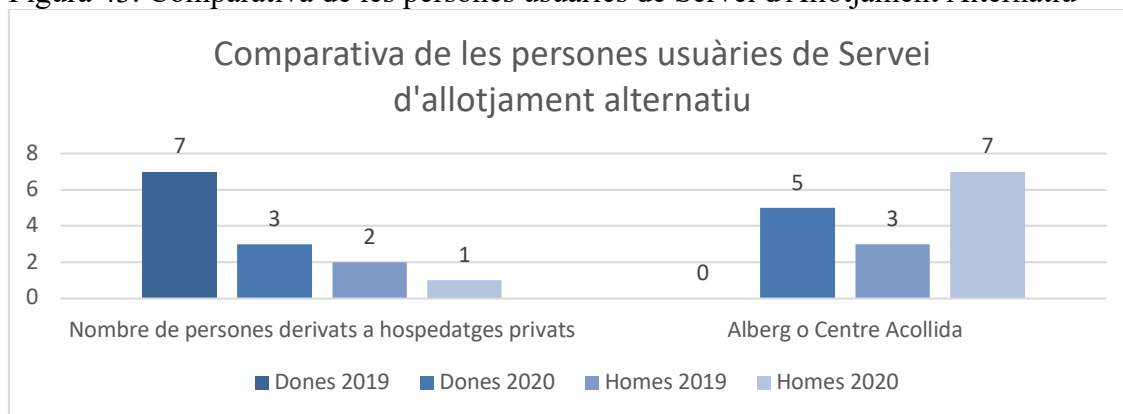
Gràfica d'elaboració pròpia a partir de les memòries publicades per l'Ajuntament de Calvià.

Figura 42. Comparativa de les persones usuàries de menjar a domicili

Gràfica d'elaboració pròpia a partir de les memòries publicades per l'Ajuntament de Calvià.

Figura 43. Comparativa de les persones usuàries de Servei d'Allotjament Alternatiu

Gràfica d'elaboració pròpia a partir de les memòries publicades per l'Ajuntament de Calvià.

Pel que fa a famílies formades per una sola persona adulta, segons els registres facilitats, a l'any 2019 no es va atendre cap expedient i a l'any 2020 tan sols un, corresponent a una dona, és a dir, a una família monomarental.

Focalitzant la mirada en les persones de més edat, segons l'informe en relació a les prestacions domiciliàries del Programa d'Atenció Social a la Gent Gran de l'any 2021 de l'Ajuntament de Calvià, "les prestacions domiciliàries són prestacions socials bàsiques destinades a facilitar el desenvolupament o manteniment de l'autonomia de les persones a casa seva, prevenir o tractar el deteriorament individual i promoure les condicions favorables a les relacions familiars i de convivència, i d'aquesta manera contribuir a la integració i permanència de les persones en el seu entorn habitual, mitjançant l'adequada atenció i el suport de tipus personal, domèstic, educatiu i assistencial".

Al mes de desembre de l'any 2021, tal com podem veure en l'esmentat informe, d'un total de 195 noves sol·licituds de prestacions les més sol·licitades van ser:

1. Persones usuàries del SAD, amb un total de 164 persones ateses. Cal indicar que hi ha haver un total de 26 sol·licituds no tramitades i van causar baixa del servei un total de 53 persones per causes diferents, com la mort o l'ingrés residencial, entre d'altres. Tot i que les dades de tot l'any no es presenten desagregades per sexe, de les oferides en exclusiva per al mes de desembre de l'any 2021, d'un total de 107 persones ateses, 71 eres dones, és a dir, el 66,3 % sobre el total, i 36 homes, és a dir, el 33,6 %. El 32 % de les persones vivien soles.

2. Menjar a Domicili (SMD), Un total de 96 persones usuàries han estat ateses, tot i que no podem precisar el sexe per manca de dades de tot l'any desagregades per sexe. De les 56 persones ateses al mes de desembre, 29 eren dones, és a dir, el 71,7 %, i 27 homes, és a dir, el 48 %. El 59 % vivien soles.

3. Teleassistència (TA), amb un total de 148 persones usuàries. De les 113 persones ateses al mes de desembre, 90 eren dones (79,6 %) i 23 homes (20,35 %). El 70 % de les persones vivien soles.

En tot cas, aquestes xifres ens parlen d'una major quantitat d'usuàries en aquests tipus de serveis, amb percentatges sensiblement superiors als homes majors de 65 anys. Es dona la circumstància, tal com ens aclareixen des de Serveis Socials, que les dones són les que tradicionalment presenten les sol·licituds d'ajuda, però normalment representen el nucli familiar, amb la qual cosa es fa difícil saber les necessitats reals de les dones. Sigui com sigui, extraïem una conclusió clara i és que cal afinar les eines de recollida de dades per poder conèixer, de manera diferenciada per sexes, les necessitats de la població. Sense aquestes dades desagregades i precises difícilment es pot aconseguir l'objectiu d'aplicar la perspectiva de gènere a les polítiques municipals. Segons les entrevistes fetes al personal tècnic dels diferents departaments, aquest és un sentiment compartit i dibuixa part de les accions que ha d'incloure el II Pla Estratègic d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes del Municipi de Calvià

Sí podem precisar, a hores d'ara, la comparativa del nombre d'expedients familiars treballats en els darrers tres anys pels Serveis Socials Comunitaris Bàsics de l'Ajuntament de Calvià, que presentem en la següent taula, i veiem com se'n dona un augment paulatí i sostingut en els anys, tot i amb variacions, ateses les necessitats de la població extraordinàries en el decurs de l'any 2020.

Taula 9. Nombre d'expedients familiars treballats.

Nombre d'expedients familiars treballats	
2019	1381
2020	2352
2021	2.206

Taula d'elaboració pròpia a partir de les memòries publicades per l'Ajuntament de Calvià.

També podem analitzar, amb les primeres dades a la mà sobre l'any 2021, com s'han desglossat les atencions per sexes i nuclis dins el municipi de Calvià. Veiem que són molt paritàries i només destaca la baixa incidència entre les calvianeres residents a Magaluf.

Taula 10. Atenció dels Serveis Socials per nuclis l'any 2021.

Nucli	Home	Dona	Total
Bendinat	1	2	3
Cala Vinyes	10	9	19
Calvià	69	65	134
Cas Català	14	20	34
Costa de la Calma	69	53	122
Costa d'en Blanes	20	26	46
El Toro	78	87	165
Es Capdellà	27	26	53
Galatzó	55	52	107
Illetes	44	51	95
Magaluf	524	381	905
PalmaNova	324	312	636
Peguera	198	152	350
Portals Nous	31	35	66
Santa Ponça	487	439	926
Son Caliu	81	97	178
Son Ferrer	367	365	732
Sol de Mallorca	1	2	3
Portals Vells	2	2	4
Total	2.402	2.176	4.578

Taula d'elaboració pròpia a partir de les memòries publicades per l'Ajuntament de Calvià.

Des del Departament de Benestar Social, Concha Casado, cap del servei, aclareix que actualment els Serveis Socials municipals de Calvià estan en reconstrucció, atesa la situació de la pandèmia per Covid 19, que ha augmentat la pressió assistencial en la cobertura de necessitats bàsiques. “A Calvià tenim una estructura social molt dependent de l'hostaleria”, manifesta. *“En tot cas, aquest fet no permet que els Serveis Socials es dediquin al seu objectiu, que és l'acció comunitària, sinó a l'atenció de necessitats bàsiques”*. *“En serveis socials, les que venen a demanar les ajudes són les dones, però normalment és per a tota la família, així que les dades del departament desagregades per sexe no ens donen una idea real de si són les dones les que necessiten l'ajuda, ja que normalment és per a tota la família”*.

D'entre totes les intervencions que duu a terme el seu departament, la cap de servei destaca:

1. Projecte d'intervenció grupal amb famílies monomarentals, ja siguin estructurals, és a dir, dona sola, o funcionals, és a dir, amb cònjuge negligent, “es treballa a través del cos, de l'autocura, ja que estan liderant famílies vulnerables”. Es treballa en grup a través dels Serveis Socials dels tres-centres existents. Ha començat a Palmanova, a Santa Ponça i a Son Ferrer. La idea és arribar a les 15 dones per grup. L'objectiu és la cura, l'autocura i la creació de xarxa.

2. Treball amb dones migrades: “Es treballa sobretot amb l'idioma. La idea es detectar quines dones estan aïllades. No parlem només de la primera acollida, sinó amb totes les que per diferents circumstàncies han quedat aïllades i cal posar-les en xarxa. Cal una integració en el medi malgrat faci temps que són a l'Illa”. És un programa que es posarà en marxa a l'abril de l'any 2022 i, tal com manifesta la directora general, cal veure quin és el perfil de les dones demandants d'aquest servei.

3. Violència masclista: les competències en l'atenció a les dones que han patit violència masclista les té el Consell i el Govern Balear a través de l'IBDONA. L'Ajuntament de Calvià hi ha signat un conveni de col·laboració, de manera que s'intenta que els serveis d'ajut psicològic i jurídic s'articulin de tal manera que les afectades no s'hagin de desplaçar, sinó que puguin rebre l'ajuda a Calvià. Els esforços del Serveis Socials del consistori van en la línia d'aconseguir descentralitzar el servei. Actualment s'està en procés de crear el nou procediment, tal com informa el personal tècnic.

Altres serveis encarats exclusivament a les dones és la col·laboració que l'àrea de Benestar Social fa amb el Servei d'Orientació Laboral de les Illes Balears (SOIB), tot derivant les dones que podran formar part de programes de formació i ocupació.

Concha Casado conclou dient que *“de fet, les competències municipal en aquests temes, serien menors i, a través d'aquests convenis, l'Ajuntament de Calvià treballa amb més profunditat en totes aquestes àrees. Durant la pandèmia, per exemple, es va treballar amb dues psicòlogues les competències per a viure fora de la violència, de manera virtual”*.

Cal destacar altres col·laboracions, com és el cas del programa Confia, del qual parlarem més endavant.

Per concloure, la tècnica considera que *“el treball en xarxa en qüestions de salut mental i la primera acollida de dones”* són projectes prioritaris que s'han d'abordar, a l'hora que es lamenta que les prioritats les marquin qüestions que no poden controlar des de Serveis Socials de l'Ajuntament de Calvià, com ara l'habitatge i la feina. Considera, en aquest sentit, que l'estudi sobre vulnerabilitat de l'any 2018 amb el qual obríem aquest apartat està en plena vigència.

Pel que fa a les prioritats, Casado demana formació, eines i procediments per al personal tècnic per tal de tenir majors competències a l'hora d'aplicar la perspectiva de gènere a la seva àrea.

Mirem, ara, cap a una altra pota dels Serveis Socials en aquests anys de pandèmia, i ho fem consultant la revista *Anuari de l'Envel·liment. Illes Balears 2021*, publicació que depèn del Grup d'Investigació i Formació Educativa Social (GIFES) del Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques i de la Càtedra d'Atenció a la Dependència i Promoció de l'Autonomia Personal de la UIB, resultant de la col·laboració entre la Conselleria d'Afers Socials i Esports del Govern de les Illes Balears, el Departament de Drets Socials del Consell de Mallorca i la Universitat de les illes Balears. Segons podem llegir en l'article "Projecte 'L'Ajuntament al teu costat'", una de les prioritats des de l'any 2020 de l'Ajuntament de Calvià ha estat donar resposta a les necessitats de la ciutadania davant la situació sobrevinguda a causa del Covid-19 i, de manera especial, a les persones de més de seixanta-cinc anys. Segons l'article publicat, el projecte "L'Ajuntament al teu costat" pretenia escoltar les persones per tal de determinar les seves necessitats i donar una resposta institucional adequada. D'aquesta manera, es va dur a terme una enquesta telefònica, del 7 al 27 de maig de l'any 2020, en ple confinament, amb un total de 8.932 trucades, amb les quals es va contactar amb 3.184 persones grans, que hi van participar, és a dir, el 35 % de la població major de 65 anys del municipi de Calvià l'any 2020. Del total de persones grans enquestades, el 54 % eren dones i el 46 % homes. Segons l'estudi, la gran majoria de les necessitats expressades tenien a veure amb l'atenció dels Serveis Socials (ajuda econòmica, SAD, TA i assistència psicològica i emocional de manera significativa), seguides de la informació sobre la Covid-19 i les gestions administratives. Cal destacar, entre els resultats publicats, que les dones eren més crítiques pel que fa a la percepció de la situació de major soledat i aïllament i és que el contacte familiar es considerava "molt bo", amb una prevalença significativament menor que els homes al temps que valoraven el suport d'amistat i xarxa veïnal com a "bo o molt bo", amb menys percentatge que els seus companys. Les calvianeres majors de 65 anys reportaven, segons aquest informe, més sentiment de soledat. I, de fet, en les preocupacions cap al futur, segons els gràfics 12 i 13 del citat article, la salut i la soledat, el contacte amb la família i la manca de prestacions a domicili són les qüestions que més neguitegen les dones. En tot cas, tant dones com homes assenyalaven com a necessitat no coberta, i sobre la qual demanaven ajuda al consistori, les prestacions de suport a domicili, el reinici de les activitats de les associacions de gent gran i el transport públic accessible, com a accions prioritàries.

Segons les aportacions d'Empar Santacreu, cap de servei d'Intervenció Social i Gent Gran, que abasta les àrees de Gent Gran, Promoció i Prevenció en Infància, Adolescència i Famílies, Prevenció d'Addiccions, Cooperació Social i Internacional, Accessibilitat Universal i Salut, amb les dades a la mà provinents de la macroenquesta feta l'any 2020 a la gent gran, que s'ha analitzat anteriorment, actualment els ulls estan fixats en:

1. Desenvolupar polítiques municipals de suport a les dones cuidadores de qualsevol edat i cicle vital i en tots els àmbits de les seves vides. Cal, en aquesta línia, i segons indica l'especialista, dimensionar la quantitat de recursos necessaris, tot i la manca d'indicadors que permetin mesurar-los.

2. Atendre la vulnerabilitat econòmica de les dones grans i generar xarxes de suport i solidaritat. Cal, segons ens indica, recollir dades en aquest sentit per poder actuar en conseqüència.

En matèria d'Infància, Adolescència i Joventut, la cap d'àrea assegura que cal visibilitzar tota la feina que s'està fent i assegurar que arribi a la ciutadania. També cal esmerçar esforços en tenir dades sobre la manera d'utilitzar les xarxes socials i de com aquestes afecten de manera diferencial per sexes.

En l'àrea de la prevenció de les addiccions, en la seva opinió, *“cal afinar en aplicar la perspectiva de gènere, ja que es tradueixen en conductes violentes cap a les dones en espais d'oci nocturn”*.

En general, Santacreu assegura que el gran repte és incloure la perspectiva feminista en totes les actuacions que s'estan duent a terme i en tots els projectes que estan a sobre de la taula i, per tant, cal que el personal tècnic tingui una major formació en aquesta àrea per a poder construir eines que permetin fer bones diagnosis desagregades per sexe que deriven en accions orientades.

El personal tècnic de les àrees implicades creu que, en l'actualitat, i fent una anàlisi retrospectiva des de l'any 2019:

PUNTS FORTS	ÀREES DE MILLORA	II PLA ESTRATÈGIC
<ul style="list-style-type: none"> ○ Ajuts a famílies monomarentals equiparant-les a famílies nombroses. ○ Estudi sobre la violència de gènere en dones de 65 anys o més. ○ Protocol d'actuació davant la violència masclista per a dones majors de 65 anys. ○ Atenció a les persones cuidadores. ○ Projecte “Al teu Costat” d'atenció a dones a partir de les conseqüències dels confinaments per pandèmia mundial per Covid 19. ○ Inclusió de la perspectiva de gènere com a eix transversal d'anàlisi de les polítiques públiques. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Incrementar els programes d'ajuda a persones cuidadores. ○ Incrementar la formació especialitzada al personal tècnic. ○ Fomentar la participació de forma específica de les dones majors de 65 anys. ○ Fomentar l'impuls de l'àrea en dates assenyalades com ara el Dia de les Nines en la Ciència. ○ Atendre la solitud no desitjada en persones majors. ○ Aprofundir en la inclusió de la perspectiva de gènere en totes les polítiques públiques. ○ Treballar en la conciliació laboral i familiar monoparental (places d'escoletes; serveis de ludoteca, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Continuar amb la implementació del protocol de violència masclista per a dones majors de 65 anys. ○ Treballar per a la millora de les condicions de les dones cuidadores amb persones dependents a càrrec. ○ Formació especialitzada per a personal tècnic. ○ Implementar el protocol de detecció de violència de gènere en dones de 65 anys o més. ○ Impulsar un projecte d'atenció a les dones majors en situació de solitud no desitjada. ○ Incloure més beneficis i recursos al Programa de suport a les famílies monoparentals.

Un altre objectiu, en aquesta diagnosi, és parlar de l'**Institut de Formació i Ocupació de Calvià** (IFOC) de l'Ajuntament de Calvià, que, dins les seves diferents àrees funcionals, centra alguns dels seus esforços en programes específics per a dones, tot i que, com declara l'actual gerent d'aquest organisme, Darío Espallargues, la perspectiva de gènere s'aplica de manera transversal en totes les seves actuacions i projectes. Concretament, dins de l'àrea d'ocupació, en trobem els itineraris integrals d'inserció, dels quals destaquem el programa 'Empleat Dona', finançat amb fons de l'Ajuntament de Calvià a partir de partides pressupostàries que arriben del SOIB. Aquest programa, que es va iniciar l'any 2021, treballa de la mà dels Serveis Socials, de manera que són aquests els qui proposen les candidates a formar-ne part. Es tracta d'un servei d'orientació amb accions individuals i grupals que possibiliten que les postulants passin a formar part de la borsa de l'Agència Municipal de Col·locació, servei d'intermediació autoritzat tant pel SOIB com pel SEPE. Segons assegura la gerència de l'IFOC, s'intenta que hi hagi una presència equilibrada de dones i homes en les candidatures i que en les feines més masculinitzades hi hagi presència de treballadores. Menció especial mereix l'àrea de formacions que ofereix l'IFOC a dones d'entre 16 i 30 anys, en la qual, segons gerència, s'intenta que les participants es formin en feines tradicionalment masculinitzades per poder optar a aquests tipus de treballs, a banda d'oferir tallers de sensibilització en igualtat d'oportunitats de dones i homes, i establiment de línies de col·laboració amb

Serveis Socials per a garantir que les dones amb càrregues familiars tinguin suport socioeconòmic per a treballar i conciliar la vida familiar, entre altres molts actuacions que la ciutadania pot consultar a la pàgina web IFOC.es.

D'igual manera, es desenvolupen programes finançats íntegrament pel SOIB pels quals es contracten dones que han patit violència masclista. Concretament, l'any 2022, s'han contractat, per un període màxim de dotze mesos, un total de sis dones, que són derivades des de Serveis Socials.

Altres programes es desenvolupen en conveni amb diferents entitats, com és el projecte CONFIA, que gestiona l'entitat Treball Solidari i liderat per Serveis Socials de l'Ajuntament de Calvià. L'objectiu és identificar dones emprenedores en situació de vulnerabilitat que són derivades a l'entitat col·laboradora, que les acull i a les quals ofereix assessorament i microcrèdits. Val a dir que es tracta d'un projecte de guardiola comunitària, ja que els diners acumulats per la devolució dels préstecs es destinen a atorgar microcrèdits a altres emprenedores que els necessiten.

En una anàlisi comparativa a partir de les memòries de l'IFOC publicades a la pàgina web del servei, en la qual podem endevinar una acurada anàlisi per a no fer un ús sexista del llenguatge ni de les imatges, podem veure quina és l'evolució dels diferents programes. Cal dir que en el moment de fer la present diagnosi l'IFOC està confeccionant la seva memòria per a l'any 2021. Com veiem, la uniformitat de les dades es manté, el que ens informa de programes vius i en expansió.

Taula 11. Memòria de l'IFOC.

Servei d'intermediació laboral	2019	Dona (%)	Home (%)	2020	Dona (%)	Home (%)
Total de persones enviades a ofertes	2.299	46,67	53,33	1.465	No hi ha dades segregades per sexe	
Total de persones inscrites	2.544	54,37	45,63	2.545	60	40
Emplea't Jove	312	45,5	55,5	343	47,52	52,48
SOIB Dona	No hi ha dades			No hi ha dades		
Calvià emprèn	54	No hi ha dades segregades per sexe		No hi ha dades		
Programa Confia: microcrèdits per a dones emprenedores		17			6	
Jornada de presentació de l'estudi 'Realitat de la dona a les cooperatives de treball' i altres jornades	1.577					

Taula d'elaboració pròpia a partir de les memòries publicades per l'Ajuntament de Calvià.

Punt a part mereix el Pla Estratègic d'Ocupació Local del Municipi de Calvià 2021-2023 (PEOL), que, a partir d'una diagnosi exhaustiva i participativa, dissenya un pla d'acció que marca els objectius i línies estratègiques de feina que podem trobar a la pàgina web de l'IFOC. El PEOL pretén, segons llegim en el mateix document, definir una estratègia d'ocupació local que defineixi els objectius generals i específics per al desenvolupament econòmic i social del municipi atenent els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) establerts per l'ONU per a l'any 2030, que inclouen el treball en la igualtat d'oportunitats de dones i homes.

Dins els objectius específics, el número quatre parla de reduir les desigualtats socials i el sis sobre donar suport als trànsits laborals i a la inclusió social. D'aquests emanen els tres eixos estratègics d'on surten els quatre objectius estratègics i d'aquí les cinc línies estratègiques en què, en la quarta posició, podem llegir: Cohesió Social i Igualtat de Gènere, que es defineix com “mesures i actuacions enfocades a la cohesió social i la igualtat de gènere, amb actuacions concretes o amb presència transversal” (pàg. 166). A partir d'aquí, les trenta-dues accions que formen part del Pla van definint a quines línies

estratègiques donen resposta. Dotze, de les 32, accions inclouen la línia 4. És a dir, el que el document anomena “igualtat de gènere”, és a dir, el 37,5 % de les actuacions.

Malgrat no poder definir a què es refereix exactament el concepte “igualtat de gènere”, gerència insisteix que el PEOL integra la perspectiva feminista de manera natural. Hi trobem a faltar, però, els objectius sobre igualtat d'oportunitats de dones i homes i la inclusió de les dades desagregades per sexe de manera universal en els indicadors de seguiment quantitius. La variable sexe la veiem en alguns indicadors, però no en la majoria, sense que es concreti el perquè. Tampoc no s'aclareix si la variable sexe s'inclourà en les eines de recollida de dades qualitatives. Veiem, doncs, un altre cop la voluntat ferma de treballar vers la igualtat d'oportunitats de dones i homes en les diferents àrees, però la manca d'eines i d'estratègies per aplicar la perspectiva de gènere en els projectes, en la línia del que manifesta el personal tècnic dels diferents departaments.

Segons indica la gerència de l'IFOC, els reptes per al futur immediat passarien per:

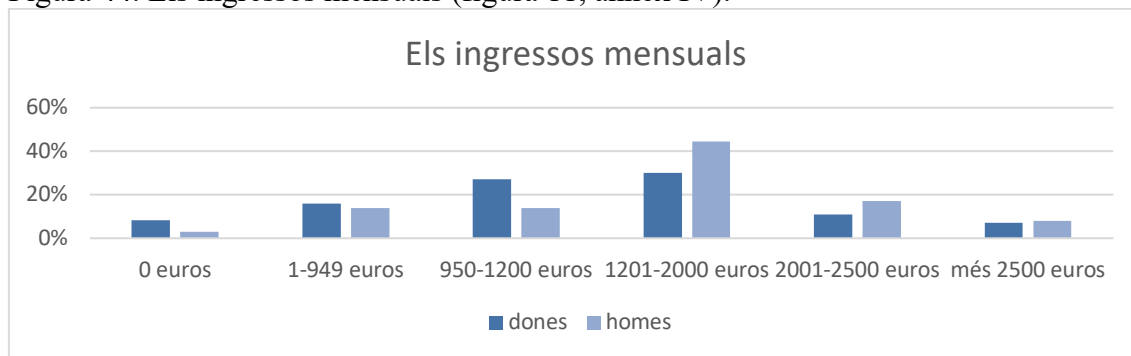
1. Convèncer les calvianeres de les seves possibilitats per a requalificar-se i integrar-se en feines tradicionalment masculinitzades.
2. Fer una crida a les treballadores perquè es postulïn com a candidates ens els diferents programes.
3. Acostar els serveis municipals a la ciutadania, i en especial a les dones, i més tractant-se d'un municipi de gran heterogeneïtat i dispersió, atesa la seva estructura administrativa i geogràfica, amb una zona industrial, una de nuclis dormitori, una altra de nivell socioeconòmic molt alt i una zona agrària.
4. Generar el “territori IFOC”, és a dir, descentralitzar per a possibilitar l'acostament a la ciutadania.

Per tal d'arrodonir aquesta diagnosi, cal incloure-hi les percepcions de la població. Si analitzem les dades qualitatives obtingudes mitjançant l'enquesta a la ciutadania, ens trobem que el 59 % de les dones enquestades treballen per compte d'altri, ja sigui en una empresa o a l'administració, enfront del 61,25 dels homes. El 7 % de les treballadores ho fan per compte propi, a l'igual que l'11,25 % dels treballadors. En tot cas, el 66 % de les dones participants en l'enquesta a la ciutadania estan dins el mercat laboral, enfront del 72,5 % dels treballadors. Un 23 % de les enquestades reben algun tipus de prestació o pensió, així com el 20 % dels enquestats. Veiem com les ciutadanes que han participat en l'enquesta a la població són les que depenen més de les administracions per rebre pensions, alhora que un 2,25 % de dones es dediquen a la feina domèstica sense remuneració, ocupació que cap dels homes reporta.

Pel que fa al tipus de pensió o prestació, les treballadores ens parlen majoritàriament de prestacions que tenen a veure amb l'INEM, com ara l'atur i els ERTO, entre d'altres, seguits de pensions de la Seguretat Social, com ara la jubilació i la invalidesa, essent aquests tipus d'assistència la més reportada pels treballadors seguida de les prestacions de l'INEM. Serveis com la renda garantida o l'ingrés mínim vital o la pensió per viduïtat queden reservats exclusivament per a les dones.

Els ingressos mensuals ens donen noves informacions que ens ajuden a ajustar la fotografia.

Figura 44. Els ingressos mensuals (figura 11, annex IV).

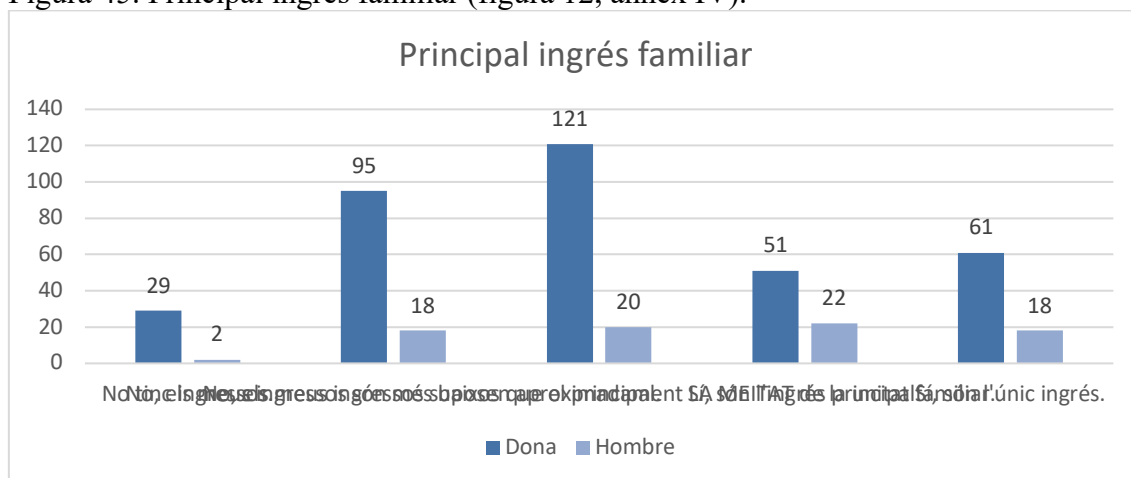
Gràfica d'elaboració pròpia a partir dels resultats de l'Enquesta a la ciutadania.

Observem que les corbes que presenta la gràfica anterior són ben eloqüents. Mentre la de les ciutadanes guanya en percentatge en les rendes més baixes, la presència dels ciutadans és significativament més important en les rendes més altes.

Pregunta a pregunta, anem veient com les dones que han participat en l'enquesta proposada estan en una situació més vulnerable que els seus companys homes i, per tant, seran les primeres usuàries dels serveis socials.

Aprofundint en l'àmbit econòmic, segons l'enquesta a la població, el 35 % de les dones manifesta que els seus ingressos són inferiors a l'aportació monetària principal en el nucli familiar, situació que els homes reporten en el 25 % dels casos. Un altre 34 % de dones asseguren que els seus ingressos suposen aproximadament la meitat de l'economia de la unitat familiar, a l'igual que el 25 % dels treballadors. Només el 31 % de les treballadores manifesten que aporten l'ingrés principal enfront del 50 % dels enquestats.

Figura 45. Principal ingrés familiar (figura 12, annex IV).

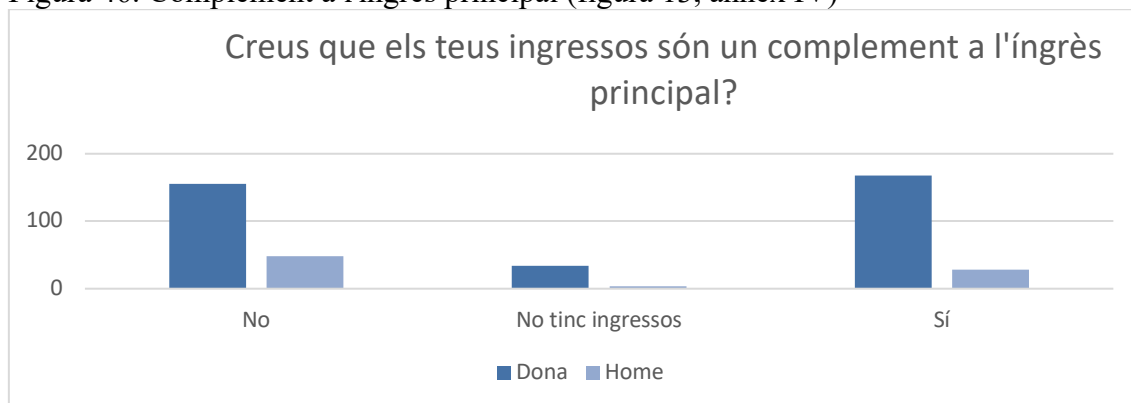
Gràfica d'elaboració pròpia a partir dels resultats de l'Enquesta a la ciutadania.

Un altre cop, la gràfica ens indica que les dones estan especialment representades en les rendes més baixes.

Volem, però, focalitzar l'atenció en una dada que sembla interessant. Com hem dit abans, en el 35 % dels casos l'ingrés econòmic que aporten les dones a l'economia familiar és inferior a l'aportació principal. El 47 % de les dones enquestades consideren, però, que els seus ingressos són un complement a l'ingrés principal, és a dir, gairebé la meitat de les ciutadanes consideren que la seva aportació a l'economia familiar no és la principal i és més aviat un complement necessari o no. Cal considerar que en un 10 % dels casos no hi ha ingressos i, per tant, el percentatge és encara més significatiu. Aquestes xifres ens permeten veure l'impacte que tenen els estereotips de gènere en l'imaginari col·lectiu, que

fa que les treballadores menystinguin la seva aportació al nucli familiar mantenint sempre el lloc de l'home com a màxim proveïdor, atès el seu mandat patriarcal.

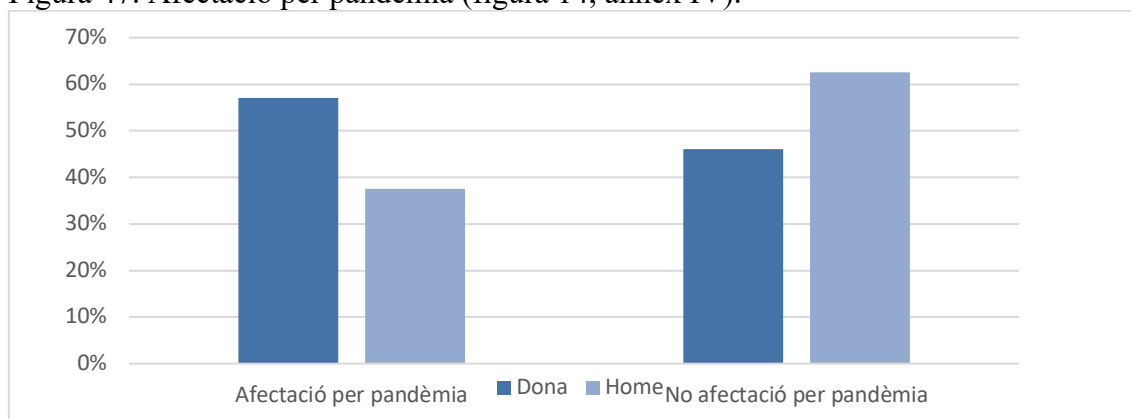
Figura 46. Complement a l'ingrés principal (figura 13, annex IV)

Gràfica d'elaboració pròpia a partir dels resultats de l'Enquesta a la ciutadania.

L'afectació a l'economia de la situació d'emergència per pandèmia mundial per Covid 19 és una constant en tots els territoris del planeta. A Calvià, i segons es desprèn de l'enquesta a la ciutadania, el 43 % de les treballadores per compte d'altri asseguren que la seva situació és la mateixa que abans dels confinaments en sintonia amb el 57,5 % dels homes. Pel que fa a les autònomes, el 59 % reporten una gran afectació, així com el 50 % dels emprenedors. Amb tot, veiem com les dones estan més representades en els sectors que reporten afectació (el 57 %) que els homes (37,5 %), amb situacions que poden anar des de la pèrdua de la feina a la intensificació d'aquesta sense augment de sou, a entrar en els ERTO sense haver-ne pogut sortir encara, entre d'altres.

Figura 47. Afectació per pandèmia (figura 14, annex IV).

Gràfica d'elaboració pròpia a partir dels resultats de l'Enquesta a la ciutadania.

Atenent aquestes xifres, entenem que un 14 % de les dones, segons manifesten a l'Enquesta a la ciutadania, a causa de la Covid-19, han hagut de recórrer a algun tipus d'ajut social per cobrir les seves necessitats bàsiques, com ara habitatge o alimentació, entre d'altres. En aquesta situació s'han vist el 7,5 % dels homes, com podem observar en la taula 9 de l'annex IV.

En general, durant el darrer any, el 9,24 % de les enquestades han utilitzat algun recurs de serveis socials, enfront del 5 % dels homes.

Veiem com les dades són clares en aquest sentit. Les persones usuàries dels serveis socials de l'Ajuntament de Calvià són majoritàriament dones, amb percentatges sensiblement més alts que els homes, segons es desprèn de l'enquesta a la població vinculada a la

diagnosi per al disseny del II Pla Estratègic d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes del municipi.

Ens fixem ara en la connectivitat i veiem com el 99 % de les veïnes enquestades es connecten a Internet, enfront del 95 % dels veïns. Pel que fa als usos de la xarxa, hi trobem una gran similitud, tal com mostra la taula 11. Majoritàriament, dones i homes utilitzen la xarxa per treballar, formar-se, contactar amb familiars o amistats, a banda de fer tràmits amb administracions. Tot i amb això, hi ha una diferència de sis punts percentuals entre els sexes a favor dels homes. Són les dones les que amb major prevalença utilitzen la connectivitat per a usos combinats que exclouen la formació o la feina.

Recapitulant,

PUNTS FORTS	ÀREA DE MILLORA
<ul style="list-style-type: none">○ Diversitat d'estudis diagnòstics que apliquen la perspectiva de gènere en la matèria.○ Voluntat del personal tècnic d'aplicar la perspectiva de gènere en els diferents projectes.○ Dependència econòmica de la població del sector turístic amb tipologies de contractes precaris.	<ul style="list-style-type: none">○ Manca d'aplicació de la variable sexe en les eines de recollida de dades.○ Manca de dades desagregades per sexe en alguns dels estudis i memòries fetes que dificulten les diagnosis diferencials.○ Manca de competències del personal tècnic en l'aplicació de la perspectiva de gènere en els projectes educatius.○ Manca d'eines i procediments destinats al personal tècnic per a l'aplicació de la perspectiva de gènere en totes les actuacions.○ Necessari canvi en l'imaginari col·lectiu de la població pel que fa als estereotips de gènere en el mercat laboral.○ Manca de coneixement per part de la població sobre els projectes que l'Ajuntament duu a terme en matèria de protecció social i mercat laboral.○ Dificultats de la població per accedir als serveis socials comunitaris.○ Sentiment de soledat que reporten les calvianeres.○ Situació d'alguns col·lectius, com ara les famílies monomarentals i les persones cuidadores.

ÀMBIT 4. PARTICIPACIÓ CIUTADANA I SALUT COMUNITÀRIA (TAULES 20-24)

La participació o implicació ciutadana és la incorporació, de forma transparent i ordenada, de les persones i la societat civil a la presa de decisions públiques. A més, amb la participació ciutadana deliberem, estructuradament, sobre qüestions d'importància estratègica relacionades amb les polítiques i els serveis públics. Així, la presa de decisions que afecten la gestió pública es veu enriquida per la visió de la ciutadania, tant a títol individual com a títol col·lectiu, a fi d'aconseguir una millor governança. D'aquesta manera, l'administració local té molt a dir pel que fa a la participació ciutadana, ja que és l'ens polític amb una intervenció més propera.

Sabem, les dades ho indiquen, que l'espai públic i polític en el qual es juga el partit de la participació ciutadana molts de cops és llegit com hostil per part de les dones, ja que tot sovint no tan sols en són expulsades, sinó fins i tot agredides. L'aplicació de la perspectiva de gènere en les polítiques que regeixen i articulen la participació ciutadana esdevenen, doncs, fonamentals.

La salut comunitària, d'altra banda, és un model d'intervenció que inclou les percepcions de la ciutadania en la identificació de les seves necessitats i compta amb la seva participació a l'hora de planificar, prioritzar i avaluar mesures concretes i polítiques en general en tot allò que té a veure amb la seva salut. Per tant, la salut comunitària suposa una actuació col·lectiva integral de tots els agents del territori, és a dir, serveis públics, teixit associatiu i entitats i ciutadania. Segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS) “engloba totes les activitats relacionades amb la salut i la malaltia, l'estat sanitari i ecològic de l'ambient de la vida, i l'organització i el funcionament dels serveis de salut, planificació, gestió i educació”. Els objectius prioritaris passen per prevenir problemes de salut, detectar problemes i situacions de risc, i aconseguir un alt grau d'informació i educació sanitària en la ciutadania, així com aportar recursos perquè tothom pugui participar en la gestió de la salut.

Segons el model Dahlgren i Whitehead, el **suport social** incideix en un millor estat de salut i en una esperança de vida més llarga. Les **condicions de vida i de treball** (habitatge, serveis sanitaris, medi laboral, atur, educació, etc.) s'associen amb l'estat de salut i també determinen les xarxes socials i les conductes.

Veiem com la participació ciutadana és un concepte que acompanya inherentment la salut comunitària alhora que un concepte dona sentit a l'altre, en una dansa bilateral. I és en aquest sentit que analitzem els diferents programes que es duent a terme en aquests moments al municipi de Calvià i que anem rescatant dels diferents departaments, atesa la confluència amb la qual treballen.

Al municipi de Calvià, actualment, hi ha més de 351 entitats registrades de les quals, segons informa el cap de la Direcció General de Participació Ciutadana i Joventut, Xavier Vidal, 52 estan en actiu i, concretament, 12 associacions veïnals i 40 entitats en general, que van des de les temàtiques esportives fins a la defensa del medi ambient passant per les tradicionals “mestresses de casa”, entre d'altres, segons apareix en el registre d'entitats del Govern de les Illes Balears. D'entre totes aquestes, en destaca, per ser de nova creació, una amb marcat caràcter feminista (l'Associació Feminista de Calvià), que l'any 2022 va llegir per primer cop el seu manifest.

Segons comenta Vidal, en les diferents entitats les dones estan hiperrepresentades, tot i que els pocs homes que hi ha estan en els càrrecs de govern. Tanmateix, el representant de la política municipal aclareix que, en les trobades, “les ciutadanes que formen part de les diferents associacions estan molt empoderades i la presència és bastant equilibrada”.

Resulta interessant recuperar les dades obtingudes mitjançant l'Enquesta a la ciutadania que ens indiquen que el 28 % de les participants formen part d'alguna associació, 9,5 punts percentuals menys que el 37,5 % dels participants. La taula 24, que podem consultar en l'annex IV, ens informa que el 45 % de les calvianeres participen en els cursos, tallers o activitats culturals o esportives que s'organitzen al municipi, a l'igual que el 44 % dels calvianers. Així les coses, la participació ciutadana en activitats organitzades a escala municipal és paritària, però els veïns són els qui formen part d'associacions amb més quantitat. Tenim, doncs, que majoritàriament les dones participen de les propostes, però no les organitzen ni les gestionen.

La darrera pregunta de l'àmbit de participació ciutadana i salut comunitària demanava si les persones participants volien dir quines activitats caldria que s'oferissin al municipi. Si observem les taules 25 de l'annex IV, tant en la versió catalana com castellana, ens adonem que hi ha una sèrie de demandes que es donen amb la mateixa freqüència en dones i en homes, com ara totes les que tenen a veure amb activitats culturals i esportives, l'interès per l'aprenentatge dels idiomes i l'atenció i/o reforç a la infància. Les dones, ho podem veure, demanen, de manera diferenciada, treball i formació en qüestions que tenen a veure amb el paradigma feminista (apoderament, grups de treball i autodefensa per a dones) i la salut comunitària.

Segons el parer del cap de la Direcció General de Participació Ciutadana, Xavier Vidal, en el treball en aquesta àrea cal “fer una feina més directa, és a dir, facilitar la feina per tal que les associacions apliquin la perspectiva de gènere i tenir cura de les que adopten els postulats feministes Així que ens neguem a col·laborar amb associacions que tinguin caràcter masculista”. Per donar resposta a aquest posicionament polític, la regidoria inclou, dins els plecs de concessió de les subvencions, com a requisit, l'observació de la legislació vigent en matèria d'igualtat d'oportunitats de dones i homes.

Segons les dades obtingudes des del personal tècnic de la regidoria, s'estima que el camí emprès és el correcte i cal consolidar aquesta línia de treball. Demanen, però, que els canvis de colors polítics al capdavant de l'Ajuntament no afectin l'aplicació de la perspectiva de gènere en les polítiques municipals i, per tant, cal, diuen, generar eines i estratègies que assegurin aquesta aplicació de manera transversal.

Actualment, en intervenció directa, segons Xavier Vidal, hi ha tot un seguit d'activitats especialment dirigides a jovent. La mirada de l'Ajuntament està molt focalitzada a conèixer quina és la situació que viuen les i els ciutadans més joves. Després caldrà anar analitzant la situació d'altres col·lectius, com ja es fa des d'altres departaments, com per exemple els Serveis Socials. Dins del ventall d'accions que es dissenyen des de la Direcció General de Participació Ciutadana i Joventut, se'n poden trobar algunes d'acció positiva, com ara el concurs de fotografia en femení que demanava a les participants que destaquessin el que més els agradava del seu cos; el treball en món digital i dones, amb xerrades amb participants de diferents àmbits del món de les xarxes; lectures dramatitzades de textos de dones; un mural feminista al local de Palmanova, o tallers de produccions d'autories femenines en tots els àmbits de la realitat. Segons indica Xavier Vidal, es tracta de visibilitzar el que estan fent les dones. D'altres accions tenen vocació més estructural i es basen en estudis diagnòstics profunds que volen fotografiar i dimensionar la realitat per poder actuar de manera adequada.

Cal pensar que el servei d'intervenció en Joventut va ser creat l'any 2017. Els confinaments per pandèmia mundial per Covid 19 han estat un handicap que ha fet, segons indica Xavier Vidal, que s'hagi aturat la intervenció amb joves de dotze anys des de l'any 2020 al 2021. A la tornada de l'activitat, els diferents professionals pensen que hi ha hagut una involució en matèria d'igualtat d'oportunitats de dones i homes i un reforç dels estereotips de gènere, sobretot pel que fa a les relacions sexoafectives dels joves.

Segons Vidal, “hem mantingut la manera de fer però ha canviat el públic i està costant que s'impliquin, ja que una part ha tornat a estereotips de gènere molt marcats patriarcalment i una altra defensa posicionaments feministes molts clars. Hi ha una polaritat que requereix un treball urgent”.

D'entre les diferents accions dutes a terme destaquen el servei “Sexconsulta”, que ofereix consultes individualitzades i grupals a través de programació radiofònica i treballs als centres d'educació secundària. Les i els usuaris són joves que són atesos en un servei de sexologia, que va començar l'any 2021 i acaba el mes de maig del 2022, per tal de redefinir la metodologia, ja que, segons el personal tècnic involucrat, cal valorar per què les atencions individualitzades no han estat demandades. En el moment de redactar la present diagnosi encara no comptam amb dades per conèixer l'impacte d'aquest servei.

Amb tot, un cop es van fer les diferents accions, no comptam amb registres de participació desagregats per sexes, de manera que no es pot analitzar l'impacte diferenciat que tenen les actuacions dissenyades i implementades des del consistori, com ja és una constant en els diferents departaments analitzats.

En el moment de redactar la present diagnosi, hi ha dos projectes destinats a població jove que centren les accions en l'àrea de Salut Comunitària. D'una banda, tenim l'EAS, i, de l'altra, l'Estudi sobre xarxes socials. Tots dos projectes tenen en l'horitzó canvis estructurals profunds.

Estudi sobre els coneixements i la percepció sobre educació efectiva i sexual i de prevenció de les violències masclistes al municipi de Calvià (EAS)

Es tracta d'un estudi resultant de la col·laboració entre l'Ajuntament de Calvià i la Universitat de les Illes Balears, encarregat pel Servei d'Igualtat de l'Ajuntament de Calvià l'any 2019, sorgit des del Grup de Treball de la Subcomissió de Prevenció de les Violències Masclistes de la Mesa de Prevenció, Intervenció i Coordinació de l'Atenció a Víctimes de Violència Masclista i presentat públicament a finals de l'any 2020, per donar veu a persones que viuen la seva pubertat i adolescència, a pares i mares, al professorat i a expertes i experts en temàtiques d'educació afectiva i sexual.

S'hi fixaven diversos objectius, com ara fer una diagnosi de les necessitats del municipi detallades per nucli; fer una tasca de sensibilització sobre la importància de la salut i l'educació efectiva i sexual; conèixer la forma i el nivell de comunicació entre persones adultes i infància i joves sobre el tema; analitzar coneixements, actituds i pràctiques sexuals; pes dels rols de gènere patriarcal i la detecció de les noves formes de sexisme; i, finalment, conèixer la relació entre la nova pornografia i les modalitats de prostitució. En general, l'EAS vol proposar línies estratègiques i orientacions per a desenvolupar un pla d'acció.

L'estudi, que actualment es pot trobar a la pàgina web del consistori, arriba a tot un seguit de conclusions a partir de les quals s'ha creat un projecte d'intervenció en educació afectiva i sexual que, en l'actualitat, està en fase experimental en alguns centres del municipi de Calvià. Tal com indica la documentació proporcionada pel Servei d'Igualtat, “és un servei d'activitats de educació afectiva i sexual amb perspectiva de gènere, per lots, per tal d'implementar un projecte pilot, a desenvolupar al si dels instituts d'educació secundària del municipi de Calvià, amb l'objectiu de fomentar unes relacions afectives i sexuals sanes i prevenir les violències masclistes en la joventut i les famílies del municipi de Calvià. L'esmentat projecte pilot s'emmarca en els objectius del I Programa Municipal d'Educació Afectiva i Sexual de Calvià 2021-2025”.

Veiem com el Projecte EAS constitueix, a hores d'ara, el Programa Municipal en Educació Afectiva i Sexual de Calvià (Programa Municipal EAS) 2021-2025, i que ja comença a tenir una entitat pròpia. Dirigit a joves en plena adolescència, treballa, en els centres educatius, en tres eixos conceptuals: el cos, el desig i l'afectivitat. Tanmateix, es

divideix en lots de continguts: pornografia i xarxes socials, prostitució, coneixement del cos, relacions afectives i sexuals, tallers no mixtes i formació per a persones formadores.

Taula 12. Programa Municipal EAS 2021-2025

DIRIGIT A	COS 1r trimestre (octubre-desembre)	DESIG 2n trimestre (gener-març)	AFFECTIVITAT 3r trimestre (abril-maig)
2n ESO		Pornografia LOT 1	
3r ESO	Noves formes de prostitució i pornografia LOT 2	Mites de l'amor romàntic LOT 4	
4t ESO	Mites de la prostitució LOT 2	Diversitat de cossos LOT 3	
1r batxiller	Tracta d'éssers humans amb fins d'explotació sexual LOT 2	1. Masculinitat (nins) 2. Autoconeixement i confiança (nines) LOT 5	L'afectivitat. Relacions de bon tracte LOT 4
1r FPB	Adolescència, canvis i menstruació LOT 3	Xarxes socials LOT 1	Mites de l'amor romàntic LOT 4
2n FPB	ITS i anticoncepció LOT 3	Xarxes socials II LOT 1	Relacions de bon tracte LOT 4
PQI ¹	1. Adolescència, canvis i menstruació 2. ITS i anticoncepció LOT 3	1. Xarxes socials 2. Xarxes socials II LOT 1	1. Mites de l'amor romàntic 2. Relacions de bon tracte LOT 4
AULA UEECO ¹	1. Adolescència, canvis i menstruació 2. ITS i anticoncepció LOT 3	1. Xarxes Socials 2. Xarxes socials II LOT 1	1. Mites de l'amor romàntic 2. Relacions de bon tracte LOT 4
Alumnes de la Comissió d'Igualtat	Formació per a formadores: COS LOT 6	Formació per a formadores: DESIG LOT 6	Formació per a Formadores: AFFECTIVITAT LOT 6
Famílies	Adolescència i canvis LOT 3	Pornografia i xarxes socials LOT 1	Afectivitat i bon tracte. Mites de l'amor romàntic LOT 4

Taula extreta de documentació aportada pel Servei d'Igualtat.

Amb tot, en el programa inicial es preveien un total de 172 tallers.

Les actuacions del Programa EAS, a més, es divideixen per centres, amb impacte a escoletes (criatures de 0 a 3 anys), centres d'educació primària (nins i nines de 3 a 12 anys), instituts d'educació secundària (joves de més de 12 anys) amb alumnat d'educació secundària obligatòria, batxillerat, PQI, formació professional i Aula UEECO.

A hores d'ara, en el primer any de la implantació del Programa Municipal EAS, les xifres són les següents:

2019: es va fer el disseny dels qüestionaris i la contractació del servei que elabora l'estudi i es va iniciar amb les xerrades sobre pornografia per a famílies.

2020: es va fer la recollida de dades mitjançant les enquestes als diferents grups: alumnat, professorat i famílies. També es van fer xerrades sobre pornografia a famílies. Finalment es va elaborar l'informe i es va presentar en diferents espais, com ara a la Mesa de Coordinació Contra la Violència Masclista de Calvià i a les IV Jornades de Prostitució. En el mes de novembre es va fer públic.

2021: amb un total de vint-i-un tallers fets als tres instituts de secundària del municipi i als centres d'educació infantil i primària que formen part de la Subcomissió de Prevenció

1 PQI i Aula UEECO realitzaran 2 tallers per trimestre.

de les Violències Masclistes de la Mesa de Prevenció, Intervenció i Coordinació de l'Atenció a Víctimes de Violència Masclista a Calvià, que suposen sis tallers més dels esperats, es va impactar, en el primer trimestre del curs 2021-2022, en un total de 420 alumnes d'un total de sis grups destinataris atesos i un total de tres entitats implicades. No existeixen dades desagregades per sexes.

Un altre estudi de gran importància que forma part de l'agenda de l'Ajuntament de Calvià és l'“**Estudi d'impacte de les xarxes socials. Anàlisi del discurs i del seu impacte en les relacions interpersonals d'adolescents i joves de Calvià**”, endegat amb col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears i la Fundació Universitat Empresa de les Illes Balears. L'objectiu d'aquest projecte és entendre les influències de les xarxes socials sobre les percepcions, actituds i conductes de socialització del jovent calvià. L'estudi, que en el moment de redactar la present diagnosi es troba en la primera fase, es du a terme als tres instituts de secundària del municipi amb persones de dotze a divuit anys, concretament als IES Calvià, IES Bendinat i IES Son Ferrer. Cal indicar que, en aquesta primera fase, s'han recollit un total de 774 qüestionaris, dels quals l'equip d'investigació extraurà i tractarà les dades per tal d'arribar a unes conclusions que aportin llum sobre la temàtica. A hores d'ara l'estudi, doncs, està en procés d'elaboració, amb conclusions provisionals.

En general, el cap de la Direcció General de Participació Ciutadana i Joventut, Xavier Vidal, considera que cal blindar l'aplicació de la perspectiva de gènere al projectes i, per tant, cal formar al personal tècnic i dotar-lo d'eines i estratègies per a augmentar-ne les competències.

Després d'haver analitzat els diferents documents que s'han anat citant i nomenant en aquest apartat de l'informe diagnòstic, la demanda de la introducció de la variable sexe en les eines de recollida de dades torna a ser una realitat, en la línia del que estem veient en la resta d'àmbits

Un altre treball dut a terme en el període estudiat dins l'àmbit de salut comunitària i elaborat durant l'any 2021 és el **Servei Comunitari de Prevenció Socioeducativa de Calvià**, que s'ha coordinat des del Servei d'intervenció social i Gent Gran. Aquest projecte, segons l'informe “Servei per a la implementació d'un programa comunitari de prevenció socioeducativa a Calvià”, es divideix en cinc àrees, que abasten diferents titulars de dret:

1. Tallers socioeducatius: alumnat d'escoles d'educació infantil i primària (onze) i instituts (tres) / famílies. Pretenen capacitar les criatures en les habilitats socials que permetin la participació ciutadana i el gaudi dels temps d'oci saludable. Capacitar mares i pares per a aconseguir models de convivència familiar saludables. S'ofereixen a través de la guia d'activitats complementàries de l'IMEB dins les activitats previstes en el Programa EAS. En total tenim:

- Cent tallers fets durant el curs 2020-2021. En total, el 18 % de les actuacions s'han dut a terme a educació infantil i primària i el 82 % a secundària.

- L'any 2021 hi van participar un total de 818 alumnes, dels quals el 45 % han estat nines i el 5 % nins, a banda de quatre mares i un pare en els tallers per a famílies.

2. Participació familiar: famílies. Estudi que pretén conèixer les necessitats de les famílies i incentivar-ne la participació Es vertebrava a través de l'IMEB en les accions dedicades a les AMIPA principalment. Hi han participat un total de 60 persones, i no se n'ofereixen les dades desagregades per sexe. Tanmateix, s'han dut a terme accions en col·laboració amb les biblioteques de Calvià, que han impactat en 35 persones, de les quals 13 són dones i 12 homes. Actualment existeix una proposta de treball en espais familiars que encara està en fase d'estudi.

3. Participació infantil i juvenil: infància i joventut. Pretén impulsar tant el Consell de la Infància com el Consell de l'Adolescència. Per a aconseguir aquesta fita inclou accions que surten del Programa Ciutats Amigues de la Infància i que han impactat en un total de:

- Curs 2020-2021: 258 discents, amb un 45,5 % de nines i un 54,6 % de nins.

- Curs 2021-2022: 373 discents, amb 46 % de nines i 5 % de nins.

El Consell de la Infància ha estat constituït l'any lectiu 2021-2022, ja que la situació excepcional per pandèmia mundial no ho va permetre en l'exercici anterior. En el moment d'escriure el present document, segons dades extretes de la memòria anual per al 2021 "Servei per a la implementació d'un programa comunitari de prevenció socioeducativa a Calvià", el Consell de la Infància compta amb 32 participants, dels quals el 53 % són nines i el 47 % nins.

El Consell de l'Adolescència, des de l'any 2022 compta amb una dinamitzadora aportada des del departament de Joventut. El Consell compta amb 22 integrants, dels quals hi ha 16 conselleres (73 %) i 6 consellers (27 %).

D'entre les accions conjuntes del Consell de la Infància i el Consell de l'Adolescència en destaquen els deu programes de ràdio a Ràdio Calvià Jove, en els quals les conselleres i consellers han traslladat l'opinió de la joventut i la infància en temàtiques com ara l'assetjament escolar i el feminisme.

4. Projecte d'intervenció comunitària global: població del municipi de Calvià. Pretén detectar necessitats socials, educatives, familiars i comunitàries de la població infantil i juvenil dins l'espai urbà. Aquest projecte està en la segona fase d'implementació de quatre en total (anàlisi diagnòstica - planificació de la intervenció - evolució de la intervenció - avaluació). En la primera fase s'han creat els grups motors de cada zona amb l'objectiu de fer una diagnosi participativa, a banda de fer difusió del projecte i, a la fi, redactar l'informe diagnòstic.

Cal indicar que han participat un total de 2.415 persones en el diagnòstic participatiu i que no es faciliten les dades desagregades per sexe.

5. Participació comunitària: població de Calvià. Oferir activitats d'oci saludable, crear recursos comunitaris per a infància i adolescència en períodes vocacionals, així com impulsar activitats de suport social entre els diferents col·lectius que integren la comunitat. Aquest punt està a l'espera de posar-se en marxa en el moment de la redacció de la present diagnosi.

Hem vist com, com els treballs dins l'eix de participació ciutadana i salut comunitària, a partir dels objectius que plantejava el I Pla Estratègic d'Igualtat de Dones i Homes de Calvià, han pivotat d'una manera especial entre els col·lectius d'infància i joventut amb projectes que tot just ara es comencen a desenvolupar a partir d'estudis diagnòstics participatius de gran abast. Altres mirades a la comunitat calvianera, i seguint amb aquest afany d'anàlisi de la realitat de les dones, han portat a un altre treball d'investigació que analitzarem en l'àmbit de Violència Masclista i que parla sobre la situació de les dones majors de 65 anys i la violència masclista. Amb tot, resulta complicat dissecar la feina que fan els diferents departaments de l'Ajuntament en un intent d'anàlisi que permeti fer una fotografia de l'estat actual, amb la finalitat de tenir les bases sobre les quals dissenyar el II Pla Estratègic d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes del Municipi de Calvià. Les accions impacten en els diferents eixos i es desenvolupen en una simbiosi dels diferents departaments i regidories del consistori que, a l'hora, compten amb un seguit d'entitats externes, el que crea un entramat o xarxa d'actuació de dimensions enormes. Veiem, no obstant, que el Servei d'Igualtat sembla ser el departament que dona coherència a tot aquest treball.

El I Pla Estratègic d'Igualtat de Gènere de Calvià deia que "encara que les dones han anat recobrant un protagonisme actiu en la vida pública, continua sent per a elles molt difícil,

ja que la societat continua assignant-los el paper de cuidadores en l'entorn domèstic com a activitat natural, i les mateixes dones ho interioritzen com a propi, amb tot el que això comporta en el terreny de la culpabilitat i la renúncia més o menys sublimada". Passats tres anys dels de l'afirmació d'aquestes idees, resulta interessant tornar a l'Enquesta a la població feta en la present diagnosi participativa, ja que ens en dona noves dades. Veiem com el 58 % de les ciutadanes declaren que durant l'any 2021 han tingut algun problema de salut o han notat un empitjorament en el seu benestar físic, en contrast amb el 35 % dels ciutadans que ho reporten. Hi ha 23 punts percentuals de diferència en aquesta percepció i, per tant, sabem que les dones, al municipi de Calvià, creuen que la seva salut ha empitjora molt més que els homes.

De fet, el 56 % de les ciutadanes creuen que la pandèmia mundial per Covid-19 ha afectat de manera negativa la seva salut psicològica, enfront del 37,5 % dels ciutadans, segons podem veure en la taula 21 de l'annex IV, tot i que el gruix d'aquelles declara tenir més de set hores de temps lliure a la setmana i ells asseguren que menys.

Recapitulant,

PUNTS FORTS	ÀREA DE MILLORA
<ul style="list-style-type: none">○ Anàlisi exhaustiva de la realitat calvianera a través de diferents estudis diagnòstics, com l'EAS i l'incipient estudi sobre xarxes socials, entre d'altres, que aporten dades fonamentals per al disseny de les accions polítiques.○ Diferents projectes en marxa a partir d'aquestes diagnosis participatives.○ Intent d'aplicació de la perspectiva feminista en tots els projectes comunitaris en marxa.○ Participació equilibrada de dones i homes en les diferents propostes liderades pel consistori.○ Aparició d'associacions amb caràcter marcadament feminista.	<ul style="list-style-type: none">○ Manca de participació de les dones en l'organització i gestió de les activitats i propostes comunitàries.○ Necessitat de sistematitzar la inclusió de la variable sexe en les eines de recollida de dades per tal de conèixer l'impacte diferenciat en dones i homes de les diferents propostes dutes a terme.○ Augment de les competències del personal tècnic per a l'aplicació de la perspectiva de gènere als diferents projectes.○ Creació d'eines que assegurin l'aplicació de la perspectiva de gènere als diferents projectes.○ Major percepció, per part de les dones, d'empitjorament de la salut física i psicològica després dels diferents confinaments per pandèmia mundial per Covid 19.

ÀMBIT 5. URBANISME FEMINISTA

En el I Pla Estratègic d'Igualtat de Gènere de Calvià 2019-2021, podem llegir que “la pràctica urbanística consisteix a prendre decisions sobre la localització de les activitats a l'espai, sobre la forma de l'espai públic, de l'espai privat i sobre les característiques del sistema de transport”.

En el citat document s'explica que l'espai no és neutre i que les dones no hem estat en els espais de decisions tècniques i polítiques d'aquest àrea i que és important apostar pel que aleshores es va denominar “urbanisme inclusiu”, que havia de treballar en equipaments i serveis, seguretat, mobilitat, representativitat i presència simbòlica i paisatge.

Es proposaven un objectiu principal, que era incorporar la perspectiva de gènere en el disseny i ordenació urbanística i, dins de les accions, l'elaboració d'un diagnòstic urbà amb perspectiva de gènere.

Tres anys més tard, la Secretaria d'Igualtat opta per nomenar aquest apartat amb el concepte clar i exacte d’“urbanisme feminista” i, d'altra banda, es poden explorar ja les pàgines de la Revisió del Plan General de Ordenación Urbana del Municipio de Calvià en Matèria de Impacto de Género, que serà aprovat pel ple dels consistori en el mes de juliol de l'any 2022 i que va ser encarregat per l'Oficina de Revisió del Pla General i es va elaborar en paral·lel a la darrera fase de redacció del Pla General d'Ordenació Urbana de Calvià, amb la voluntat de poder aplicar la perspectiva de gènere en aquest full de ruta. El concepte d’“urbanisme feminista” neix als anys 70 del segle XX, tot i que la seva aplicació comença vers l'any 1990 a Europa. Segons aquesta línia de pensament, la planificació neutral dels espais no existeix, sinó que les relacions de gènere intervenen en la configuració dels espais i atribueixen jerarquies i prioritats. D'aquesta manera, segons aquest paradigma, l'espai comunitari està dissenyat des d'un punt de vista productiu i del treball remunerat en el qual es menyspreen les tasques de cura, de manteniment de la vida, i que responen a la dicotomia que provoquen els estereotips de gènere masculistes. L'urbanisme feminista se centra a pensar qui i com viu en el territori i quines necessitats té.

Segons declara la cap del Departament d'Urbanisme a l'Ajuntament de Calvià, Maria Magdalena Rosselló Forteza, tot i que el marc legal vigent obliga a incloure en el Pla General d'Ordenació Urbana un impacte de gènere, des del consistori “volem que no sigui només un compliment de la normativa, sinó que tingui una imprompta. Volem dur la mirada feminista als carrers, a l'urbanisme, perquè és una mirada humanista”.

Per a respondre a aquesta voluntat, actualment, tal com hem citat anteriorment, s'ha externalitzat la tasca de fer un estudi d'impacte de gènere que ha de permetre protocolitzar sistemes i maneres de procedir en les quals tota la ciutadania estigui en el centre i respongui a les necessitats reals de tots els col·lectius.

En aquesta diagnosi participativa, s'ha apostat per treballar amb dones individuals i no amb associacions, ja que, com ja s'havia indicat anteriorment en aquest document, els seus càrrecs de gestió estan en mans d'homes.

La Revisió del Plan General de Ordenación Urbana del Municipio de Calvià en Matèria de Impacto de Género planteja, després de fer una anàlisi documental, una del context socioeconòmic i urbanístic de Calvià i una observació del territori, i d'aplicar metodologies participatives amb la població per tal de conèixer les seves percepcions, determina en quins punts del PGOU es pot aplicar la perspectiva de gènere i mirar quin impacte té sobre la ciutadania la seva aplicació de manera diferenciada per sexe, a banda de totes les consideracions mediambientals. De fet, la incorporació de la perspectiva de gènere en el disseny i ordenació urbanística ja apareixia com un dels objectius estratègics

del I Pla Estratègic d'Igualtat de Gènere de Calvià 2019-2021, en el qual es parlava de promoure la mirada feminista en els projectes urbanístics, així com la planificació de les polítiques de mobilitat, a banda de visibilitzar les dones en l'espai públic simbòlic.

L'estudi, aplicada la perspectiva de gènere al PGOU, apunta que:

MODELO TERRITORIAL
Falta de conectividad entre los núcleos
Zonas urbanas muy deterioradas
Deterioro Medioambiental

Figura extreta de la Revisión del Plan General de Ordenación Urbana del Municipio de Calvià en Matèria de Impacto de Género (pàg. 87).

VIVIENDA
Acceso económico
Accesibilidad fuera del edificio y en relación con el entorno
Condiciones de la vivienda - Infravivienda

Figura extreta de la Revisión del Plan General de Ordenación Urbana del Municipio de Calvià en Matèria de Impacto de Género (pàg. 88).

ESPACIOS PÚBLICOS
Falta accesibilidad
Falta elementos urbanos que den apoyo a actividades diversas
Espacios sin uso que generan percepción de inseguridad

Figura extreta de la Revisión del Plan General de Ordenación Urbana del Municipio de Calvià en Matèria de Impacto de Género (pàg. 89).

MOVILIDAD
Transporte público insuficiente en cuanto a frecuencias y horarios
Falta de infraestructuras para bicicletas en recorridos cotidianos y no sólo como uso recreativo
En algunas centralidades cotidianas no existen conexiones peatonales adecuadas

Figura extreta de la Revisión del Plan General de Ordenación Urbana del Municipio de Calvià en Matèria de Impacto de Género (pàg. 91).

EQUIPAMIENTOS
Ubicados en lugares que no son accesibles
Sectorizados en núcleos que son dispersos

Figura extreta de la Revisión del Plan General de Ordenación Urbana del Municipio de Calvià en Matèria de Impacto de Género (pàg. 92).

I, d'entre les conclusions, destaquem que “desde la perspectiva de género, tanto los aspectos vinculados con los cuidados, como los relativos a la percepción de seguridad, y a la vida comunitaria podrían aparecer de manera más explícita en la redacción del documento. Organizar las actuaciones a partir de las centralidades cotidianas supone un cambio de prioridades y una visibilización de las actividades e itinerarios cotidianos” (pàg. 99).

Segons explica Maria Magdalena Rosselló Forteza, els municipis de Calvià disposen de centralització quotidiana, és a dir, de punts amb equipaments de diferents característiques. Ara, segons la responsable d'Urbanisme, cal relacionar-los entre si amb plans de millora que passen per la mobilitat, els aparcaments dissuasius, les rutes a peu. Es tracta, doncs, de jerarquitzar els carrers i anar canviant la fesomia del municipi.

Un altre objectiu que es planteja és fer un protocol a través del qual la participació ciutadana quedi garantida, és a dir, que no es pugui fer res, en matèria d'urbanisme, sense comptar amb l'opinió de la població. En altres paraules, incloure la mirada social en el territori i en el paisatge.

Segons la cap d'àrea d'Urbanisme, el II Pla Estratègic d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes 2022-2026 ha de centrar-se a analitzar l'organigrama dels col·lectius i esbrinar quines són les seves necessitats de manera diferenciada per sexes i, per tant, cal donar eines i instruments al personal tècnic per poder convertir les línies ideològiques en realitats en l'espai. En aquesta línia, la tècnica assegura que cal reformular la gestió dels habitatges de protecció oficial (HPO) de gestió municipal pensant en les famílies monomarentals especialment, i crear, a la fi, ecobarris aplicant la perspectiva de gènere,

entre d'altres. La formació del personal tècnic en matèria d'aplicació de la perspectiva d gènere en l'urbanisme municipal esdevé, doncs, imprescindible.

Si consultem les dades obtingudes mitjançant l'Enquesta a la població ens adonem que el 92 % de les calvianeres enquestades condueixen, així com el 96 % dels calvianeres. A més, en els desplaçaments dins del municipi, el 85 % de les conductores utilitzen el cotxe propi que condueixen elles mateixes, a l'igual que el 87,5 % dels conductors. D'aquesta manera, només un 3,6 % de les dones utilitzen el transport públic, així com un 1,25 % dels homes. En tot cas, el que ens diuen les dades és que hi ha més dones (8,4 %) i homes (7,5 %) que es desplacen pel seu municipi a peu que en bus i que, en general, el transport més utilitzat és el cotxe privat. En tot cas, les passatgeres dels busos interurbans són, majoritàriament, dones amb una diferència de 2,5 punts percentuals sobre els homes.

En els desplaçaments fora del municipi el 90,4 % de les calvianeres utilitzen el cotxe privat conduït per elles mateixes i el 4 % amb suport d'algú altre. En tot cas, el cotxe privat és l'elecció majoritària amb un 94,4 % de prevalença, enfront del 6 % que aposten pel transport en bus.

Pel que fa als calvianers, el 94 % utilitza i condueix el seu cotxe, tot i que un percentatge del 4 % necessiten un altra persona que condueixi. En total, el 98 % dels homes es desplacen fora del municipi en cotxe privat. El recurs del transport públic només té una prevalença del 2,5 %. Un altre cop, les dones són les que utilitzen amb més freqüència la línia de busos públics per desplaçar-se fora del municipi, amb una diferència de 3,5 punts percentuals respecte dels homes.

Per arrodonir aquestes dades cal indicar que el 75 % de les enquestades no han fet anar el transport públic en el darrer any, així com el 61,25 % dels enquestats.

En la pregunta 29, en la qual es pregunta a la població si el transport públic del seu municipi cobreix les seves necessitats, obtenim dades concloents. El 74 % de les veïnes i el 69 % dels veïns contesten negativament. Hi ha, per tant, una majoritària sensació en la població que el transport públic no és l'adequat per cobrir les necessitats reals. Les dones, en aquest sentit, són més crítiques amb les condicions actuals.

Pel que fa al model urbanístic, és a dir, en la planificació dels diferents nuclis com a comunitats de convivència, entenent que han de donar les respostes necessàries a la ciutadania per tal que aquesta pugui desenvolupar la seva quotidianitat amb qualitat de vida, un 80 % de ciutadanes diu que no té dificultats per accedir als serveis que li són necessaris en els diferents àmbits de la seva vida, així com el 71,25 % dels ciutadans.

El 66 % de les veïnes i el 70 % dels veïns opinen que el seu municipi està net i ben conservat. D'aquesta manera, el 74 % de les dones i el 77,5 % dels homes creu que en el municipi de Calvià es protegeix l'entorn natural. Veiem com les dones tornen a ser les més crítiques amb l'entorn que les envolta i acull.

En 87 de les 140 respostes de dones i 17 de les 33, és a dir, en el 62,5 % de les respostes femenines i en el 51,4 % de les masculines, la població demana l'augment de les línies d'autobusos públic, major freqüència i reduir-ne els preus. La resta de demandes van des de la major neteja i conservació dels carrers fins a l'acostament dels serveis sanitaris.

Aquests resultats estan totalment en la línia del que manifesten els grups motors de Peguera, Son Caliu i Santa Ponça en l'informe diagnòstic participatiu encarregat per l'Ajuntament de Calvià l'any 2020, dins el marc dels objectius estratègics del Departament de Desenvolupament Social, Infància i Gent Gran, i del I Pla Local d'infància i Adolescència 2018-2021, tal com podem llegir en el mateix document.

L'informe, que es va presentar l'any 2021, mostra com, amb un total de 577 persones consultades a Peguera, 556 a Son Caliu i 1271 a Santa Ponça, de les quals no coneixem el sexe, la qüestió del transport públic, les seves connexions i preu, apareixen com a amenaces en l'estudi DAFO fet per cadascun dels grups motors.

En el Pla Local d'Infància i Joventut 2018-2021, ja es parlava, en les conclusions, que les mancances del transport públic afecta les famílies que no disposen de vehicle propi, a banda de disminuir l'autonomia de joves i adolescents (pàg. 27).

Recapitulant,

PUNTS FORTS	ÀREA DE MILLORA
<ul style="list-style-type: none">○ Abundància d'estudis diagnòstics participatius que apliquen la perspectiva feminista en matèria d'urbanisme.○ Estudi d'impacte de gènere en el PGOU de Calvià.○ Motivació per part del personal tècnic per a l'aplicació de la perspectiva feminista en els projectes urbanístics.○ Existència de centrificacions quotidianes als diferents nuclis.	<ul style="list-style-type: none">○ Poca relació entre les diferents centrificacions quotidianes.○ Manca d'inclusió de la variable sexe en les eines de recollida de dades d'alguns estudis.○ Manca de dades desagregades per sexe d'alguns dels estudis realitzats en matèria d'urbanisme.○ Manca de capacitació del personal tècnic de l'Àrea d'Urbanisme per a l'aplicació de la perspectiva de gènere en els projectes urbanístics.○ Poca adequació del transport públic a les necessitats de la població, que afecta de manera especial a les dones.○ Baixa utilització del transport públic per part de la ciutadania.○ Deficiències en alguns carrers que dificulten l'accessibilitat de la població que va amb carretons o cadires de rodes.

ÀMBIT 6. VIOLÈNCIA MASCLISTA

Una de cada dues dones, a l'Estat Espanyol, ha patit violència pel fet de ser dona. La violència física i la sexual són les que es donen amb més freqüència. Les persones agressores són, en el 99,6 % dels casos, homes i, amb major prevalença, coneguts o familiars. En el 50 % dels casos, les agressions són reiterades. La violència sexual multiplica per sis el risc de tenir pensaments suïcides i només es denuncia en un 11,1 % dels casos i en el 50 % de les ocasions ocorre a la llar. Pel que fa a l'assetjament sexual, el 60 % de les dones l'han patit o el patiran i en el 98,2 % dels casos per part d'homes majoritàriament desconeguts. La violència física i sexual sempre van acompanyades de violència psicològica. La gran majoria de les dones no denuncien ni demanen ajuda formal després de patir episodis de violència masclista. El 50 % de les dones de més de 65 anys continuen la relació de convivència amb l'agressor. En el 88,6 % dels casos de violència masclista dins l'àmbit familiar, hi havia infants presents i el 51,7 % van patir agressió per part de la parella violenta. (Font: macroenquesta realitzada l'any 2019 per la Delegación del Gobierno contra la Violencia de Género)

A Calvià, segons dades facilitades pel consistori, durant l'any 2021, els serveis socials comunitaris van atendre a un total de 126 dones víctimes de violència masclista. Concretament,

Taula 13. Memòries dels Serveis Socials Comunitaris 2021

	Nombre de casos atesos	Nombre de nous casos
Centre de Serveis Socials de Palmanova	60	26
Centre de Serveis Socials de Santa Ponça	43	13
Centre de Serveis Socials de Son Ferrer	13	10

Taula d'elaboració pròpia a partir de les memòries publicades per l'Ajuntament de Calvià.

Un total de 18 dones van obtenir el servei de teleassistència mòbil.

D'aquesta manera, veiem com a l'any 2021 el nombre de persones en situació de violència masclista ateses pels serveis socials comunitaris del municipi de Calvià ha augmentat en un 42,2 %.

El I Pla Estratègic d'Igualtat de Gènere de Calvià estableix que “les mesures assistencials i de prevenció, amb especial atenció a les polítiques educatives, que insisteixin en la igualtat i el respecte dels drets de la dona” són una prioritat, a més d'aprofundir en “la formació del conjunt de la societat en el respecte a la igualtat entre dones i homes, que trenqui els estereotips sexistes”. La formació a les persones encarregades d'acollir les víctimes de violència masclista constitueix, segons el document, una part fonamental del full de ruta del consistori.

En primera instància, quan parlem de l'abordatge de la prostitució al municipi de Calvià, cal pensar en la Mesa de Coordinació de la Violència Masclista i en al MAPCAL.

La **Mesa de Coordinació de la Violència Masclista** es va constituir el dia 21 de novembre de l'any 2018 atenent a l'acord aprovat en el Ple del dia 28 de juny del mateix any. Abans d'aquesta data es tractava d'una mesa tècnica focalitzada en els casos concrets i la coordinació entre serveis socials i cossos de policia. A partir de l'any 2018 evoluciona cap a una mesa més àmplia i consolidada en intervenció i prevenció, amb l'objectiu de promoure polítiques i accions municipals per a l'eradicació de la violència masclista a través de la millora de la detecció precoç, el foment de la coordinació entre entitats

especialitzades i no especialitzades, l'atenció àgil i individualitzada per a cada dona i les seves criatures, posant el focus també en les accions de sensibilització i prevenció dirigides a la ciutadania . Serà en aquest moment quan es creïn les subcomissions, una encarregada de la intervenció i l'altra de la prevenció.

En el moment actual formen part de la Subcomissió d'Intervenció la Divisió Viogen, la cap de secció d'Igualtat, els Serveis Socials, el Cos de la Guàrdia Civil, l'Institut Balear de Salut (IBSalut), l'Institut Balear de la Dona (IBDona) i la Direcció Insular d'Igualtat del Consell de Mallorca.

La Subcomissió de Prevenció està constituïda per personal de la Divisió Viogen de la Policia Local, de la Secció d'Igualtat, dels Serveis Socials, de l'equip de professionals d'Educació Social dels Serveis Socials de Calvià, de Participació Ciutadana i Joventut, de l'IBDona, de l'ICE, de l'IMEB, de l'IFOC, del Departament de Turisme municipal, del Departament de Cultura municipal, del Departament de Comunicacions municipal, i de la Direcció Insular d'Igualtat del Consell de Mallorca. En destaca el grup de treball en coeducació, des del qual sorgeix, entre d'altres, l'estudi EAS, que s'ha escrit en l'àmbit de participació ciutadana i salut comunitària amb fons del Pacto de Estado contra la Violència de Género del Govern espanyol.

Segons afirma la representant del Servei d'Igualtat en la Mesa de Coordinació de la Violència masclista, Mònica Gelabert, el Servei d'Intervenció, amb la pandèmia mundial per covid-19 ha quedat coix i cal:

1. Avançar en el protocol d'intervenció.
2. Donar formació al personal tècnic per a la detecció i abordatge de la violència masclista.
3. Dissenyar indicadors de detecció de l'explotació sexual al municipi de Calvià.

Cal indicar que, al municipi de Calvià, amb una economia basada en el turisme de festa, sol i oci nocturn, els nivells de prostitució i, per tant, de tracta de persones amb fins d'explotació sexuals, són molts alts.

Per la seva banda, segons Gelabert, la subcomissió de prevenció ha d'avaluar l'impacte real del primer any d'implantació de l'EAS per tal de programar el següent període d'implementació, a més de dur a terme l'estudi sobre l'impacte de les xarxes socials en la població infantil i adolescent, que es presentarà al mes d'octubre de l'any 2022.

La tècnica insisteix també en la necessitat de proporcionar formació en matèria de l'aplicació de la perspectiva feminista i la detecció i atenció de la violència masclista al personal tècnic, a banda de crear eines per a la recollida de les dades. En la seva opinió "hi ha molta gent a la qual li manca entendre què fem des d'igualtat". La formació a la ciutadania esdevé molt important en aquest context.

La Mesa Tècnica per a l'Atenció a les Persones que exerceixen la Prostitució a Calvià (MAPCAL) va ser creada el 14 d'octubre de l'any 2019 davant la situació alarmant d'augment i impacte de la prostitució al municipi de Calvià, especialment a la zona de Magaluf. El mes de febrer de l'any 2021 se'n va canviar el nom per **Mesa Tècnica per a l'Atenció a Persones en Situació de Prostitució a Calvià**, atenent a una millor definició dels conceptes i mostrant la posició de l'Ajuntament en la criminalització de puters i proxenetes i no pas en les dones prostituïdes.

Està formada per persones representants de: Policia Local, Divisió Viogen, Servei d'Intervenció Social, Servei de Benestar Social, Servei de Turisme, Servei d'Igualtat, Guàrdia Civil de Calvià, Policia Judicial, IBSalut, IBDona, Direcció Insular d'Igualtat, Delegació del Govern i representants d'entitats que treballen en intervenció directa a dones prostituïdes (Metges del Món, Creu Roja i Casal Petit), a més dels grups municipals existents al consistori.

Entre els seus objectius hi ha, tal com es pot llegir en el reglament d'organització i funcionament de la MAPCAL signat per l'Ajuntament, afavorir la convivència i la seguretat ciutadana, així com millorar la qualitat de les persones prostituïdes a partir de la reinserció laboral, la protecció, la detecció de la tracta de persones amb finalitats d'explotació sexual i la reducció dels riscos.

La MAPCAL es reuneix dues vegades a l'any, de manera ordinària.

Segons dades presentades per les associacions que treballen directament amb les dones afectades per la prostitució:

Taula 14. Memòria Casal Petit 2019

Memòria Casal Petit 2019	Quantitat i tipus d'acció
Sortides de camp	7 sortides al carrer
	184 contactes
	5 sortides a clubs de Magaluf
	63 contactes amb dones
Atenció psicosocial	172 dones
	302 entrevistes
	280 gestions de coordinació
	27 derivacions
Taller de coneixement de recursos	Participants: 10 dones

Taula extreta de documentació aportada per la Memòria Casal Petit.

Taula 15. . Memòria Creu Roja 2019

Exposició quantitativa de resultats Creu Roja 2019		
Indicador	Resultat	
Num de persones contactades amb intervenció directa d'informació	90 ateses 270 (una mitjana de tres atencions per persona) <i>(entrega de material preventiu, atenció, seguiment)</i>	
Num de locals visitats Num locals observats	3 locals visitats	Pisos: 0 - 0%
	4 Locals observats (Lap dance) intenten accedir, però no ens ho permeten.	Cases: 0 - 0%
		Clubs: 7 - 100 %
Gènere	El 100% de les persones contactades amb intervenció directa han estat dones.	
País d'origen	Romania	3
	República Dominicana	2
	Colòmbia	2
	Equador	1
	Nigèria	82
Num de persones per franges d'edat	• Menors de 20 anys	1
	• 20 a 25 anys	23
	• 26 a 35 anys	38
	• 36 a 45 anys	26
	• 46 a 55 anys	2

	• Més de 56 anys	No consta
Lloc de l'exercici	Carrer	84
	Clubs	9
	Pisos	No tenim constància

Taula extreta de documentació aportada per Creu Roja 2019.

Taula 16. Memòries de Metges del Món 2019

Distribució per edats de les persones ateses METGES DEL MÓN 2019					
Franges de edat	Homes	Dones	Transsexuals	2019	2018
Menors de 24 anys	-	21	-	21	70
De 25 a 34 anys	1	33	-	34	56
De 35 a 44 anys	1	30	-	31	38
De 45 a 54 anys	-	6	-	6	8
Majors de 55 anys	-	-	-	-	2
Total	2	91	-	93	174

Taula extreta de documentació aportada per METGES DEL MÓN 2019

Taula 17. Memòries METGES DEL MÓN 2019

Tipus d'atencions realitzades a la vegada de l'entrega de material preventiu	Dones	Homes	2019	2018
Intervencions psicològiques	77	2	79	3
Intervencions socials	67	2	69	138
Intervencions educatives i tallers individuals	33	2	35	74
Taller grupal	23	0	23	23
Nº total d'atencions realitzades	92	2	94	286

Taula extreta de documentació aportada per METGES DEL MÓN 2019.

Taula 18. Memòries Metges del Món 2019

2019	Dispensat a les sortides de Calvià	Dispensat al CASSPEP (a totes les PSP que s'apropen de Mallorca al mateix període. Desde juny octubre)
Nombre de persones ateses	93	323
Nombre de preservatius	666	29.858
Nombre de preservatius femenins	69	444
Nombre de lubricants	213	4.432
Tavallols Sexy Dam	59	256
Esponges vaginals	0	317
Nombre de fulletons informatius	123	183

Taula extreta de documentació aportada per Metges del Món 2019.

Cal indicar que l'estat de confinament per pandèmia mundial per Covid-19 durant l'any 2020 va fer impossible l'arribada de turistes a Calvià i, per tant, les xifres de prostitució van ser exponencialment menors, tot i que les entitats que treballen a peu de carrer o de club no han presentar resultats en el moment de redactar aquesta diagnosi.

Actualment, l'Ajuntament de Calvià treballa, juntament amb el col·lectiu de taxistes, en campanyes per a dissuadir els homes que consumeixin prostitució. Tanmateix, està dissenyant una iniciativa per a la detecció de la prostitució dins els hotels. La creació de distintius que identifiquin els espais lliures de prostitució també és un dels projectes que estan a sobre de la taula. El canvi en l'imaginari col·lectiu és, com no pot ser d'una altra manera, un dels fronts de treball intenses del consistori.

L'Ajuntament de Calvià, d'altra banda, està inscrit dins el pacte social contra les violències masclistes REACCIÓ, impulsat pel Govern de les Illes Balears i que treballa en sis línies estratègiques:

- La Promoció de la igualtat i prevenció de les violències masclistes en la infància i en la joventut.
- L'avançament cap a una cultura més igualitària.
- La promoció dels temps lliure, l'esport i els espais d'oci lliures de violències masclistes.
- L'accés i entorn de treball lliures de violències masclistes.
- L'atenció integral a les dones que pateixen o han patit violències masclistes i les seves filles i fills.
- Els espais de participació.

Aquest pacte pretén implicar la societat per a aconseguir un espai lliure de violència masclista, a banda de manifestar el seu rebuig tant davant les agressions com davant els fonaments que la sostenen, mitjançant la implicació social en la prevenció, la denúncia i l'erradicació, a més de treballar per un imaginari col·lectiu i contextual basat en la igualtat d'oportunitats de dones i homes.

En el moment de redactar la present diagnosi, i segons la pàgina web del Govern Balear, nou entitats i cent setanta-cinc persones calvianeres s'han adherit a aquest projecte.

Dins el capítol de l'anàlisi de la violència masclista al municipi, l'Ajuntament de Calvià, l'any 2020, va impulsar, a través del Servei d'Intervenció Social i Persones Majors i en coordinació amb el Servei d'Igualtat, l'*Estudi sobre la violència de gènere en dones majors de seixanta-cinc anys*, amb la voluntat de fer una anàlisi sobre el tema al municipi de Calvià, a banda de proposar un model d'actuació, és a dir, un protocol de detecció destinat al personal tècnic implicat. Segons aquest document, la violència masclista no decreix amb l'edat de les víctimes però, tot sovint, passa a ser considerada maltractament de persones grans i la percepció de l'impacte de la violència exercida per homes en contra de les dones pel fet de ser-ho es desdibuixa.

La baixa ràtio de dones grans que denuncien la violència masclista que pateixen augmenta la sensació que aquest és un problema que no les afecta. Segons indica l'estudi, amb dades facilitades per la Delegació de Govern contra la Violència de Gènere de l'any 2020, només el 17,6 % de les dones de 65 o més anys presenten denúncies davant l'agressió masclista i el 25 % cerquen ajuda. Per tant, amb aquestes dades tenim que les dones majors de 65 anys són les que denuncien menys i demanen ajuda en poques ocasions.

D'entre els facilitadors de la violència masclista, l'estudi apunta a la jubilació, la mala salut de les parelles i la sortida de fills i filles de la casa. Cal pensar, en aquest sentit, que l'estat de dependència econòmica de les dones grans, molt cops sense recursos econòmics propis, augmenta les probabilitats de viure en un entorn d'agressió sense tenir alternatives. El document conclou que la violència masclista que pateixen les dones majors de 65 anys està arrelada, es cronifica. És difícil de detectar, ja que les víctimes no denuncien ni

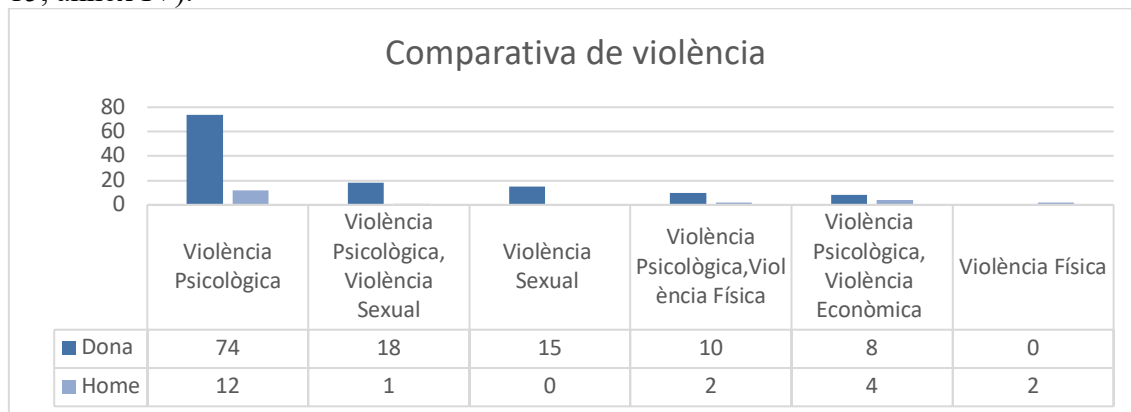
demanen ajuda, a més del fet que l'imaginari col·lectiu no reconeix l'existència d'aquest tipus d'agressió i que tot sovint els contactes amb tot tipus de serveis socials i sanitaris es fan en presència de la parella o d'algú altre. Per fi, la necessitat d'un protocol de detecció de la violència masclista contra dones grans per a professionals queda ben argumentada en el document.

L'enquesta a la població ens aporta noves visions pel que fa a la violència masclista al municipi. El 56,25 % de les dones enquestades i el 67,5 % dels homes declaren no haver patit situacions de violència.

En el cas de les dones que manifesten haver patit violència i que volen respondre, la major prevalença la trobem en l'apartat de violència psicològica amb un 49,3 % dels casos i en el 12 % acompanyada de violència sexual. Un 10 % reporta haver patit violència sexual exclusivament. Un 7 % parla de violència psicològica acompanyada de violència física greu.

En el cas dels homes que han respost a aquesta pregunta, en cas d'haver patit violència, la psicològica és la més freqüent en el 48 % dels casos, seguida de la violència psicològica amb econòmica, amb una prevalença del 16 % de les respostes. En cap cas no reporten haver patit violència sexual.

Figura 48. Alguna vegada has patit alguna d'aquestes situacions de violència? (figura 15, annex IV).

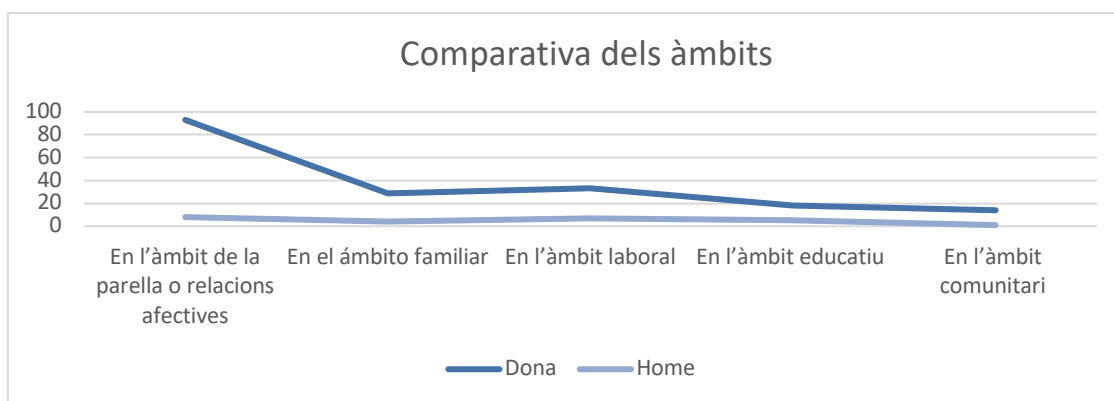
Gràfica d'elaboració pròpia a partir dels resultats de l'Enquesta a la ciutadania, taula 36.

Segons les dades extretes de l'enquesta a la ciutadania, el 38,5 % de les enquestades diuen que la violència l'han patit en el si de la parella o en relacions afectives, seguit de l'àmbit comunitari, amb un 11 % dels casos. Un 7 % de les dones asseguren que les agressions les han patit en el context laboral. En el 5 % dels casos l'àmbit educatiu és on s'ha donat l'agressió.

Els enquestats, per la seva banda, en el 24 % dels casos han patit violència en la parella o en el si de les relacions afectives i el 20 % en l'espai comunitari i amb un 12 % de les ocasions en l'entorn laboral i comunitari a la vegada.

Si organitzem les dades obtingudes per tipus d'àmbit en què s'ha patit l'agressió, és a dir, que considerem que les persones que reporten que han patit violència en més d'un àmbit es poden comptabilitzar en cadascun dels àmbits referits, obtenim una gràfica d'impacte molt més precisa i significativa:

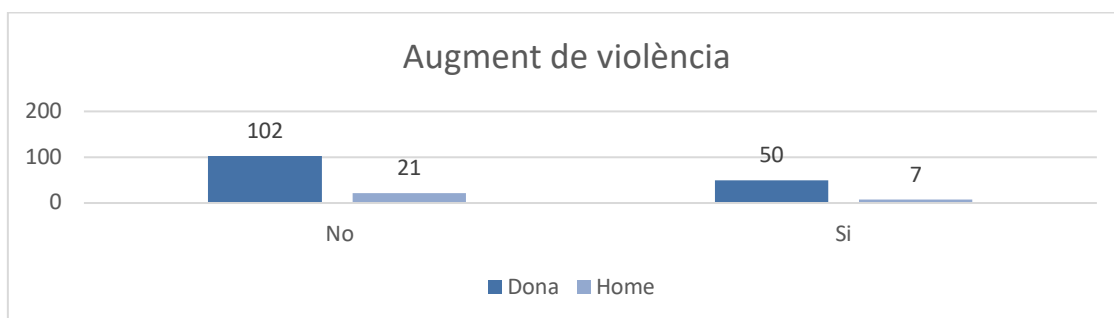
Figura 49. En cas d'haver-ne patit, on s'ha produït? (figura 16, annex IV).

Gràfica d'elaboració pròpia a partir dels resultats de l'Enquesta a la ciutadania, taula 37.

El dibuix de les línies ens indiquen que, en primer lloc, són les dones les que pateixen més violència. En segon lloc, la prevalença de la violència en l'àmbit de la parella és significativament més alta per a les ciutadanes que per als ciutadans. En tercer lloc, l'àmbit familiar és molt més hostil per a les dones que per als homes, així com l'àmbit laboral. En general, les dones que han patit violència masclista opinen en el 67 % dels casos que no ha augmentat durant la situació excepcional provocada per la pandèmia mundial del Covid-19. Així que un gens menyspreable 33 % creuen que sí. Per la seva banda, els calvianers, en el 75 % dels casos, manifesten que no, que la violència masclista no ha augmentat en aquest context.

Figura 50. En cas d'haver patit violència masclista en l'àmbit familiar, creus que ha augmentat durant el període de confinament per pandèmia per Covid- 19? (figura 17, annex IV).

Gràfica d'elaboració pròpia a partir dels resultats de l'Enquesta a la ciutadania, taula 38.

En general, tot i que en el 51 % dels casos les ciutadanes de Calvià se senten segures quan van pels carrers del seu municipi, en el 49 % tenen por. Aquesta percepció baixa en celebracions i festes comunitàries i arriba a ser d'un 32 %.

Finalment el 30 % de les enquestades que han respost la pregunta 41 declaren no saber a qui adreçar-se en cas de patir violència masclista per part de la seva parella o coneix alguna altra dona que es troba en aquesta situació. Cal indicar que el 26 % de les dones que han participat en l'Enquesta a la població no han respost aquesta pregunta, amb la qual cosa podem considerar que el desconeixement o la desafecció amb aquest tema és major.

Recapitulant,

PUNTS FORTS	ÀREA DE MILLORA
<ul style="list-style-type: none">○ Motivació de l'Ajuntament de Calvià de treballar per a l'erradicació de la violència masclista.○ Existència d'entitats i organismes implicats en el treball per a l'erradicació de la violència masclista.○ Treball coordinat en matèria de violència contra les dones per part de les institucions implicades i entitats especialitzades.○ Declaració institucional pel que fa al posicionament davant la prostitució com a violència contra les dones.	<ul style="list-style-type: none">○ Tipus de turisme d'oci nocturn i de borratxera que augmenta la violència contra les dones.○○ Major capacitació del personal encarregat de la intervenció amb dones en situació de violència masclista.○ Major claredat expositiva de les dades anuals pel que fa a intervenció en matèria de violència masclista al municipi de Calvià.○ Millora del coneixement de la població pel que fa als recursos per treballar per a l'erradicació de la violència masclista.

CONSIDERACIONS FINALS

El primer que cal destacar és la implicació manifesta dels diferents departaments de l'Ajuntament de Calvià amb el principi d'igualtat d'oportunitats de dones i homes. La feina duta a terme pel Servei d'Igualtat per tal de transversalitzar la perspectiva de gènere en totes les regidories del consistori té, com a resultat, una motivació que es materialitza en la quantitat d'estudis diagnòstics amb impacte de gènere promoguts per les diferents àrees. La implicació dels diferents departaments en els mateixos projectes dissenyats per a l'aplicació de la perspectiva de gènere genera una xarxa multidisciplinària que proporciona una mirada calidoscòpica i rica.

La resposta a la responsabilitat civil que assumeix el consistori calvianer pel que fa a al principi d'igualtat d'oportunitats de dones i homes necessita, en l'actualitat, d'eines i recursos que facin possible l'aplicació de la perspectiva de gènere als diferents projectes i, per tant, cal apostar per desagregar les dades per sexe de manera que es pugui conèixer de quina manera diferenciada estan impactant les diferents mesures en dones i homes.

La capacitat del personal tècnic de les diferents àrees de l'Ajuntament de Calvià en l'aplicació de la perspectiva de gènere en els projectes també sorgeix com a necessitat que cal abordar per tal de poder fer realitat les polítiques dissenyades i la tasca d'anàlisi realitzada.

Un altre repte de futur i una necessitat del present resideix a treballar vers la modificació en l'imaginari col·lectiu que, a hores d'ara, sembla poc sensible a la igualtat d'oportunitats de dones i homes i amb una tolerància alta davant la violència masclista.

En general totes les iniciatives dissenyades pels diferents departaments i a l'empara del Servei d'Igualtat són molt ben considerats pel personal tècnic i poc conegudes per la ciutadania, el que genera una distància que cal disminuir si es vol que els projectes aterrin i apel·lin a la ciutadania. El treball amb homes serà fonamental, atesa la poca resposta dels calvianers davant els processos participatius vinculats a la igualtat d'oportunitats de dones i homes.

A més, caldrà atendre a la confusió de la ciutadania del municipi en temàtiques com la coeducació, la violència masclista, entre d'altres, que s'endevina de les dades obtingudes per l'Enquesta a la ciutadania. La formació i la sensibilització a la població del municipi de Calvià en totes les temàtiques que abasta la igualtat d'oportunitats de dones i homes demanen pas a l'agenda del consistori de manera contundent davant de respostes, per part de calvianeres i calvianers, travessades pels estereotips de gènere patriarcals que releguen les dones, per exemple, a les tasques de cures, feines poc remunerades i precàries, més difícil accés a la vida comunitària i manca de temps personal, entre d'altres.

Les dones, a Calvià, es mostren més crítiques pel que fa als serveis que el consistori posa a disposició de la ciutadania, qüestió que mereix una reflexió, ja que són les que més en depenen.

El model econòmic principal a Calvià, centrat en un tipus de turisme molt específic amb gran impacte en l'oci nocturn, dificulta la vida de les calvianeres pel que fa a la seguretat i, també, en els models de llocs de feina als quals poden aspirar, caracteritzats per una gran precarietat i sous baixos. L'elevat preu de l'habitatge, provocat per tractar-se d'una zona altament turística, augmenta el risc d'exclusió de la ciutadania i, de manera especial, de les ciutadanes que han d'afrontar aquest fet amb menys recursos econòmics. Val a dir que les situacions de risc s'han vist agreujades i multiplicades per l'impacte en l'economia calvianera de la pandèmia mundial per Covid-19. Les ciutadanes també han reportat major sentiment de soledat i empitjorament de la seva salut.

Altres temes que caldrà abordar en la nova etapa que marca el II Pla Estratègic d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes del Municipi de Calvià és, per exemple, la manca de participació de les calvianeres en la gestió de les activitats comunitàries, tot i que cal celebrar el naixement de la primera Associació Feminista de Calvià. D'altra banda, també la millora de les connexions en el transport públic esdevé urgent, atesa la percepció de la ciutadania i el fort impacte que té en la vida de les calvianeres en un territori altament disseminat i d'una orografia complicada.

Amb tot, sembla que comença ara un període en el qual cal recomanar la consolidació dels abundants projectes amb perspectiva feminista endegats en els dos anys d'implantació del I Pla Estratègic d'Igualtat de Gènere de Calvià sota l'empara del Servei d'Igualtat de l'Ajuntament de Calvià, oferir formació al personal tècnic que els ha de fer realitat, millorar les eines de recollida de dades de manera que puguin proporcionar-les desagregades per sexe. Cal recordar que si no es recullen les dades desagregades per sexe no es pot conèixer l'impacte que tenen les polítiques municipals de manera diferenciada sobre les dones i els homes i, per tant, no es poden conèixer les necessitats específiques de cada col·lectiu i actuar-hi en conseqüència. No se'ns escapa el fet que, quan no es coneix l'impacte de les accions de manera diferenciada per sexes, les polítiques són uniformitzadores, perquè són dissenyades a partir de idees androcèntriques, que no tenen en compte les necessitats especials de les dones, les quals acaben sent invisibilitzades.

Cal, finalment, incidir en la ciutadania tant pel que fa a la comunicació dels diferents projectes implementats com en el treball de sensibilització i formació en el principi d'igualtat d'oportunitats de dones i homes.

BIBLIOGRAFIA

COL·LECTIU PUNT 6 (2022): *Revisión del PGOU del Municipio de Calvià en materia de impacto de género.*

GRUP DE RECERCA DESIGUALTAT, GÈNERE I POLÍTQUES PÚBLIQUES (2018): *Estudi exploratori sobre necessitats socials i vulnerabilitat socioeconòmica al municipi de Calvià.* Universitat de les Illes Balears.

DIVERSOS AUTORS (2017): *Diagnòstic participatiu de gènere.* Ajuntament de Calvià.

DIVERSOS AUTORS (2017): *Diagnóstico y pronóstico de las Personas Mayores de Calvià.* Ajuntament de Calvià.

DIVERSOS AUTORS (2020): *Estudi sobre el coneixement i la percepció sobre l'educació afectiva i sexual i de prevenció de les violències masclistes al municipi de Calvià.* Ajuntament de Calvià.

DIVERSOS AUTORS (2021): *Informe en relació a les prestacions domiciliàries del Programa d'Atenció Social a Gent Gran.* Ajuntament de Calvià.

DIVERSOS AUTORS: *La violencia de género en la mujer mayor de 65 o más años. Protocolo de detección.* Universitat de les Illes Balears, Fundació Universitat-Empresa de les Illes Balears, Ajuntament de Calvià.

FESTINGER, L. I KATZ, D. (1978): *Los métodos de investigación en las Ciencias Sociales.* Paidós, Buenos Aires.

Pla de Conciliació i Corresponsabilitat de les Illes Balears 2021-2024. Govern de les Illes Balears, 2021.

Pla Estratègic d'Ocupació Local Municipi de Calvià 2021-2023 (PEOL), IFOC. Ajuntament de Calvià.

SCHORDERET, L (1975): *La entrevista. Su técnica.* Oriens, Madrid.

VALCÁRCEL, A. (2004): *La política de las mujeres.* Col. "Feminismos". Ediciones Cátedra. Universitat de València - Instituto de la Mujer, Madrid.